

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Α . Δ Ι . Π .
ΑΡΧΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ & ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

HELLENIC REPUBLIC
H . Q . A .
HELLENIC QUALITY ASSURANCE
AND ACCREDITATION AGENCY

**Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης
Προγράμματος Σπουδών
Ακαδ. Έτη 2015-2016, 2016-2017**

Πανεπιστήμιο / ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Σχολή: ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ

Τμήμα: ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Ημερομηνία: 7 ΙΟΥΝΙΟΥ 2018

ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΣΥΓΓΡΟΥ 44 - 117 42 ΑΘΗΝΑ
Τηλ. 210 9220944
Ηλ. Ταχ.: secretariat@adip.gr

44 SYNGROU AVENUE – 11742 ATHENS, GREECE
Tel. 30 210 9220944
e-mail : secretariat@adip.gr

Πίνακας περιεχομένων

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	1
1. Ιστορικό	3
1.1. Δημιουργία Νέου Προγράμματος Σπουδών.....	3
1.2. Προηγούμενες πιστοποιήσεις / αξιολογήσεις.	4
1.3. Εσωτερικές διαδικασίες.....	4
1.4. Παρούσα Κατάσταση.....	5
2. Περιγραφή Προγράμματος Σπουδών	6
2.1. Τίτλος του Προγράμματος Σπουδών	6
2.2. Σκοπός και αντικείμενο του Προγράμματος Σπουδών.....	6
2.3. Μαθησιακά αποτελέσματα του Προγράμματος Σπουδών	10
2.4. Σύνδεση των στόχων του Προγράμματος Σπουδών με την αγορά εργασίας	12
2.5. Συμβατότητα σε σχέση με το Ευρωπαϊκό και Διεθνές Περιβάλλον	12
2.6. Δομή του Προγράμματος Σπουδών	15
3. Περιγράμματα Μαθημάτων Προγράμματος Σπουδών	21
4. Οργάνωση του Εκπαιδευτικού Έργου	22
4.1. Στελέχωση του Τμήματος.	22
4.2. Συνοπτικός Πίνακας Διδασκόντων.	25
4.3. Πίνακας αντιστοίχισης Διδασκόντων - Μαθημάτων	28
4.4. Διδακτικό Έργο	40
4.5. Σχέδια Βελτίωσης.....	43
5. Ερευνητικό έργο του τμήματος	46
6. Υποδομές – Υποστηρικτικές υπηρεσίες	49
6.1. Υποδομές που χρησιμοποιεί το τμήμα για την υποστήριξη του διδακτικού έργου	49
6.2. Αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών	51
6.3. Υποστηρικτικές υπηρεσίες	51
7. Διοίκηση και Στρατηγική Ακαδημαϊκής Ανάπτυξης	53
7.1. Διοίκηση του τμήματος.....	53
7.2. Στρατηγικός σχεδιασμός	55
7.3. Συνεργασίες του τμήματος με κοινωνικούς / πολιτιστικούς / παραγωγικούς (ΚΠΠ) φορείς .	57
7.4. Διεθνής Διάσταση του Προγράμματος Σπουδών	60
7.5. Επιπρόσθετοι Πόροι - Βιωσιμότητα	64

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης του Τμήματος Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων αναφέρεται σε όλα τα στοιχεία της λειτουργίας του, κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2015-2016 και 2016-2017. Για τη σύνταξή της εφαρμόστηκαν όλες οι διαδικασίες και τα μέσα που προβλέπονταν για τη συλλογή των στοιχείων που αφορούν τα συγκεκριμένα ακαδημαϊκά έτη.

Τα ποσοτικά δεδομένα αντλήθηκαν από τους πίνακες της ΜΟΔΙΠ και από το αρχείο των στατιστικών στοιχείων που τηρεί η Γραμματεία.

Η διαδικασία εφαρμόστηκε με ευθύνη της ΟΜΕΑ του Τμήματος, σε συνεργασία με όλα τα εμπλεκόμενα μέρη και τη συνδρομή της Γραμματείας.

Τα μέλη της ΟΜΕΑ είναι οι: **Καρακάσης Ευάγγελος**, αναπληρωτής καθηγητής του Τομέα Κλασικής Φιλολογίας (σε αντικατάσταση του Αλεξάκη Αλέξανδρου, καθηγητή του Τομέα ΜΝΕΦ), **Βογιατζόγλου Αθηνά**, αναπληρώτρια καθηγήτρια του Τομέα ΜΝΕΦ, **Γκαστή Ελένη**, αναπληρώτρια καθηγήτρια του Τομέα Κλασικής Φιλολογίας, **Βλάχα Κωνσταντίνα**, Γραμματέας του Τμήματος, αρμόδια φοιτητικών και διοικητικών θεμάτων, **Λέκκου Ανθή**, υπάλληλος γραμματείας, αρμόδια μεταπτυχιακών θεμάτων. Η ΟΜΕΑ συστήθηκε αρχικά στη ΓΣ680/27-06-2017 ενώ με απόφαση της ΓΣ696/06-03-2018 ανασυγκροτήθηκε με την αντικατάσταση του κ. Αλεξάκη από τον κ. Καρακάση.

Την ευθύνη συντονισμού για τη σύνταξη της έκθεσης ανέλαβε η Ελένη Γκαστή, σε συνεργασία με τα υπόλοιπα μέλη της και τη Γραμματέα του Τμήματος. Η έλλειψη γραμματειακής υποστήριξης του έργου της ΟΜΕΑ υποχρέωσε τη συντονίστρια και πρόεδρο της ΟΜΕΑ να διεκπεραιώσει εκ των ενόντων τόσο την επίπονη και χρονοβόρα διαδικασία καταγραφής, ταξινόμησης και επεξεργασίας των δεδομένων όσο και τη σύνταξη της έκθεσης, σε βάρος του επιστημονικού της χρόνου.

Στα θετικά στοιχεία προσμετράται το γεγονός ότι υπήρξε συνεργασία με αρκετά μέλη ΔΕΠ από τους Τομείς που συνέβαλαν στο να διαμορφωθεί μια σαφής αντίληψη για το ερευνητικό και διδακτικό έργο που επιτελείται σε κάθε Τομέα. Από τη συνεργασία αυτή προέκυψε η πολύπλευρη και δυναμική παρουσία στον επιστημονικό χώρο όλων των Τομέων του Τμήματός μας.

Από τη διαδικασία αυτή προκύπτουν και προτάσεις για βελτίωση του συστήματος αυτοαξιολόγησης. Προτείνουμε τη βελτίωση των Δελτίων και Ερωτηματολογίων με προσθήκη ενός ερωτηματολογίου που θα αφορά και τη διαδικασία των εξετάσεων καθώς και την αξιολόγηση των παρεχόμενων προς τους φοιτητές υπηρεσιών από τη Γραμματεία και γενικότερα από το Τμήμα. Επίσης, κρίνεται απαραίτητο να θεσμοθετηθούν συναντήσεις

της ΟΜΕΑ με τα μέλη ΔΕΠ σε εξαμηνιαία βάση ώστε να υπάρχει ανατροφοδότηση από τη διαδικασία της αξιολόγησης και να διευκολύνεται το τελικό έργο της σύνταξης της έκθεσης. Επίσης, κρίνεται απαραίτητη η δημιουργία μιας υπηρεσίας παρακολούθησης της επαγγελματικής εξέλιξης των αποφοίτων της Φιλοσοφικής Σχολής (στο πλαίσιο της Κοσμητείας) για συνεχή συλλογή και ανάλυση τέτοιων στοιχείων που στην παρούσα έκθεση δεν υπάρχουν. Για το σκοπό αυτό συνιστάται η απόσπαση στα Τμήματα ή στην Κοσμητεία ειδικών υπαλλήλων με εμπειρία στην τεχνική και στατιστική ανάλυση των στοιχείων.

Ελπίζουμε η έκθεση αυτή να συμβάλει στη συνειδητοποίηση και αντιμετώπιση εκ μέρους της Πολιτείας των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα δημόσια Πανεπιστήμια στη χώρα μας και να μην είναι απλώς ένα στάδιο σε μια γραφειοκρατική διαδικασία για να ανταποκριθούμε στις Κοινοτικές οδηγίες.

Η δομή της έκθεσης αξιολόγησης βασίστηκε στο πρότυπο της ΑΔΙΠ.

1. Ιστορικό

Η Ενότητα αυτή περιλαμβάνει μια σύντομη αναφορά στη γενεσιουργό αιτία που οδήγησε στη σύνταξη ενός νέου ή στην αναμόρφωση ενός υφιστάμενου ΠΣ, με περιγραφή του ιστορικού προέλευσης του και των εσωτερικών διαδικασιών που τηρήθηκαν σε επίπεδο τμήματος / σχολής και ιδρύματος για την έγκριση του.

1.1. Δημιουργία Νέου Προγράμματος Σπουδών

Ποιο ήταν το έναυσμα για νέο ΠΣ ή για τον ανασχεδιασμό ενός υφιστάμενου ΠΣ. Σε ποιες ανάγκες αυτό ανταποκρίνεται; Περιορισμοί του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος. Τυχόν μεταβολές που επήλθαν στις ακαδημαϊκές δομές τμήμα / σχολή, τα αποτελέσματά τους σε σχέση με το νέο ΠΣ. Ποιες πηγές και διαδικασίες χρησιμοποιήθηκαν για την άντληση πληροφοριών σχετικά με το σχεδιασμό του προγράμματος σπουδών ;

- Το Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών έχει καταρτισθεί έτσι ώστε να ανταποκρίνεται στους στόχους που έθεσε εξ αρχής το Τμήμα Φιλολογίας, οι οποίοι αναπροσαρμόζονται, ανά τακτά διαστήματα, με βάση τις γενικότερες εξελίξεις στην επιστήμη και την εκπαίδευση διεθνώς, αλλά και με γνώμονα τις προτάσεις που διατυπώθηκαν στην Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης. Η τελευταία αναμόρφωση του προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών ολοκληρώθηκε στην υπ' αριθμ. 535/31-05-2011 συνεδρία της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος Φιλολογίας και αφορά τους φοιτητές που εισάγονται στο Τμήμα Φιλολογίας από το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012. Στην επιτροπή σχεδιασμού του Νέου ΠΣ ήταν οι διευθυντές των Τομέων (Δ. Ράιος για τον Τομέα κλασικής φιλολογίας, Α. Γκάρτζιου για τον Τομέα Γλωσσολογίας, Τάκης Καγιαλής για τον Τομέα ΜΝΕΦ), τα μέλη της επιτροπής που ορίστηκαν από τους τομείς (Ι. Περυσινάκης για τον τομέα κλασικής φιλολογίας, Α. Αλεξάκης και Ι. Παπαθεοδώρου για τον τομέα ΜΝΕΦ, Μ. Μπαλατζάνη για τον τομέα Γλωσσολογίας) και εκπρόσωποι των φοιτητών (Χρήστος Γαϊτάνης, Αντιγόνη Γιαννακού, Δημήτριος Κότσικας).
- Το έναυσμα για την αναμόρφωση προήλθε από την ανάγκη εναρμόνισης με τα κριτήρια που τίθενται από τον Ευρωπαϊκό Χώρο Ανωτάτης Εκπαίδευσης και αφορά κυρίως το σύστημα E.C.T.S. Επιπλέον, λήφθηκε υπόψη η συγκρισιμότητα του προγράμματος σπουδών με τα αντίστοιχα άλλων τμημάτων που αναγνωρίζονται διεθνώς για τη επιστημονική τους επάρκεια και την παροχή άριστων ακαδημαϊκών υπηρεσιών (εκπαιδευτικών και ερευνητικών) στους φοιτητές τους.
- Το νέο ΠΣ πρόγραμμα σπουδών καλύπτει τις επιστημονικές ανάγκες για νέες γνώσεις και δεξιότητες, τόσο στην αγορά εργασίας, όσο και στον ακαδημαϊκό χώρο, ενώ παράλληλα προσφέρει στον φοιτητή τη δυνατότητα να διαμορφώσει ένα πλαίσιο μαθημάτων που να καλύπτει τις προσωπικές του επιστημονικές ανησυχίες, την προετοιμασία του για την αγορά εργασίας και την συνέχιση των σπουδών του με μεταπτυχιακές σπουδές.
- Βασικός περιορισμός που τέθηκε κατά το σχεδιασμό του ΠΣ ήταν ο μικρός σχετικά αριθμός του μόνιμου εκπαιδευτικού προσωπικού σε σχέση με τους φοιτητές. Ως εκ τούτου η επιλογή των μαθημάτων έγινε και με βάση την επαρκή και εφικτή εφαρμογή του προγράμματος σπουδών. Ένας δεύτερος περιορισμός αφορούσε την ομαλή ένταξη παλαιών φοιτητών στο νέο ΠΣ.
- Αξίζει να σημειώσουμε ότι αναμόρφωση του ΠΣ επιτεύχθηκε χωρίς να επιφέρει μεταβολή στη δομή του Τμήματος και στους φοιτητές και δεν είχε σχεδόν καμία επίδραση στους νέους φοιτητές. Διαμορφώθηκε έτσι ένα τριετές πρόγραμμα σπουδών, κοινό και για τις τρεις ειδικεύσεις. Τα μαθήματα της ειδικεύσεως, όπως και εκείνα της παιδαγωγικής και επαγγελματικής κατάρτισης, διδάσκονται κατά το 7ο και 8ο εξάμηνο. Συγκεκριμένα με τον ανασχεδιασμό του ΠΣ η επιλογή της κατεύθυνσης δεν γίνεται στο 5ο εξάμηνο αλλά στο 7ο εξάμηνο Σπουδών. Κάθε μία

από τις ειδικεύσεις του Τμήματος προϋποθέτει 48 μαθήματα καθώς και 4 εξάμηνα ξένης γλώσσας. Μέχρι και το 2016-2017 ο αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου ήταν $48+4=52$, όπου τα 4 εξάμηνα αφορούν την ξένη γλώσσα. Για τον υπολογισμό του τελικού βαθμού πτυχίου το σύνολο των μαθημάτων είναι $48+1=49$, καθώς δεν συνυπολογίζονται και τα 4 εξάμηνα της ξένης γλώσσας, αλλά μόνο ένα. Για τους φοιτητές παλαιότερων εξαμήνων η αντιστοιχία του κάθε μαθήματος σε διδακτικές μονάδες παρέμεινε ως είχε.

- Για το σχεδιασμό του προγράμματος σπουδών χρησιμοποιήθηκαν πολλά στοιχεία, τα οποία συλλέχθηκαν από τις εξής πηγές:
 - ✓ το προσωπικό του Τμήματος (εκπαιδευτικό και διοικητικό).
 - ✓ τα αρχεία του Τμήματος
 - ✓ τα προγράμματα σπουδών άλλων καταξιωμένων ακαδημαϊκά τμημάτων Φιλολογίας.
 - ✓ Τα ερωτηματολόγια που διανέμονται στους φοιτητές.
 - ✓ το Ευρωπαϊκό Σύστημα συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων (ECTS) και του ανάλογου φόρτου εργασίας, σε μια προσπάθεια ορθολογικής και μετρήσιμης μεταφοράς γνώσεων.
 - ✓ Η σχετική νομοθεσία και κανονισμοί και οι δυνατότητες και οι περιορισμοί που εκπορεύονται από αυτές.

1.2. Προηγούμενες πιστοποιήσεις / αξιολογήσεις.

Αποτελέσματα προηγούμενων πιστοποιήσεων και/ή αξιολογήσεων του τμήματος ή των τμημάτων από τα οποία προέρχεται το υπό πιστοποίηση πρόγραμμα.

Το Τμήμα συμμετείχε στην διαδικασία επιτόπιας εξωτερικής Αξιολόγησης τον Φεβρουάριο του 2014. Τόσο από την έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης, όσο και από τις εκθέσεις Εσωτερικής Αξιολόγησης (για τα έτη 2008-2009 που συντάχθηκε από τους Α. Αλεξάκη και Τάκη Καγιαλή και για τα έτη 2010-2011 και 2011-2012 που συντάχθηκε από την Ελένη Χουλιαρά-Ραΐου) αλλά και από τα στοιχεία του απολογισμού πεπραγμένων για τα έτη 2013-2015 που συντάχθηκε από τον Πρόεδρο του Τμήματος Α. Αλεξάκη υπήρξαν σημαντικές διαπιστώσεις που αξιοποιήθηκαν στην παρούσα έκθεση.

1.3. Εσωτερικές διαδικασίες

Σύσταση της Επιτροπής σχεδιασμού του νέου Προγράμματος Σπουδών (ΕΠΣ). Με ποιους και πώς συνεργάστηκε η ΕΠΣ για τη διαμόρφωση του ΠΣ; Σημαντικά ζητήματα που τέθηκαν στην διαδικασία εκπόνησης του ΠΣ.

Πώς και σε ποια έκταση συζητήθηκε το ΠΣ στο εσωτερικό του Τμήματος;

Αναφέρετε ποια ήταν η συμμετοχή των φοιτητών, αποφοίτων, εργοδοτών, επιστημονικών φορέων στην κατάρτιση του ΠΣ;

Περιγραφή της διαδικασίας που ακολουθήθηκε με αναφορά σε βασικά σημεία των συζητήσεων κατά τη διαδικασία έγκρισης του ΠΣ. (Συμπεριλάβετε σε παράρτημα τα - Πρακτικά ΓΣ τμήματος, Κοσμητείας, Συγκλήτου).

- Για τον σχεδιασμό του Νέου ΠΣ συγκροτήθηκε μια επιτροπή αυξημένου κύρους που μέλη της ήταν οι διευθυντές των Τομέων (Δ. Ράιος για τον Τομέα κλασικής φιλολογίας, Α. Γκάρτζιου για τον Τομέα Γλωσσολογίας, Τάκης Καγιαλής για τον Τομέα ΜΝΕΦ), οι οποίοι συνεπικουρήθηκαν από μέλη ΔΕΠ όλων των Τομέων (Ι.Ν. Περυσινάκης για τον Τομέα Κλασικής Φιλολογίας, Α. Αλεξάκης για τον τομέα ΜΕΦ, Ι. Παπαθεοδώρου για τον Τομέα ΝΕΦ, Μ. Μπαλτατζάνη για τον Τομέα Γλωσσολογίας).

Οι εκπρόσωποι των φοιτητών (Χρήστος Γαϊτάνης, Αντιγόνη Γιαννακού, Δημήτριος Κότσικας) που συμμετείχαν συμφώνησαν με τις τελικές προτάσεις.

1.4. Παρούσα Κατάσταση

Αν έχει ή πότε πρόκειται να ξεκινήσει η εφαρμογή του νέου ΠΣ. Βασικές πληροφορίες που αφορούν την υλοποίησή του (αριθμός φοιτητών, προτιμήσεις κ.λπ.) και κριτική ανάλυση σε σχέση με προηγούμενη κατάσταση. Σχεδιασμός για την ένταξη των παλαιών φοιτητών στο νέο ΠΣ.

- Ο νέος Οδηγός Σπουδών ισχύει για τους φοιτητές/-τριες που εγγράφονται στο πρώτο εξάμηνο από το ακαδ. έτος 2010-11 και μετά. Οι παλαιότεροι θα συνεχίσουν τη φοίτησή τους σύμφωνα με τον Οδηγό Σπουδών που ίσχυε κατά την εγγραφή τους. Μετά την παρέλευση οκτώ εξαμήνων, δηλ. από το ακαδ. έτος 2013-14, οι φοιτητές/-τριες που δεν θα έχουν ολοκληρώσει τις σπουδές τους, εντάσσονται στον νέο Οδηγό Σπουδών.

2. Περιγραφή Προγράμματος Σπουδών

Στην ενότητα αυτή περιγράφονται οι στόχοι και τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα του προγράμματος σπουδών και τεκμηριώνεται η ανταπόκρισή του τόσο στο διεθνές ακαδημαϊκό και επιστημονικό περιβάλλον όσο και στις απαιτήσεις των πεδίων επαγγελματικής απασχόλησης των αποφοίτων του με συγκεκριμένες αναφορές και στοιχεία..

2.1. Τίτλος του Προγράμματος Σπουδών

Τίτλος του Προγράμματος Σπουδών και Τμήματα και Ιδρύματα που συμμετέχουν, εφόσον πρόκειται για διατμηματικό πρόγραμμα.

Ο Τίτλος του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος μας είναι: Πρόγραμμα Σπουδών Τμήματος Φιλολογίας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

2.2. Σκοπός και αντικείμενο του Προγράμματος Σπουδών

Προσδιορίζονται τα κύρια γνωστικά αντικείμενα που αποτελούν τη βάση του προγράμματος σπουδών, διευκρινίζεται αν η εστίαση του προγράμματος σπουδών είναι γενική ή εξειδικευμένη. Καθορίζεται ο προσανατολισμός του προγράμματος σπουδών. Προσδιορίζονται και περιγράφονται το προφίλ των αποφοίτων και οι πιθανοί τομείς όπου οι πτυχιούχοι του μπορούν να αναζητήσουν εργασία.

2.2.1 Πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών

Το Τμήμα απονέμει πτυχίο δύο ειδικοτήσεων:

- α) Κλασικών Σπουδών και
- β) Μεσαιωνικών και Νεοελληνικών Σπουδών.
- Και στις δύο ειδικοτήσεις τα μαθήματα κατανέμονται σε οκτώ (8) αυτοτελή ακαδημαϊκά εξάμηνα. Τα μαθήματα διδάσκονται τρεις ώρες την εβδομάδα και έχουν διάρκεια ενός εξαμήνου. Κάθε μία από τις δύο ειδικοτήσεις του Τμήματος προϋποθέτει 48 μαθήματα καθώς και 4 εξάμηνα ξένης γλώσσας.
- «Σύμφωνα με την απόφαση της υπ' αριθμ. 535/31-5-2011 συνεδρίας της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος Φιλολογίας, για τους φοιτητές που εισάγονται στο Τμήμα Φιλολογίας από το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012, κάθε μάθημα πιστώνεται με 5 διδακτικές μονάδες E.C.T.S. Για τους φοιτητές παλαιότερων εξαμήνων η αντιστοιχία του κάθε μαθήματος σε διδακτικές μονάδες παραμένει ως έχει».
- Στο πλαίσιο του Προγράμματος Σπουδών διδάσκονται η αρχαία ελληνική γλώσσα και λογοτεχνία, η λατινική γλώσσα και λογοτεχνία, (με τις συναφείς βοηθητικές επιστήμες), η μεσαιωνική και νέα ελληνική γλώσσα και λογοτεχνία, η θεωρία της λογοτεχνίας, η συγκριτική φιλολογία και η γενική γλωσσολογία. Το Τμήμα απονέμει πτυχίο δύο ειδικοτήσεων, Κλασικής Φιλολογίας, Μεσαιωνικής και Νέας Ελληνικής Φιλολογίας. Παράλληλα, στο Τμήμα λειτουργεί Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, το οποίο περιλαμβάνει τα τρία βασικά γνωστικά πεδία του Τμήματος και απονέμει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης τριών ειδικοτήσεων αντίστοιχων προς τους τρεις Τομείς του Τμήματος και Διδακτορικό Δίπλωμα.

Οι τρεις Τομείς του Τμήματος Φιλολογίας θεραπεύουν τα εξής γνωστικά αντικείμενα:

1. Τομέας Κλασικής Φιλολογίας:

α. Αρχαία Ελληνική Φιλολογία (Ποίηση, Πεζογραφία, Επιστημονικά - Τεχνικά - Επιγραφικά - Χριστιανικά κείμενα: Γλώσσα, Γραμματική, Ύφος, Ερμηνεία, Μετρική, Ρητορική, Θεωρία και Κριτική της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας, Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας, Ιστορία της Κλασικής Φιλολογίας, Επιβιώσεις - Συγκριτική Φιλολογία, Θεατρολογία του Αρχαίου Ελληνικού Δράματος, Τέχνες -Επιστήμες, Γεωγραφία - Τοπογραφία κ. ά)

β. Λατινική Φιλολογία: Ποίηση, Πεζογραφία, Επιστημονικά - Τεχνικά - Επιγραφικά - Χριστιανικά κείμενα: Γλώσσα, Γραμματική, Ύφος, Ερμηνεία, Μετρική, Θεωρία και Κριτική της Λατινικής Λογοτεχνίας, Ιστορία της Λατινικής Γραμματείας, Ιστορία της Κλασικής Φιλολογίας, Επιβιώσεις - Συγκριτική Φιλολογία, Θεατρολογία του Ρωμαϊκού Δράματος, Τέχνες - Επιστήμες, Γεωγραφία - Τοπογραφία κ. ά.

γ. Συναφείς αναγνωρισμένες ειδικεύσεις: Παλαιογραφία, Ιστορία και Κριτική - Εκδοτική των Αρχαίων Ελληνικών ή/και Λατινικών Κειμένων, Παπυρολογία, Μυκηναϊκή Φιλολογία, Ειδική και Γενική Διδακτική μαθημάτων Κλασικής Φιλολογίας, Αρχαίο Ελληνικό και Ρωμαϊκό θέατρο, Αρχαία Ελληνική και Ρωμαϊκή Μυθολογία, Αρχαία Ελληνική και Ρωμαϊκή θρησκεία, Ανθρωπολογία του Ελληνορωμαϊκού κόσμου (Κοινωνία, Οικονομία, Δίκαιο - Θεσμοί - Πολιτεύματα, Δημόσιος και Ιδιωτικός βίος - Λαογραφία),

2. Τομέας Μεσαιωνικής και Νέας Ελληνικής Φιλολογίας:

α. Μεσαιωνική Ελληνική Φιλολογία: Λόγια Βυζαντινή Φιλολογία, Δημώδης Βυζαντινή και Μεταβυζαντινή Φιλολογία, Ελληνική Γραμματεία της ύστερης αρχαιότητας - πρώιμου Βυζαντίου, Ελληνική Παλαιογραφία - Κωδικολογία και Κριτική των Κειμένων, Σχέσεις Βυζαντινής Γραμματείας με τη Λατινική Μεσαιωνική και Αναγεννησιακή Γραμματεία.

β. Νέα Ελληνική Φιλολογία: Ιστορία της Νέας Ελληνικής Λογοτεχνίας, Γενική Ιστορία της Λογοτεχνίας, Ιστορία και Ερμηνεία Κειμένων Νεοελληνικού Θεάτρου, Γενική Ιστορία και Θεωρία Θεάτρου, Θεωρία Λογοτεχνίας (ποιητική, αφηγηματολογία, ρητορική, υφολογία), Συγκριτική Φιλολογία, Ερμηνεία και Ανάλυση Κειμένων Νεοελληνικής Λογοτεχνίας (ποίηση, πεζογραφία, δοκίμιο), Κοινωνιολογία της Λογοτεχνίας.

3. Τομέας Γλωσσολογίας

Θεωρητική γλωσσολογία, Ιστορική γλωσσολογία, εφαρμοσμένη / διακλαδική γλωσσολογία

- Σκοπός του Προγράμματος Σπουδών είναι αφενός να παράσχει επιστημονική και παιδαγωγική κατάρτιση στους νέους φιλόλογους, να τους εφοδιάσει δηλαδή με τα κατάλληλα επιστημονικά εργαλεία που θα τους επικουρήσουν στη μετέπειτα επαγγελματική τους σταδιοδρομία, αλλά και να τους φέρει σε επαφή με όλες τις πτυχές και εκφάνσεις του λόγου, από την μελέτη της αρχαίας ελληνικής σκέψης και γραμματείας έως τη σύγχρονη νεοελληνική λογοτεχνία, ώστε να συντελέσει στην επιστημονική και πνευματική τους ολοκλήρωση και να τους μυήσει στη μεθοδολογία της έρευνας.
- Ο προσανατολισμός του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών είναι πολυεπίπεδος και ανοιχτός σε πολλές συνδέσεις, από την αποκατάσταση ενός κειμένου μέχρι την πιο διεξοδική ερμηνεία του, εξατομικευμένη σε τόσα μέρη, όσα και τα κείμενα που μελετά, αλλά όμως μεθοδολογικά ενιαία και ανοιχτή στη θεωρία του έντεχνου λόγου, της λογοτεχνίας και της ιστορίας των ιδεών. Το υλικό της είναι μια ευρύτατη βάση κειμένων, από τα κλασικά έργα της Αρχαιότητας

στην ελληνική και λατινική γλώσσα, μέχρι τα κλασικίζοντα και μη έργα της βυζαντινής Χριστιανικότητας και, τέλος, μέχρι τα λογοτεχνικά κείμενα της νεωτερικότητας. Ως εκ τούτου παρέχει στους πτυχιούχους του τη θεωρητική και πρακτική κατάρτιση για την επιστημονική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία και εξέλιξη εφοδιάζοντάς τους με τις απαραίτητες γνώσεις ώστε να ανταποκριθούν με επιτυχία στις σύγχρονες απαιτήσεις της αγοράς εργασίας.

2.2.2. Πρόγραμμα μεταπτυχιακών Σπουδών

Μεταπτυχιακές Σπουδές

- Στο Τμήμα Φιλολογίας λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2001-2002 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ), σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2083/92, άρθρ. 10-14, και της υπ' αριθ. Β7/246, 268, 463 ιδρυτικής απόφασης (ΦΕΚ 1640/10-12-2001, τ. Β'). Αντικείμενο του ΠΜΣ του Τμήματος Φιλολογίας είναι η προώθηση της γνώσης και της έρευνας στην Κλασική Φιλολογία, τη Μεσαιωνική και Νέα Ελληνική Φιλολογία και τη Γλωσσολογία. Σκοπός του ΠΜΣ είναι η προαγωγή και εξειδίκευση της επιστημονικής γνώσης στις ανωτέρω γνωστικές περιοχές, η διεύρυνση των ικανοτήτων των νέων επιστημόνων για γνώση και συνθετική έρευνα και η ανάπτυξη επιστημονικού και ερευνητικού δυναμικού στον υψηλότερο δυνατό βαθμό. Η εισαγωγή των φοιτητών στο ΠΜΣ γίνεται ύστερα από εξετάσεις. Άνευ εξετάσεων γίνονται δεκτοί: α) Μεταπτυχιακοί υπότροφοι του ΙΚΥ και β) Πτυχιούχοι Τμημάτων Φιλολογίας Ελληνικών Πανεπιστημίων με γενικό μέσο όρο (ΜΟ) βαθμολογίας 8 και άνω και ΜΟ βαθμολογίας στα μαθήματα ειδίκευσης 7,5 και άνω. Οι πτυχιούχοι ελληνικών Πανεπιστημίων πρέπει να γνωρίζουν αποδεδειγμένα πολύ καλά μία τουλάχιστον διεθνή ξένη γλώσσα (αγγλική, γαλλική, γερμανική, ιταλική, ισπανική, ρωσική). Η γνώση της ξένης γλώσσας πιστοποιείται με κατάθεση σχετικού τίτλου επιπέδου B2 που χορηγείται από αρμόδιους φορείς (Αγγλικά: επίπεδο Lower ή TOEFL [500+]. Γαλλικά: Delf 2· Γερμανικά: Mittelstufe κλπ.) ή, αν δεν υπάρχει, με γραπτή εξέταση (μετάφραση ξενόγλωσσου επιστημονικού κειμένου, για να διαπιστωθεί ο ευχερής χειρισμός της διεθνούς βιβλιογραφίας), την οποία διενεργεί Επιτροπή οριζόμενη κατά γλώσσα από τη ΓΣΕΣ του Τμήματος. Οι αλλοδαποί υποψήφιοι οφείλουν να γνωρίζουν επαρκώς την ελληνική γλώσσα. Η επάρκεια της ελληνομάθειας πιστοποιείται όπως ορίζουν οι σχετικές διατάξεις (π.χ. με κατάθεση Απολυτηρίου Ελληνικού Λυκείου, Πτυχίου Ελληνικής Φιλολογίας ή Πιστοποιητικού ελληνομάθειας Γ' επιπέδου του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας του ΥΠΕΠΘ).
- Ειδικές Επιτροπές επιλογής κατά κατεύθυνση/ειδίκευση, που ορίζονται από τη ΓΣΕΣ με πρόταση της ΣΕΜΣ, καλούν τον υποψήφιο σε συνέντευξη, αξιολογούν τα προσόντα του και εισηγούνται για την ένταξή του στο ΠΜΣ στη ΓΣΕΣ του Τμήματος, η οποία αποφασίζει. Κατά την προφορική συνέντευξη κρίνεται η προσωπικότητα του υποψηφίου και ελέγχεται η φιλολογική υποδομή και η κριτική ικανότητά του στην κατεύθυνση/ειδίκευση
- Ο αριθμός των Μεταπτυχιακών Φοιτητών (ΜΦ) που εγγράφονται στον πρώτο κύκλο Μεταπτυχιακών Σπουδών, είναι ανάλογος προς τον αριθμό των διαθέσιμων διδασκόντων και δεν υπερβαίνει τους τριάντα (30): Αρχαία Ελληνική και Λατινική Φιλολογία 10, Νέα Ελληνική Φιλολογία 10, Βυζαντινή Φιλολογία 5 και Γλωσσολογία 5.
- Για την επιλογή των φοιτητών συνεκτιμώνται τα εξής στοιχεία: α) η γραπτή εξέταση των μαθημάτων κατεύθυνσης/ειδίκευσης (40%)· β) ο γενικός βαθμός πτυχίου (20%)· γ) ο ΜΟ των προπτυχιακών βαθμών κατεύθυνσης /ειδίκευσης (20%)· δ) η προφορική συνέντευξη και τυχόν ερευνητική και/ή συγγραφική δραστηριότητα (20%)
- Γενικότερα, το Πρόγραμμα αποσκοπεί:

- ✓ Στην κατάρκτηση των επιστημονικών μεθόδων και σεβασμό των κανόνων της ακαδημαϊκής δεοντολογίας
- ✓ Στην αναζήτηση πηγών, βιβλιογραφίας και πληροφοριών
- ✓ Στην επισήμανση πρωτότυπων θεματικών περιοχών που αποτελούν desiderata των ανθρωπιστικών επιστημών
- ✓ Στην εργογραφία και σύνταξη πρωτότυπων μεταπτυχιακών διατριβών
- ✓ Στην κατάρκτηση ειδικευμένων επιστημόνων ικανών να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της επιστημονικής έρευνας της εποχής μας
- ✓ στην ενίσχυση και διάδοση των ελληνικών σπουδών στην Ελλάδα και το εξωτερικό,
- ✓ και στην εν γένει κάλυψη των αναγκών σε ειδικευμένους επιστήμονες στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα εντός και εκτός της Ελλάδας.

Διδακτορικές Σπουδές

- Στο Τμήμα λειτουργεί Διδακτορικό Δίπλωμα, το οποίο περιλαμβάνει τις τρεις ειδικεύσεις του Τμήματος, δηλ. Κλασική Φιλολογία, Μεσαιωνική και Νέα Ελληνική Φιλολογία και Γλωσσολογία, και απονέμει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης και Διδακτορικό Δίπλωμα ενιαίο, αντίστοιχο προς τις τρεις ειδικεύσεις. Στον μεταπτυχιακό κύκλο που οδηγεί σε Διδακτορική Διατριβή (ΔΔ) γίνονται δεκτοί κάτοχοι του ΜΔΕ του ΠΜΣ του Τμήματος, το οποίο αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής, ή κάτοχοι ΜΔΕ άλλου Τμήματος Φιλολογίας ελληνικού ή ξένου ΑΕΙ. Κατ' εξαίρεση, μπορεί να γίνουν δεκτοί από τη ΓΣΕΣ και κάτοχοι ΜΔΕ άλλων Τμημάτων ή Σχολών, ύστερα από τεκμηριωμένη εισήγηση της ΣΕΜΣ. Με απόφαση της ΓΣΕΣ του Τμήματος είναι δυνατό να καθορίζονται πρόσθετες υποχρεώσεις παρακολούθησης μεταπτυχιακών μαθημάτων ή και εξετάσεων σε ευρύτερες θεματικές περιοχές για τους υποψήφιους διδάκτορες που είναι ήδη κάτοχοι συναφούς ΜΔΕ. Η επιλογή των υποψηφίων γίνεται από τη ΓΣΕΣ ύστερα από πρόταση της ΣΕΜΣ. Για την επιλογή, εκτός από τον βαθμό του ΜΔΕ, συνεκτιμώνται στοιχεία αντίστοιχα προς τα κριτήρια επιλογής στον πρώτο κύκλο μεταπτυχιακών σπουδών καθώς και η γνώση ξένων γλωσσών. Η γνώση δεύτερης ξένης γλώσσας αποτελεί προϋπόθεση για την εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής.

Μεταδιδακτορική Έρευνα

- Οι διδάκτορες του Τμήματός μας ή άλλων ομόλογων Τμημάτων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής γίνονται δεκτοί στο Τμήμα για την εκπόνηση μεταδιδακτορικής έρευνας με την εποπτεία Καθηγητών ή Αναπληρωτών Καθηγητών του Τμήματος, με την στήριξη της Επιτροπής Ερευνών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Οι υποψήφιοι υποβάλλουν στη Γραμματεία του Τμήματος αίτηση, βιογραφικό υπόμνημα, καθώς και τεκμηριωμένο ερευνητικό υπόμνημα για την εκπόνηση μεταδιδακτορικής έρευνας (μονογραφία, μελέτες, ερευνητικές βάσεις δεδομένων κλπ.). Η αίτηση εγκρίνεται από την ΓΣΕΣ του Τμήματος, ύστερα από εισήγηση της ΣΕΜΣ. Οι μεταδιδακτορικοί ερευνητές συνεργάζονται ερευνητικά με το Τμήμα και δύνανται να προσφέρουν διδακτικό έργο, λαμβάνοντας αντιμισθία από την Επιτροπή Ερευνών, στην περίπτωση που δεν έχουν υποτροφία/χορηγία ή δεν λαμβάνουν μισθό από άλλη πηγή.
- Οι πτυχιούχοι του Τμήματός μας μπορούν να καλύψουν θέσεις εργασίας σε τομείς ανάλογους με τις σπουδές τους και την εξειδίκευσή τους. Ενδεικτικά μπορούν να απασχοληθούν στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα: ως φιλόλογοι στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (δημόσια και ιδιωτική), σε βιβλιοθήκες και Αρχεία, σε εφημερίδες, περιοδικά, εκδοτικούς οίκους και οργανισμούς, Τοπική αυτοδιοίκηση, σε εργασίες με φιλολογικό αντικείμενο στο χώρο των εκδόσεων (μεταφραστές, επιμελητές εκδόσεων, γλωσσολόγοι, επίβλεψη εκδόσεων, συγγραφή βοηθημάτων

για φιλολογικά μαθήματα του σχολείου) και στον Τύπο, ως καθηγητές της Ελληνικής ως ξένης γλώσσας, ως ωρομίσθιοι καθηγητές / εκπαιδευτές σε διάφορες σχολές (ΙΕΚ, ΚΕΚ, ΣΕΚ), ως ωρομίσθιοι καθηγητές/εκπαιδευτές για διδασκαλία ελληνικών σε προγράμματα αναλφαβητισμού και σε ομάδες κοινωνικά αποκλεισμένων (Τσιγγάνων), σε σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας, σε ερευνητικά κέντρα, σε θεατρικούς οργανισμούς, στα ΜΜΕ.

2.3. Μαθησιακά αποτελέσματα του Προγράμματος Σπουδών

Διατύπωση συγκεκριμένων μαθησιακών αποτελεσμάτων του προγράμματος με βάση τη συμβατότητα με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Τίτλων Σπουδών (standards benchmark alignment) και το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (Γνώσεις, Ικανότητες, Δεξιότητες). Βλέπε Παράρτημα Α.

Προσδιορίζονται οι γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες (Παράρτημα 2) που δημιουργούνται από το πρόγραμμα και γίνεται, αν είναι δυνατόν, διάκριση μεταξύ των γενικών και ειδικών ικανοτήτων, που είναι οι πλέον σχετικές με το προτεινόμενο πρόγραμμα.

- Σύμφωνα με την αριθμ. Φ5/89656/Β3/13-8-2007 (ΦΕΚ 1466/Β'/13-8-2007) Υπουργική Απόφαση «Μαθησιακά αποτελέσματα είναι το σύνολο των γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων που οι φοιτητές ή σπουδαστές θα πρέπει να γνωρίζουν, να καταλαβαίνουν ή να είναι σε θέση να κάνουν μετά την επιτυχή ολοκλήρωση μιας συγκεκριμένης εκπαιδευτικής διαδικασίας, μακράς ή βραχείας. Τα μαθησιακά αποτελέσματα καθορίζονται εκάστοτε επακριβώς από τους οικείους διδάσκοντες ή υπεύθυνους για κάθε επιμέρους αυτοτελές εκπαιδευτικό συστατικό στοιχείο και δραστηριότητα του προγράμματος σπουδών και περιγράφονται αναλυτικά στον Ενημερωτικό Οδηγό Σπουδών κάθε Α.Ε.Ι. σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 2 και 3 της παρούσας απόφασης».
- Τα μαθησιακά αποτελέσματα (Μ.Α.) που είναι μετρήσιμα και δηλώνουν τι αναμένεται ότι είναι ο φοιτητής ικανός να κάνει, όταν ολοκληρώσει επιτυχώς ένα μάθημα ή μια ενότητα μαθήματος ή και ένα ολόκληρο πρόγραμμα σπουδών, προσδιορίζονται με σαφήνεια από τον κάθε διδάσκοντα στα περιγράμματα των μαθημάτων που είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα του Τμήματος.
- Με αυτόν τον τρόπο καθίσταται σαφές στους φοιτητές ποιες γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες υπολογίζεται να αποκτήσουν με την ολοκλήρωση ενός εξαμηνιαίου μαθήματος ή μιας διάλεξης για μια θεματική ενότητα του μαθήματος. Ανάλογα και οι διδάσκοντες σχεδιάζουν πιο αποτελεσματικά το εκπαιδευτικό τους υλικό και επιλέγουν την κατάλληλη στρατηγική διδασκαλίας (διαλέξεις, φροντιστήρια, σεμινάρια, ατομικές και ομαδικές εργασίες, ασκήσεις πράξης, εργαστηριακές ασκήσεις, κοκ.). Τέλος βοηθά τους διδάσκοντες να συνεννοηθούν μεταξύ τους για το σχεδιασμό ορισμένων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων προκειμένου να επιτευχθούν τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα.
- Στην εμπέδωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων συμβάλλουν αποφασιστικά οι διαλέξεις που γίνονται από διακεκριμένους καθηγητές του εσωτερικού και του εξωτερικού καθώς και οι εκπαιδευτικές δράσεις που γίνονται από όλους τους Τομείς του Τμήματος μας. Ενδεικτικά για τα έτη 2015-2017 αναφέρουμε:
 - ✓ Το ετήσιο συμπόσιο του Τομέα Κλασικής Φιλολογίας
 - ✓ Το Συμπόσιο των Μεταπτυχιακών Φοιτητών και υποψηφίων διδακτόρων που διοργάνωσε ο Τομέας και το Εργαστήριο Κλασικής Φιλολογίας
 - ✓ Την οργάνωση, στο πλαίσιο του εργαστηρίου ΝΕΦ, Επιστημονικής Συνάντησης Εργασίας στις 8-9 Μαΐου 2017 με θέμα «Τάκης Παπατσώνης: ο ποιητής, ο κριτικός, ο στοχαστής», στο οποίο συμμετείχαν νεοελληνιστές και στοχαστές από την Ελλάδα, την Αγγλία και τις Ηνωμένες Πολιτείες.

- ✓ Την οργάνωση ειδικού σεμιναρίου επιμόρφωσης των μεταπτυχιακών φοιτητών κατεύθυνσης Νεοελληνικής Φιλολογίας Π.Ι., με αντικείμενο «Αξιοποίηση ψηφιακών πόρων στη φιλολογική έρευνα» στις 9 Μαΐου 2016.
 - ✓ Την οργάνωση Σεμιναρίου «Πολιτισμικές τεχνολογίες και καθημερινές πρακτικές στη δεκαετία του '60: κατανάλωση, κουλτούρα και κοινωνική αλλαγή», τα σεμινάρια της Ερμούπολης, Ερμούπολη Σύρου, 9-10 Ιουλίου 2016.
 - ✓ Την οργάνωση ειδικού σεμιναρίου επιμόρφωσης των μεταπτυχιακών φοιτητών κατεύθυνσης Νεοελληνικής Φιλολογίας Π.Ι., με αντικείμενο "Ζητήματα διδακτικής της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας με δημιουργική αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορικής και της Επικοινωνίας". Πραγματοποιήθηκαν πέντε συνεδρίες, μεταξύ 20/3 και 22/5/2017, στην αίθουσα Η/Υ του Εργαστηρίου ΝΕΦ, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.
 - ✓ Την συνεργασία στη διοργάνωση του σεμιναρίου «Ψηφιακές Εκδόσεις και Νεοελληνικές Σπουδές» στο πλαίσιο και με την υποστήριξη του DiXiT (Digital Scholarly Editions Initial Training Network (Marie Curie Actions-European Commission's 7th Framework Programme). Συνδιοργάνωση με την Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος, και σε συνεργασία με το Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, το Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, το Εργαστήριο Νεοελληνικής Φιλολογίας - Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, και το Εργαστήριο Υπολογιστικής Ευφυΐας- Ινστιτούτο Πληροφορικής & Τηλεπικοινωνιών- Δημόκριτος στις 24-28 Απριλίου 2017.
 - ✓ Σημαντική είναι και η συμβολή του Εργαστηρίου Γλωσσολογίας στην κάλυψη των ερευνητικών και διδακτικών αναγκών του Τμήματος Φιλολογίας στα οικεία γνωστικά αντικείμενα, ιδίως σε ό,τι αφορά: α) την άσκηση προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών σε ζητήματα ερευνητικής μεθοδολογίας και χρήσης των σύγχρονων ψηφιακών μέσων για ερευνητικούς και εκπαιδευτικούς σκοπούς β) την προαγωγή της έρευνας σε ζητήματα διδακτικής μεθοδολογίας με χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών και γ) τη δια βίου μάθηση και επιμόρφωση φιλολόγων-καθηγητών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.
Επίσης στους στόχους του εντάσσονται:
 - ✓ Η σχεδίαση, ανάπτυξη, διάχυση και αξιολόγηση εκπαιδευτικού υλικού κυρίως με τη μορφή εκπαιδευτικού λογισμικού και ιδιαίτερα με χρήση των τεχνολογιών της Εικονικής Πραγματικότητας, των Διαλογικών Πολυμέσων και των Δικτύων.
 - ✓ Η σχεδίαση και υλοποίηση υποδειγματικών διδασκαλιών προς και από φοιτητές, αλλά και εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων.
 - ✓ Η οργάνωση επιστημονικών διαλέξεων, σεμιναρίων, ημερίδων, συμποσίων και συνεδρίων και άλλων συναφών εκδηλώσεων.
 - ✓ Η συγκρότηση αρχείων και συλλογών υλικού τεκμηρίωσης, καθώς και η διάσωση, ψηφιοποίηση και αξιοποίηση αρχειακών πηγών και η ένταξή τους σε Δικτυακούς χώρους προσβάσιμους σε εξωτερικούς ερευνητές και χρήστες.
- Ένα σημαντικό σημείο των μαθησιακών αποτελεσμάτων είναι ο σχεδιασμός των κατάλληλων μορφών αξιολόγησης (γραπτές-προφορικές εξετάσεις, εκπόνηση γραπτών εργασιών) των φοιτητών, προκειμένου να διαπιστωθεί από τους διδάσκοντες και το ίδρυμα ότι τα μαθησιακά αποτελέσματα έχουν επιτευχθεί. Ειδικότερα, για κάθε μαθησιακό αποτέλεσμα που σχεδιάζεται και δημοσιοποιείται είναι απαραίτητο να σχεδιάζονται και να δημοσιοποιούνται και τα κριτήρια αξιολόγησής του, τα οποία δηλώνονται με σαφήνεια στα περιγράμματα των

μαθημάτων, όπου δίνονται όλες οι πληροφορίες για τις γνώσεις και δεξιότητες που προϋποτίθενται για την κριτική κατανόηση του περιεχομένου του μαθήματος. Με αυτό τον τρόπο εξασφαλίζεται η διαφάνεια στα συστήματα και στους τίτλους που παρέχει το Τμήμα μας και διασφαλίζεται η ποιότητα. Το Τμήμα μας, κατά γενική ομολογία, με τη μεγαλύτερη διαφάνεια στη διαδικασία της αξιολόγησης των φοιτητών και την αυστηρότητα της βαθμολογίας έχει υψηλά στάνταρ που αποβαίνουν προς όφελος των φοιτητών και καθιστούν την κρίση κατά την ακαδημαϊκή αναγνώριση ευκολότερη και ακριβέστερη.

2.4. Σύνδεση των στόχων του Προγράμματος Σπουδών με την αγορά εργασίας

Ανταπόκριση του Προγράμματος Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και τις ανάγκες της κοινωνίας. Υπάρχουν διαδικασίες ελέγχου της ανταπόκρισης αυτής; Πόσο αποτελεσματικά αξιοποιήθηκαν στη διαδικασία σύνταξης του προγράμματος. Αναφερθείτε σε διαπιστωμένες (από κλαδικές ή άλλες μελέτες / έρευνες) ανάγκες των προσόντων των αποφοίτων του ΠΣ στην αγορά εργασίας. Αναζήτηση και επισημάνσεις / προτάσεις από επιστημονικές οργανώσεις και επαγγελματικούς φορείς.

- Το πρόγραμμα σπουδών ανταποκρίνεται τόσο στους στόχους όσο και τις απαιτήσεις της κοινωνίας. Υπάρχουν μαθήματα όλων των επιστημονικών περιοχών της κλασικής, μεσαιωνικής και νεοελληνικής φιλολογίας καθώς και της γλωσσολογίας, με αποτέλεσμα οι απόφοιτοι να είναι επιστημονικά εφοδιασμένοι τόσο για ερευνητικό έργο όσο και για την απορρόφησή τους στη μέση εκπαίδευση. Με δεδομένο το γεγονός ότι η κύρια επαγγελματική ενασχόληση των πτυχιούχων του Τμήματος είναι η μέση εκπαίδευση στη σύνταξη του προγράμματος σπουδών έγινε προσπάθεια να εξασφαλιστεί η σύνδεση των επιστημονικών αναζητήσεων του Τμήματος με το χώρο της εκπαίδευσης. Αν και δεν υπάρχουν διαδικασίες ελέγχου της ανταπόκρισης αυτής, η σύνδεση της εκπαίδευσης των φοιτητών με την πρακτική τους άσκηση σε σχολεία ή άλλους φορείς αποτελεί ένα σημαντικό δείκτη αξιολόγησης της σχέσης των στόχων του προγράμματος σπουδών με την αγορά εργασίας.

2.5. Συμβατότητα σε σχέση με το Ευρωπαϊκό και Διεθνές Περιβάλλον

Διευκρινίζονται θέματα συμβατότητας ή διαφοροποιήσεων με παρόμοια προγράμματα σπουδών στον Ελληνικό και Διεθνή χώρο. Αναφέρονται τυχόν **αποτελέσματα συγκριτικής προτυποποίησης (benchmarking)**.

- Για τη διαμόρφωση του ΠΣ τόσο σε ό,τι αφορά τις γενικές αρχές και τους μαθησιακούς στόχους του όσο και τη δομή και ανάπτυξή του, λήφθηκαν υπόψη οι οδηγίες του Υπουργείου Παιδείας με στόχο την εναρμόνιση των ελληνικών ΠΣ με την ευρωπαϊκή πραγματικότητα καθώς και το πρότυπο σχήμα δομής και περιεχομένων της πρότασης του Τμήματος για την Ακαδημαϊκή Πιστοποίηση Προγράμματος Σπουδών. Η διάρθρωσή του αντιστοιχεί στις βασικές ενότητες των κριτηρίων που προβλέπονται στο άρθρο 72 “Κριτήρια Πιστοποίησης” του Ν.4009/11 στα οποία περιλαμβάνονται:
 - α) η ακαδημαϊκή φυσιογνωμία και ο προσανατολισμός του προγράμματος σπουδών,
 - β) τα μαθησιακά αποτελέσματα και τα επιδιωκόμενα προσόντα σύμφωνα με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων Ανώτατης Εκπαίδευσης
 - γ) η δομή και η οργάνωση του προγράμματος σπουδών,
 - δ) η ποιότητα και αποτελεσματικότητα του διδακτικού έργου
 - ε) η καταλληλότητα των προσόντων του διδακτικού προσωπικού,
 - στ) η ποιότητα του ερευνητικού έργου της ακαδημαϊκής μονάδας,
 - ζ) ο βαθμός σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα,

η) η ζήτηση στην αγορά εργασίας των αποκτώμενων προσόντων και
 θ) η ποιότητα των υποστηρικτικών υπηρεσιών, όπως οι διοικητικές υπηρεσίες, οι βιβλιοθήκες και οι υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας.

Η χρήση του προτεινόμενου ενιαίου Πρότυπου Σχήματος για τα Προγράμματα Σπουδών όλων των Τμημάτων των Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης επιβάλλεται από την ανάγκη συγκριτικής αξιολόγησης και πιστοποίησης συναφών προγραμμάτων σπουδών όπως προβλέπεται από τις διατάξεις του νόμου.

Επιπρόσθετα το νέο ΠΣ ακολουθεί όλες τις προδιαγραφές και είναι πλήρως συμβατό με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Τίτλων Σπουδών και με το ευρωπαϊκό Σύστημα Μεταφοράς και Συγκέντρωσης Πιστωτικών Μονάδων (European Credit Transfer and Accumulation System – ECTS). Για τη λήψη του πτυχίου απαιτούνται 240 πιστωτικές μονάδες σε 4 ακαδημαϊκά έτη. «Σύμφωνα με την απόφαση της υπ' αριθμ. 535/31-5-2011 συνεδρίας της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος Φιλολογίας, για τους φοιτητές που εισάγονται στο Τμήμα Φιλολογίας από το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012, κάθε μάθημα πιστώνεται με 5 διδακτικές μονάδες E.C.T.S. Για τους φοιτητές παλαιότερων εξαμήνων η αντιστοιχία του κάθε μαθήματος σε διδακτικές μονάδες παραμένει ως έχει».

Η συγκριτική ανάλυση του ΠΣ σε σχέση με τα αντίστοιχα τμήματα Φιλολογίας στην Ελλάδα (ΕΚΠΑ, ΑΠΘ, Κρήτης, Πατρών, Πελοποννήσου, ΔΠΘ) βασίστηκε στους οδηγούς σπουδών. Με βάση τους οδηγούς σπουδών ισχύουν τα εξής:

- ✓ Στο ΕΚΠΑ για τη λήψη του Πτυχίου απαιτείται η επιτυχής εξέταση σε 60 τριώρα μαθήματα (180 ώρες διδασκαλίας) και η συγκέντρωση τουλάχιστον 240 Ευρωπαϊκών Πιστωτικών Μονάδων – ECTS1. Τα μαθήματα αυτά κατανέμονται σε οκτώ εξάμηνα ως εξής: Καθένα από τα τέσσερα πρώτα εξάμηνα περιλαμβάνει επτά μαθήματα ($4 \times 7 = 28$ μαθήματα) και καθένα από τα τέσσερα τελευταία εξάμηνα οκτώ μαθήματα ($4 \times 8 = 32$ μαθήματα). Οι Κατευθύνσεις Σπουδών είναι τρεις και αντιστοιχούν σε τρεις ειδικότητες της επιστήμης της Φιλολογίας: α) Κλασικής Φιλολογίας, β) Μεσαιωνικής και Νεοελληνικής Φιλολογίας (ΜΝΕΦ) και γ) Γλωσσολογίας. Η επιλογή της κατεύθυνσης γίνεται στο Γ' εξάμηνο σπουδών. Το πρώτο και το δεύτερο εξάμηνο των σπουδών είναι κοινά και για τις τρεις Κατευθύνσεις. Ο συνολικός αριθμός των υποχρεωτικών μαθημάτων σε όλα τα ΠΣ είναι 39 ή 40. Το παρόν ΠΣ απαιτεί 40 μαθήματα για την απονομή του πτυχίου.
- ✓ Στο ΑΠΘ οι σπουδές στο Τμήμα Φιλολογίας διαρκούν οκτώ εξάμηνα και διαρθρώνονται σε δύο κύκλους, Κορμού και Ειδίκευσης, διάρκειας τεσσάρων εξαμήνων ο καθένας. Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους επιμερίζεται σε δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα, το χειμερινό και το εαρινό. Για την απόκτηση του πτυχίου του Τμήματος Φιλολογίας οι φοιτητές/τριες πρέπει να παρακολουθήσουν και να εξεταστούν επιτυχώς σε μαθήματα υποχρεωτικά ή επιλεγόμενα, τα οποία αντιστοιχούν σε τουλάχιστον 240 ECTS. Οι πιστωτικές αυτές μονάδες κατανέμονται σε 120 ECTS μαθημάτων Κορμού και 120 ECTS μαθημάτων Ειδίκευσης.
- ✓ Για το Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης δεν υπήρχαν διαθέσιμοι οδηγοί Σπουδών για τα έτη που εξετάζουμε ώστε να γίνει η συγκριτική ανάλυση.
- ✓ Για το Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών δεν υπήρχαν διαθέσιμοι οδηγοί Σπουδών για τα έτη που εξετάζουμε ώστε να γίνει η συγκριτική ανάλυση.
- ✓ Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου: Το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος Φιλολογίας περιλαμβάνει 34 εξαμηνιαία μαθήματα κορμού για τα οκτώ εξάμηνα σπουδών, τα οποία είναι υποχρεωτικά μαθήματα 12 μαθήματα

θεματικών κύκλων α) Κλασικής Φιλολογίας και β) Βυζαντινής και Νεοελληνικής Φιλολογίας, 2 μαθήματα επιλογής, μία προαιρετική πτυχιακή εργασία (Ζ' και Η' Εξάμηνο).

- ✓ Στο Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας ΔΠΘ Ένα πλήρες ακαδημαϊκό έτος σπουδών ισοδυναμεί με 60 μονάδες ECTS και ένα πλήρες εξάμηνο σε 30 ECTS (1 ECTS=25-30 ώρες). Το πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας περιλαμβάνει 40 μαθήματα (5 μαθήματα ανά εξάμηνο X6 μονάδες ECTS = 30 μονάδες ECTS/ ανά εξάμηνο, 240 μονάδες συνολικά). Από αυτά τα 20 είναι μαθήματα κορμού, υποχρεωτικά για όλους και διδάσκονται στα τέσσερα πρώτα εξάμηνα σπουδών. Τα υπόλοιπα 20 είναι μαθήματα Β' Ζώνης που οδηγούν στην απόκτηση κατεύθυνσης. Στη Β' Ζώνη οι φοιτητές παρακολουθούν 12 μαθήματα κατεύθυνσης, 1 υποχρεωτικό μάθημα Παιδαγωγικών, Πρακτική Άσκηση και 6 ελεύθερες επιλογές.

- Η συγκριτική ανάλυση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το ΠΣ του Τμήματός μας παρά το ότι ακολουθεί διαφορετική φιλοσοφία κατανομής των υποχρεωτικών και επιλεγόμενων μαθημάτων, σε επίπεδο αρχών συμβαδίζει με τα ΠΣ των ομοειδών Τμημάτων της Ελλάδας και παρά τις επιμέρους διαφορές για την απονομή του πτυχίου απαιτείται ο ίδιος αριθμός πιστωτικών μονάδων.
- Η συγκριτική ανάλυση με διεθνή ΠΣ είναι ιδιαίτερα σύνθετη και σε πολλές περιπτώσεις δεν μπορεί να καταλήξει σε ασφαλή συμπεράσματα λόγω σημαντικών διαφορών τόσο στη δομή όσο και στην ανάπτυξή τους.
- Με βάση τα πορίσματα των εκθέσεων εξωτερικής και εσωτερικής αξιολόγησης το Τμήμα μας είναι σε θέση να συνειδητοποιήσει αφενός τα συγκριτικά του πλεονεκτήματα σε σχέση με άλλα ομοειδή Τμήματα και αφετέρου να εντοπίσει τις αδυναμίες του. Η σύγκριση, που προϋποθέτει εκ μέρους του Τμήματός μας ρεαλισμό ώστε να παραδεχτεί σε ποιο τομέα υπερτερούν άλλα ομοειδή Τμήματα, παρέχει τη δυνατότητα σχεδιασμού τέτοιων διαδικασιών ώστε το Τμήμα μας να επιτύχει τις απαραίτητες βελτιώσεις που θα συναγωνίζονται τις άριστες πρακτικές των άλλων Τμημάτων.

2.6. Δομή του Προγράμματος Σπουδών

Παρουσιάστε το συνολικό πρόγραμμα σπουδών, τη λειτουργία κατευθύνσεων, ανάλυση σε Μαθήματα Γενικού Υποβάθρου, Ειδικού Υποβάθρου και Ειδίκευσης όπως και σε Υποχρεωτικά και μαθήματα Επιλογής. Την ανάλυση του διδακτικού έργου σε διαλέξεις, ασκήσεις πράξης, εργαστηριακές / κλινικές ασκήσεις.

Τον τρόπο υπολογισμού του φόρτου εργασίας σύμφωνα με τον οδηγό εφαρμογής ECTS, και πιστωτικών μονάδων ECTS <http://www.iky.gr/ects-ds-labels/item/550-odigos-gia-tous-xristes-tou-ects>
Υπουργική Απόφαση Αρ. Φ5/89656/Β3 (Τεύχος Β' Αρ. Φύλλου 1466/2007): «Εφαρμογή του Συστήματος Μεταφοράς και Συσσωρευσης Πιστωτικών Μονάδων».

Α. Διάρθρωση του προγράμματος προπτυχιακών σπουδών

(Για τους φοιτητές/-τριες που εισάγονται από το 2010-2011)

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ

ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ *

Ειδικεύσεις: A B

1. Υποχρεωτικά Μαθήματα (Υ) (35 μαθ.)

α. Μαθήματα Τμήματος (32 μαθ.)

Αρχαία Ελληνική Φιλολογία (ΑΕΦ)	10	10
Λατινική Φιλολογία (ΛΦ)	4	4
Νέα Ελληνική Φιλολογία (ΝΕΦ)	10	10
Βυζαντινή Φιλολογία (ΒΦ)	3	3
Γλωσσολογία (Γλ.)	5	5
β. Παιδαγωγική κατάρτιση	3	3

2. Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικά Μαθήματα (ΕΥ) (13 μαθ.)

α. Μαθήματα Ειδίκευσης (9 μαθ.):

Αρχαία Ελληνική Φιλολογία (ΑΕΦ)	6-7
Λατινική Φιλολογία (ΛΦ)	2-3
Νέα Ελληνική Φιλολογία (ΝΕΦ)	6
Βυζαντινή Φιλολογία (ΒΦ)	3

β. Μαθήματα από άλλα Τμήματα (4 μαθ.)

- i) Αρχαία Φιλοσοφία (ΑΦ), Αρχαία Ιστορία (ΑΙ), Κλασική Αρχαιολογία (ΚΑ), Επιγραφική (Επ.).
- ii) Βυζαντινή Ιστορία (ΒΙ), Βυζαντινή Αρχαιολογία (ΒΑ).
- iii) Ιστορία Νεοτέρων Χρόνων (ΙΝΧ), Ιστορία της Τέχνης (ΙΤ).

Τα πρώτα έξι εξάμηνα είναι κοινά.

Τα δύο τελευταία εξάμηνα είναι η ειδίκευση. - Σε κάθε εξάμηνο περιλαμβάνονται έξι μαθήματα ($6 \times 8 = 48$). Στα τέσσερα πρώτα εξάμηνα διδάσκεται επιπλέον η ξένη γλώσσα (Ξ. Γ.).

- Στα πρώτα έξι εξάμηνα κατανέμονται: τα 32 κοινά Υποχρεωτικά μαθήματα των ειδικοτήσεων και 4 ΕΥ από άλλα Τμήματα (Ε.Υ. 2). Από τους τρεις αυτούς κύκλους μαθημάτων (α, β, γ), ο φοιτητής επιλέγει συνολικά τέσσερα μαθήματα ανάλογα με τα ενδιαφέροντά του (εξετάσεις ΑΣΕΠ, κλπ.). - Στο έβδομο και όγδοο εξάμηνο κατανέμονται: τα εννέα κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικά μαθήματα της ειδίκευσης και τα τρία Υποχρεωτικά της Παιδαγωγικής κατάρτισης.

B. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

- Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές εγγράφονται σε 2 (δύο) μαθήματα σε κάθε ένα από τα πρώτα τρία εξάμηνα. Στη συνέχεια (τέταρτο εξάμηνο) ο φοιτητής εκπονεί Διπλωματική Εργασία (μεταπτυχιακή διατριβή).
- Τα προσφερόμενα μαθήματα (τουλάχιστον δύο για κάθε εξάμηνο σε κάθε τομέα) περιλαμβάνονται στον κατάλογο των γνωστικών αντικειμένων όπως εμφανίζεται στο σχετικό Φ.Ε.Κ. Σύμφωνα με το νόμο η παρακολούθηση των μαθημάτων είναι υποχρεωτική. Η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται με εξετάσεις ή με εργασία(-ες), γραπτές ή/και προφορικές ή συνδυασμό των παραπάνω, με απόφαση του διδάσκοντος. Πριν από τη λήξη του τρίτου εξαμήνου σπουδών, ο φοιτητής πρέπει, σε συνεννόηση με το επιβλέπον μέλος του Τομέα, να έχει επιλέξει και να έχει δηλώσει θέμα για μεταπτυχιακή διατριβή.

Μαθήματα Ακαδημαϊκού Έτους 2015-16

I. ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΛΑΣΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

- I Ηθική και Πολιτική Σκέψη στον Αριστοτέλη
Πολιτικοί Λόγοι στην Αρχαία Ελληνική Ιστοριογραφία
- II Ανθρωπολογία
Αρχαία Σοφιστική
- III Λογοτεχνία και Τελετουργία στην Αρχαία Ελλάδα
Πολιτική και Ιδεολογία στο έπος των Φλαβίων

II. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΝΕΦ

II. Α ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

- I-III Νεοελληνική Σάτιρα
Λογοτεχνικά Περιοδικά (1930-1950)
- II Η υλική αρχαιότητα στη ΝΕΛ (19^{ος} – 20^{ος} αι.)
Η γνωριμία με τη θεωρία

II. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΝΕΦ

II. Β. ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

- I-III Εισαγωγή στην ελληνική Παλαιογραφία-Κριτική των κειμένων
Τα θαύματα της Πηγής του Νικηφόρου Καλλίστου Ξανθόπουλου
- II Το έργο του Λέοντα Διακόνου
Ρητορική της εποχής των Παλαιολόγων

III. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ

- III Μορφοσυντακτική ποικιλότητα σε Νεοελληνικές διαλέκτους
Θέματα συλλαβοποίησης στη Νέα Ελληνική

Μαθήματα Ακαδημαϊκού Έτους 2016-17

I. ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΛΑΣΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

- I Ηθική και Πολιτική Σκέψη στον Αριστοτέλη
Η παλαιά διαμάχη μεταξύ φιλοσοφίας και ποίησης (Πλ. Πολιτεία 607b)
- II Ανθρωπολογία

- III Ζητήματα εσωτερικής ποιητικής στην ΑΕΛ
Αρχαία Ελληνική Λογοτεχνία και Τελετουργία
Πολιτική και Ιδεολογία στο έπος των Φλαβίων

II ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΝΕΦ

II. Α ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

- I-III Νεοελληνική Επιστολογραφία
Νεοελληνική Μετρική
II Η ιστορική ποιητική του Κ. Π. Καβάφη
Λογοτεχνία και τόπος

II. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΝΕΦ

II. Β. ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

- I-III Βυζαντινή επιστολογραφία
Συγγραφείς και κείμενα της Μεσαιωνικής Ηπείρου (13ος- 15ος αι.)
II Βυζαντινή Αγιολογία 8ου- 11ου αι.
Ρητορική της εποχής των Παλαιολόγων

III. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ

- I-III Ζητήματα Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας 1: «Ζητήματα Ψυχολογολογίας»
Γενική Γλωσσολογία Ι: «Συγκριτική Σύνταξη»
II Ζητήματα Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας 2: «Το διεπίπεδο λεξικού-σύνταξης
και η κατάρκτηση των ρημάτων στη μητρική και τη δεύτερη γλώσσα»
Ιστορική /Συγκριτική Γλωσσολογία: «Ζητήματα Διαλεκτολογίας και
Διαλεκτικής Επαφής στην Ιστορία της Ελληνικής»

2.6.1. Ποιο είναι το ποσοστό των μαθημάτων γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου και ειδίκευσης στο σύνολο των μαθημάτων; Συμπεριλαμβάνονται μαθήματα γενικών γνώσεων και μαθήματα ανάπτυξης δεξιοτήτων στο ΠΣ;

- Το ΠΣ δεν περιλαμβάνει μαθήματα που να προσδιορίζονται ως γενικού υπόβαθρου. Το ποσοστό μαθημάτων ειδικού υπόβαθρου που ορίζεται ως επιστημονικής περιοχής σε σύνολο 48 μαθημάτων είναι 83,3%. Σ' αυτό το σύνολο των 48 μαθημάτων συμπεριλαμβάνονται μαθήματα γενικών γνώσεων σε ποσοστό 4,2% και μαθήματα ανάπτυξης δεξιοτήτων σε ποσοστό 12,5%

2.6.2. Πόσα μαθήματα ελεύθερης επιλογής προσφέρονται; Ποιο είναι το ποσοστό των υποχρεωτικών μαθημάτων / μαθημάτων υποχρεωτικής επιλογής / μαθημάτων ελεύθερης επιλογής στο σύνολο των μαθημάτων;

- Στο σύνολο των 48 προσφερόμενων μαθημάτων τα υποχρεωτικά μαθήματα είναι 40, δηλαδή ποσοστό 83,3%, ενώ προσφέρονται 15 μαθήματα υποχρεωτικής επιλογής, δηλαδή ποσοστό 31,25%. Το ΠΣ δεν περιλαμβάνει μαθήματα ελεύθερης επιλογής.

2.6.3. Πώς κατανέμεται ο χρόνος μεταξύ θεωρητικής διδασκαλίας, ασκήσεων, εργαστηρίων, άλλων δραστηριοτήτων;

- Τα προπτυχιακά μαθήματα του Τμήματος Φιλολογίας είναι κατά βάση θεωρητικής διδασκαλίας. Υπάρχουν, ωστόσο και φροντιστηριακά μαθήματα που διδάσκονται, κυρίως, από μεταπτυχιακούς φοιτητές και υποψήφιους διδάκτορες του Τμήματος, τα

οποία αποσκοπούν στην εξοικείωση και εξάσκηση των φοιτητών στην Αρχαία Ελληνική και Λατινική γλώσσα. Για τα μαθήματα Γλωσσολογίας συνήθως η αναλογία είναι: θεωρητική διδασκαλία 85%, ασκήσεις 15%.

2.6.4. Παραθέστε τη διαδικασία επανεκτίμησης, αναπροσαρμογής και επικαιροποίησης της ύλης των μαθημάτων;

- Υπάρχει συντονισμός ανάμεσα στα μέλη του κάθε Τομέα ως προς την ύλη που διδάσκεται ώστε να μην υπάρχουν επικαλύψεις ή κενά. Οι διδάσκοντες επικαιροποιούν την ύλη των μαθημάτων σύμφωνα με τη σύγχρονη βιβλιογραφία και τις νέες κατευθύνσεις της έρευνας.

2.6.5. Εφαρμόζεται σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων; Ποιο είναι το ποσοστό μαθημάτων που εντάσσονται στο σύστημα;

- Στο πρόγραμμα σπουδών δεν εφαρμόζεται το σύστημα των προαπαιτούμενων μαθημάτων. Ωστόσο, η διάρθρωση του προγράμματος σπουδών είναι τέτοια, ώστε να προηγείται η παρακολούθηση των μαθημάτων κορμού και να εξασφαλίζεται μια ορθολογική σειρά παρακολούθησης των μαθημάτων.

2.6.6. Αναφέρονται και τεκμηριώνονται:

ο βαθμός ανταπόκρισης των μαθημάτων και του περιεχομένου στο είδος και το επίπεδο των σπουδών

η καταλληλότητα του περιεχομένου για την επίτευξη των επιδιωκόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων

η επάρκεια του εύρους του προγράμματος για την εξασφάλιση των μαθησιακών αποτελεσμάτων

η ανταπόκριση του περιεχομένου στα τελευταία επιτεύγματα / εξελίξεις στην επιστήμη, τις τέχνες και την τεχνολογία.

η ευελιξία επιλογών / δυνατότητα προσαρμογής στις προσωπικές ανάγκες ή απαιτήσεις των φοιτητών σε συνάρτηση με τη συνεκτικότητα των επιλογών αυτών ως προς το συνολικό πρόγραμμα του φοιτητή

η διεθνής διάσταση του προγράμματος σπουδών

- Το περιεχόμενο των μαθημάτων, όπως προκύπτει κι από τα περιγράμματά τους είναι υψηλής ποιότητας και μεγάλου επιστημονικού εύρους. Για την εξασφάλιση των μαθησιακών αποτελεσμάτων παρέχονται στους φοιτητές, πέραν των διανεμόμενων “συγγραμμάτων”, πακέτα πρόσθετου υλικού (σημειώσεις, ανθολογίες κειμένων κ.λπ.), εκτενείς βιβλιογραφικοί οδηγοί (στους οποίους συχνά συμπεριλαμβάνονται και αρκετά ξενόγλωσσα λήμματα) και άλλη βοηθητική υποστήριξη (βιντεοδιαλέξεις, e-course). Υπάρχει ευελιξία επιλογών και δυνατότητα προσαρμογής στις προσωπικές ανάγκες ή απαιτήσεις των φοιτητών, καθώς συχνά παρέχεται η δυνατότητα εναλλακτικών τρόπων εξέτασης πέρα από τις γραπτές εξετάσεις (προφορικές εξετάσεις, ατομικές και ομαδικές εργασίες, γραπτές ασκήσεις, παρουσιάσεις στην τάξη, εξετάσεις προόδου).
- Με στόχο την ανταπόκριση του περιεχομένου στις εξελίξεις στην επιστήμη και την τεχνολογία αξιοποιούνται σε μεγάλο βαθμό οι Νέες Τεχνολογίες, για τη διδασκαλία και την επικοινωνία με τους φοιτητές (π.χ. χρήση Η/Υ, βιντεο-προβολέα και άλλων οπτικο-ακουστικών μέσων στην αίθουσα διδασκαλίας, δημιουργία ηλεκτρονικής σελίδας μαθήματος και ηλεκτρονικού εκπαιδευτικού υλικού, δημιουργία οδηγών σε επιλεγμένες ιστοσελίδες του διαδικτύου για περαιτέρω μελέτη, επικοινωνία μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή και λογισμικού «εικονικής αίθουσας διδασκαλίας» κ.λπ.). Ειδικότερα:
 - ✓ Το εργαστήριο του Τομέα Γλωσσολογίας προωθεί δράσεις όπως η σχεδίαση, ανάπτυξη, διάχυση και αξιολόγηση εκπαιδευτικού υλικού κυρίως με τη

μορφή εκπαιδευτικού λογισμικού και ιδιαίτερα με χρήση των τεχνολογιών της Εικονικής Πραγματικότητας, των Διαλογικών Πολυμέσων και των Δικτύων καθώς και η συγκρότηση αρχείων και συλλογών υλικού τεκμηρίωσης, η διάσωση, ψηφιοποίηση και αξιοποίηση αρχειακών πηγών και η ένταξή τους σε Δικτυακούς χώρους προσβάσιμους σε εξωτερικούς ερευνητές και χρήστες.

- ✓ Το εργαστήριο Νέας Ελληνικής Φιλολογίας προωθεί δράσεις που σκοπεύουν στη δημιουργική αξιοποίηση των ΤΠΕ, όπως οργάνωση ειδικού σεμιναρίου επιμόρφωσης των μεταπτυχιακών φοιτητών κατεύθυνσης Νεοελληνικής Φιλολογίας Π.Ι., με αντικείμενα «Αξιοποίηση ψηφιακών πόρων στη φιλολογική έρευνα», «Ζητήματα διδακτικής της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας με δημιουργική αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορικής και της Επικοινωνίας». Επίσης συνεργάστηκε στη διοργάνωση του σεμιναρίου «Ψηφιακές Εκδόσεις και Νεοελληνικές Σπουδές» στο πλαίσιο και με την υποστήριξη του DiXiT (Digital Scholarly Editions Initial Training Network (Marie Curie Actions -European Commission's 7th Framework Programme).
- Η ερευνητική δραστηριότητα του εκπαιδευτικού προσωπικού σε διεθνές επίπεδο συντελείται με τη μορφή προσωπικών ή συλλογικών δημοσιεύσεων (μονογραφιών ή άρθρων σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά, σε συλλογικούς τόμους και σε Πρακτικά Συνεδρίων). Στον τομέα αυτόν, η ερευνητική παραγωγή των μελών του Τμήματος είναι εντυπωσιακή σε όγκο αλλά και σε διεθνή αναγνώριση, όπως προκύπτει από τον ιδιαίτερα μεγάλο αριθμό ετεροαναφορών που εντοπίζονται στη συναφή επιστημονική βιβλιογραφία.
- Σχετικά με τη διεθνή διάσταση του προγράμματος σπουδών τονίζονται τα παρακάτω:
 - ✓ Είναι σημαντική η παρουσία των έργων των μελών του Τμήματος σε ξένους εκδοτικούς οίκους και διεθνή επιστημονικά περιοδικά (Cambridge University Press, Kernos Suppl., De Gruyter, Georg Olms Verlag (Hildesheim/Zürich/New York), Zetemata-Beck Verlag, Wissenschaftlicher Verlag Trier (Trier), Gunter Narr Verlag (Tübingen), Blackwell, *Antike und Abendland*, *Quaderni Urbinati di Cultura Classica*, *Arctos*, *Parola del Passato*, *Classical Quarterly*, *Lingua*, *Journal of Greek Linguistics*).

Μέλη ΔΕΠ του Τμήματος είναι επίσης:

- ✓ Μέλη Διοικητικών Συμβουλίων σημαντικών ερευνητικών φορέων ("Sosipolis" International Institute of Ancient Hellenic History, CIERGA: Centre international de l'étude sur la religion grecque antique).
- ✓ Μέλη των συντακτικών επιτροπών διεθνών επιστημονικών περιοδικών και εκδοτικών σειρών υψηλού κύρους (Metis, Arts and Humanities in Higher Education, Dumbarton Oaks Medieval Library/Harvard University, Lexikon der Konzilien/MANSI-INSTITUT BAMBERG.)
- ✓ Κριτές σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά και εκδοτικούς-επιστημονικούς οργανισμούς (Classical Review, Journal of Phonetics, The Linguistic Review, Journal of Greek Linguistics, Journal of Modern Greek Studies, Μέντωρ, Metis, Gnomon, Dumbarton Oaks Papers, Proceedings of the Danish Institute at Athens, PloSOne (US Public Library of Science), US National Science Foundation, Brill, Dumbarton Oaks, Columbia University Press, Lexington Books κ.ά.)
- ✓ Ενεργά μέλη/συνεργαζόμενοι ερευνητές επιστημονικών φορέων: Cambridge Philological Society, ANHIMA (πρώην Centre Louis Gernet), CIERGA (Κέντρο Μελέτης της Αρχαίας Ελληνικής Θρησκείας), Classical Association, Classical

Association of the Atlantic States, Hellenic Society, Istituto Ellenico di Studi Bizantini e Postbizantini di Venezia, S.I.R.E.: Séminaire Interdisciplinaire de Recherche et d'Encadrement, Society for the Promotion of Hellenic Studies, Institute of Classical Studies, Sosipolis, Ευρωπαϊκό Κέντρο Νεοελληνικών Σπουδών, Κέντρο Οδυσσειακών Σπουδών, Centre des Études homériques (Grenoble), Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών, Institute of Classical Studies, Centre for Spartan and Peloponnesian Studies (Nottingham), κ.ά.

- ✓ Editors ή Co-editors διεθνώς τιμητικών τόμων (Festschrift).
- ✓ Μέλη του Τμήματος διδάσκουν σε πανεπιστήμια του εξωτερικού (Dumbarton Oaks Library and Collection Washington DC, USA, The American School of Classical Studies at Athens, Gennadeios Library, σε πρόγραμμα που στηρίζεται από το ίδρυμα Λεβέντη, Πανεπιστήμιο του Μπουένος Άιρες, Πανεπιστήμιο Pompeu Fabra Βαρκελώνης, Πανεπιστήμιο Braunschweig στη Γερμανία).
- ✓ Μέλη του Τμήματος, κατόπιν προσκλήσεως, έδωσαν διαλέξεις και σεμινάρια σε ερευνητικά κέντρα ή πανεπιστήμια του εξωτερικού.
- ✓ Μέλη του Τμήματός μας συμμετέχουν με ανακοινώσεις σε διεθνή συνέδρια με μεγάλο κύρος και απήχηση (Trends in Classics, 23rd International Congress of Byzantine Studies, Belgrade, 22-27 August 2016, IB' Διεθνές Κρητολογικό Συνέδριο, Ηράκλειο 21-25 Σεπτεμβρίου 2016, Διεθνές Συνέδριο Θεωρητικής και Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας ISTAL)
- ✓ Μέλη του Τμήματός μας καθώς και πολλοί από τους αποφοίτους μας συμμετέχουν ως υπεύθυνοι προγράμματος, ως διδάσκοντες ή ως εξεταστές στις εκπαιδευτικές και ερευνητικές δράσεις του Κέντρου Διδασκαλίας Ελληνικής Γλώσσας και Πολιτισμού (ΚΕ.Δ.Ε.Γ.ΠΟ.) του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, το οποίο αποτελεί ένα καταξιωμένο κέντρο με κύριο άξονα τη διάδοση της ελληνικής γλώσσας και του ελληνικού πολιτισμού, τη διαπολιτισμική και πολυπολιτισμική επαφή και αλληλεπίδραση ανθρώπων από όλο τον κόσμο
- ✓ Το Τμήμα Φιλολογίας οργανώνει διεθνή συνέδρια υψηλού κύρους. Σε συνεργασία με το Διεθνές Κέντρο Σπουδών για την Αρχαία Ελληνική Θρησκεία (CIERGA), διοργάνωσε το 15ο διεθνές συνέδριο για την Αρχαία Ελληνική Θρησκεία (1-4 Οκτωβρίου 2015) με θέμα: «Ο φυτικός κόσμος στις θρησκευτικές αναπαραστάσεις και πρακτικές των αρχαίων Ελλήνων», όπου συμμετείχαν ως ομιλητές τόσο μέλη ΔΕΠ του Τμήματός μας όσο και διακεκριμένοι επιστήμονες από το εξωτερικό.
- ✓ Στις επιστημονικές δραστηριότητες και εκδηλώσεις του Τμήματος συμπεριλαμβάνονται προσκλήσεις επιστημόνων εγνωσμένου κύρους του εξωτερικού καθώς και επιτιμοποιήσεις προσωπικοτήτων διεθνούς κύρους (R. Hunter, Στέλλα Γεωργούδη).

3. Περιγράμματα Μαθημάτων Προγράμματος Σπουδών

Τα περιγράμματα μαθημάτων δεν συμπεριλαμβάνονται στην παρούσα έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης, γιατί βρίσκονται ήδη αναρτημένα στην ιστοσελίδα του Τμήματος.

4. Οργάνωση του Εκπαιδευτικού Έργου

Στην ενότητα αυτή τεκμηριώνεται η επαρκής - ποσοτικά και ποιοτικά - κάλυψη των απαιτήσεων του διδακτικού έργου του Προγράμματος Σπουδών από το διδακτικό προσωπικό.

4.1. Στελέχωση του Τμήματος.

4.1.1. Υφιστάμενη στελέχωση του Τμήματος και κατά την τελευταία πενταετία (ποσοτικά στοιχεία) σε διδακτικό, και εργαστηριακό προσωπικό, και πρόβλεψη μεταβολών κατά την επόμενη πενταετία (υποχρεωτικές και πιθανές αποχωρήσεις / συνταξιοδοτήσεις).

- Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013 ο αριθμός των μελών ΔΕΠ του Τμήματος Φιλολογίας ανέρχονταν σε 27, το 2013-2014 σε 23, το 2014-2015 σε 26, το 2015-2016 σε 25 και το 2016-2017 σε 23. Στο εργαστηριακό προσωπικό εντάσσεται μόνο 1 άτομο.
- Για την επόμενη πενταετία προβλέπονται συνταξιοδοτήσεις 7 μελών ΔΕΠ και μετακίνηση 1 μέλους σε άλλο ΑΕΙ.

4.1.2. Ποσοστό κάλυψης διδακτικού έργου από τα μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του τμήματος, Μέλη ΔΕΠ/ΕΠ άλλων τμημάτων, άλλων διδασκόντων (ΠΔ407, Συνεργατών, Υποτρόφων). Εξηγήστε.

- Για το 2015-2016 ο αριθμός των διδασκόντων μελών ΔΕΠ του Τμήματος ανέρχονταν σε 25, δηλαδή ποσοστό 73,52%, των εξωτερικών συνεργατών σε 2, δηλαδή ποσοστό 5,88% και των διδασκόντων μελών ΔΕΠ από άλλα Τμήματα σε 7, δηλαδή ποσοστό 20,58%.

- Για το 2016-2017 ο αριθμός των διδασκόντων μελών ΔΕΠ του Τμήματος ανέρχονταν σε 23, δηλαδή ποσοστό 60,52%, των εξωτερικών συνεργατών σε 8, δηλαδή ποσοστό 21,05% και των διδασκόντων μελών ΔΕΠ από άλλα Τμήματα σε 7, δηλαδή ποσοστό 18,42%.

- Η μείωση των διδασκόντων οφείλεται σε συνταξιοδοτήσεις ή εκπαιδευτικές άδειες. Επειδή οι φοιτητές του Τμήματος είναι υποχρεωμένοι να παίρνουν μαθήματα και από άλλα Τμήματα καθίσταται αναγκαία η συνεργασία με μέλη ΔΕΠ των άλλων Τμημάτων. Η δραματική συρρίκνωση του αριθμού μελών ΔΕΠ του Τμήματος κατά τα τελευταία χρόνια λόγω συνταξιοδοτήσεων και η μη προκήρυξη των θέσεων αυτών κατέστησε αναγκαία την πρόσληψη εξωτερικών συνεργατών για την κάλυψη των διδακτικών αναγκών.

4.1.3. Πόσα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του τμήματος διδάσκουν μαθήματα που δεν εμπίπτουν στο στενό ή ευρύτερο γνωστικό τους αντικείμενο;

- Όλα τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματός μας διδάσκουν μαθήματα που εμπίπτουν στο στενό ή ευρύτερο γνωστικό τους αντικείμενο.

4.1.4. Πόσα (και ποια) από τα μαθήματα γενικού υποβάθρου και ειδικού υποβάθρου διδάσκονται από μέλη ΔΕΠ/ΕΠ των δύο ανώτερων βαθμίδων;

- Το ακαδημαϊκό έτος 2015-2016 από τα 40 μαθήματα ειδικού υποβάθρου (το ΠΣ δεν περιλαμβάνει μαθήματα γενικού υποβάθρου) τα 33 διδάχτηκαν από μέλη ΔΕΠ των δύο ανώτερων βαθμίδων (ποσοστό 82,5%). Τα μαθήματα αυτά ήταν:
1) Ρητορεία (Ι)

- 2) Ομήρου Οδύσσεια (I)
 - 3) Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας: Πεζογραφία I (I)
 - 4) ΑΕΦ Ιστοριογραφία (II)
 - 5) Εισαγωγή στην Αρχαιογνωσία (II)
 - 6) Ρωμαϊκή Ιστοριογραφία (II)
 - 7) Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας: Ποίηση II (II)
 - 8) Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας: Πεζογραφία II (II)
 - 9) Φιλοσοφική Πεζογρ (III)
 - 10) Τραγωδία: Ευριπίδης (III)
 - 11) Εισαγωγή στη ΝΕΦ: Πηγές και μεθοδολογία (III)
 - 12) Ρεύματα της ευρωπαϊκής και ΝΕ Λογοτεχνίας (19ος-20ος αι.) (III)
 - 13) Εισαγωγή στη Βυζαντινή Λογοτεχνία (III)
 - 14) ΛΦ Τραγωδία-Ελεγεία (IV)
 - 15) Εισαγωγή στη Συγκριτική Φιλολογία και στη Θεωρία της Λογοτεχνίας (IV)
 - 16) Βυζαντινοί Ιστορικοί και Χρονογράφοι I (IV)
 - 17) Ομήρου Ιλιάδα (V)
 - 18) ΑΕΦ Λυρική Ποίηση (V)
 - 19) ΛΦ Επική Ποίηση (V)
 - 20) Κείμενα και Συγγραφείς της ΝΕΛ (1830-1880) (V)
 - 21) Βυζαντινοί Ιστορικοί και Χρονογράφοι II (V)
 - 22) Κείμενα και συγγραφείς της ΝΕΛ (1880-1930) VI
 - 23) Κείμενα και συγγραφείς της ΝΕΛ (1930-1980) VI
 - 24) Ζητήματα Λογοτεχνικής Κριτικής (1930-1960) (VII) Ειδίκευση ΝΕΦ
 - 25) Ο Κ.Π. Καβάφης και η πρόσληψή του (VII) Ειδίκευση ΝΕΦ
 - 26) Περί Μελαγχολίας (VII) Ειδίκευση ΝΕΦ
 - 27) Μεταπολεμική πεζογραφία και ιστορική πραγματικότητα (1930-1980) Ειδίκευση ΝΕΦ
 - 28) Γ. Σεφέρης: Ποίηση και Ποιητική (VIII) Ειδίκευση ΝΕΦ
 - 29) Κρητική Αναγέννηση (VIII) Ειδίκευση ΝΕΦ
 - 30) Δημόδης Βυζαντινή Λογοτεχνία (VII) Ειδίκευση ΜΕΦ
 - 31) Εισαγωγή στην ελληνική παλαιογραφία (σεμιν.) (VIII) Ειδίκευση ΜΕΦ
 - 32) Συνοδικά κείμενα (σεμιν.) (VIII) Ειδίκευση ΜΕΦ
 - 33) Γραμματεία Παλαιολόγειων χρόνων (σεμιν.) (VIII) Ειδίκευση ΜΕΦ
- Το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017 από τα 40 μαθήματα ειδικού υποβάθρου (το ΠΣ δεν περιλαμβάνει μαθήματα γενικού υποβάθρου) τα 30 διδάχτηκαν από μέλη ΔΕΠ των δύο ανώτερων βαθμίδων (ποσοστό 75%). Τα μαθήματα αυτά ήταν:
 - 1) Ρητορεία (I)
 - 2) Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας: Ποίηση I (I)
 - 3) Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας: Πεζογραφία I (I)
 - 4) Εισαγωγή στην Αρχαιογνωσία (II)
 - 5) Ρωμαϊκή Ιστοριογραφία (II)
 - 6) Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας: Ποίηση II (II)
 - 7) Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας: Πεζογραφία II (II)
 - 8) Φιλοσοφική Πεζογρ (III)
 - 9) Εισαγωγή στη ΝΕΦ: Πηγές και μεθοδολογία (III)
 - 10) Ρεύματα της ευρωπαϊκής και ΝΕ Λογοτεχνίας (19ος-20ος αι.) (III)
 - 11) Εισαγωγή στη Βυζαντινή Λογοτεχνία (III)
 - 12) ΛΦ Τραγωδία-Ελεγεία (IV)
 - 13) Εισαγωγή στη Συγκριτική Φιλολογία και στη Θεωρία της Λογοτεχνίας (IV)
 - 14) Βυζαντινοί Ιστορικοί και Χρονογράφοι I (IV)
 - 15) Ομήρου Ιλιάδα (V)
 - 16) ΑΕΦ Λυρική Ποίηση (V)
 - 17) ΛΦ Επική Ποίηση (V)

- 18) Βυζαντινοί Ιστορικοί και Χρονογράφοι ΙΙ (V)
- 19) ΑΕΦ Κωμωδία (VI)
- 20) Κείμενα και συγγραφείς της ΝΕΛ (1880-1930) VI
- 21) Κείμενα και συγγραφείς της ΝΕΛ (1930-1980) VI
- 22) Ζητήματα Λογοτεχνικής Κριτικής (1930-1960) (VII) Ειδίκευση ΜΝΕΦ
- 23) Ο Κ.Π. Καβάφης και η πρόσληψή του (VII)
- 24) Όψεις της Αρχαιότητας στη ΝΕ Ποίηση 20ος (VII) Ειδίκευση ΝΕΦ
- 25) Ο Άγγελος Σικελιανός και η εποχή του VIII) Ειδίκευση ΝΕΦ
- 26) Γ. Σεφέρης: Ποίηση και Ποιητική (VIII) Ειδίκευση ΝΕΦ
- 27) Κρητική Αναγέννηση (VIII) Ειδίκευση ΝΕΦ
- 28) Δημόδης Βυζαντινή Λογοτεχνία (VII) Ειδίκευση ΜΕΦ
- 29) Εισαγωγή στην ελληνική παλαιογραφία (VIII) Ειδίκευση ΜΕΦ
- 30) Γραμματεία Παλαιολόγειων χρόνων (σεμιν.) (VIII) Ειδίκευση ΜΕΦ

4.1.5. Τι ποσοστό μαθημάτων διδάσκεται από μη Μέλη ΔΕΠ/ΕΠ

- Για το έτος 2015-2016 το ποσοστό μαθημάτων που διδάχτηκε από μη Μέλη ΔΕΠ ανέρχεται στο 6,25%.
- Για το έτος 2016-2017 το ποσοστό μαθημάτων που διδάχτηκε από μη Μέλη ΔΕΠ ανέρχεται στο 20,83%.

4.1.6. Προϋποθέσεις ως προς την επιστημονική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού προσωπικού σε σχέση με τις απαιτήσεις για την περαιτέρω ανάπτυξη του προγράμματος σπουδών

- Ως προς την εκπαιδευτική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού προσωπικού σε σχέση με τις απαιτήσεις για την περαιτέρω ανάπτυξη του προγράμματος σπουδών βασική προϋπόθεση είναι να υπάρξει μια καλύτερη αναλογία του αριθμού διδασκόντων-διδασκόμενων. Αυτό σημαίνει την προκήρυξη θέσεων μελών ΔΕΠ και την πρόσληψη προσωπικού, ώστε να υπάρχει μεγαλύτερη ευχέρεια για χορήγηση εκπαιδευτικών αδειών στα μέλη ΔΕΠ και περαιτέρω επιστημονική τους επιμόρφωση. Υπό τις παρούσες συνθήκες η χορήγηση εκπαιδευτικής άδειας σε κάποιο μέλος ΔΕΠ δημιουργεί αρκετά προβλήματα στην υλοποίηση του προγράμματος σπουδών και επιβαρύνει το φόρτο εργασίας των υπολοίπων μελών ΔΕΠ.

4.1.7. Αριθμός και κατανομή των φοιτητών σε κατευθύνσεις και έτη σπουδών. Αναλογία Φοιτητών / Διδακτικού Προσωπικού

- Για τα έτη 2015-2017 επί συνόλου 1775 φοιτητών (από τους οποίους οι 970 παρακολουθούν μαθήματα κορμού) οι φοιτητές κατανέμονται στις 3 κατευθύνσεις του Τμήματος ως εξής: ΜΝΕΦ 448 άτομα, Κλασική Φιλολογία 332, Γλωσσολογία 25. Κατά τα έτη αυτά ο αριθμός των διδασκόντων κυμάνθηκε από 25-23 άτομα. Στο τμήμα υπάρχουν 1775 εγγεγραμμένοι φοιτητές και η αναλογία φοιτητών / διδασκόντων κυμαίνεται από 71-77:1. Ο υπολογισμός όμως της αναλογίας διδασκόμενοι / διδάσκοντες επιδέχεται πολλές ερμηνείες μιας και εξαρτάται από παράγοντες όπως ο αριθμός των φοιτητών που παρακολουθούν τα μαθήματα και οι εκπαιδευτικές άδειες των μελών ΔΕΠ γεγονός που συνεπιφέρει αλλαγή στην αναλογία.

4.2. Συνοπτικός Πίνακας Διδασκόντων.

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2015-2016

A. Τομέας Κλασικής Φιλολογίας

Καθηγητές

Γκάρτζιου – Τάττη Αριάδνη

Χουλιανρά – Ραΐου Ελένη

Λιάτση Μαρία

Αναπληρωτές Καθηγητές

Κωνσταντινίδη Σωτηρούλα

Καρακάσης Ευάγγελος

Ζωγράφου Γερασιμούλα

Επίκουροι Καθηγητές

Παπαδημητρίου Μαρία

Μερσινιάς Σταμάτης

Γκαστή Ελένη

Ζωγράφου Αθανασία

Πολυμεράκης Φώτιος

Χρυσικοπούλου Βασιλική–Συλβάννα

Λέκτορες

Αυγερινός Χαρίλαος

B. Τομέας Μεσαιωνικής και Νέας Ελληνικής Φιλολογίας

Καθηγητές

Μαυρομάτης Ιωάννης

Αλεξάκης Αλέξανδρος

Καγιαλής Τάκης

Αναπληρωτές Καθηγητές
Αγγέλου Αθανάσιος
Βογιατζόγλου Αθηνά
Καργιώτης Δημήτρης
Παπαθεοδώρου Γιάννης

Λέκτορες
Γεωργακόπουλος Δημήτριος
Καλτσογιάννη Ελένη

Γ. Τομέας Γλωσσολογίας

Επικουροι Καθηγητές
Μπαλτατζάνη Μαρία
Λεκάκου Μαρίκα
Μαστροπαύλου Μαρία

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2016-2017

Α. Τομέας Κλασικής Φιλολογίας

Καθηγητές
Γκάρτζιου – Τάττη Αριάδνη
Χουλιανρά – Ραΐου Ελένη
Λιάτση Μαρία

Αναπληρωτές Καθηγητές
Κωνσταντινίδη Σωτηρούλα
Καρακάσης Ευάγγελος
Ζωγράφου Αθανασία

Επικουροι Καθηγητές
Παπαδημητρίου Μαρία

Μερσινιάς Σταμάτης
Γκαστή Ελένη
Πολυμεράκης Φώτιος
Χρυσικοπούλου Βασιλική-Συλβάννα
Αυγερινός Χαρίλαος

Β. Τομέας Μεσαιωνικής και Νέας Ελληνικής Φιλολογίας

Καθηγητές
Μαυρομάτης Ιωάννης
Αλεξάκης Αλέξανδρος
Καγιαλής Τάκης

Αναπληρωτές Καθηγητές
Αγγέλου Αθανάσιος
Βογιατζόγλου Αθηνά
Καργιώτης Δημήτρης
Παπαθεοδώρου Γιάννης
Επίκουροι Καθηγητές
Καλτσογιάννη Ελένη

Λέκτορες
Γεωργακόπουλος Δημήτριος

Γ. Τομέας Γλωσσολογίας

Επίκουροι Καθηγητές
Λεκάκου Μαρίκα
Μαστροπαύλου Μαρία

4.3. Πίνακας αντιστοίχισης Διδασκόντων - Μαθημάτων

Αντιστοίχιση των διδασκόντων στα μαθήματα του προγράμματος σπουδών όπως στον παρακάτω ενδεικτικό πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ
2015-2016

ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ																											
	ΓΚΑΡΤΖΙΟΥ ΑΡΙΑΔΝΗ	ΧΟΥΛΙΑΡΑ ΕΛΕΝΗ	ΛΙΑΤΣΗ ΜΑΡΙΑ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ ΣΩΤΗΡΟΥΛΑ	ΖΩΓΡΑΦΟΥ ΓΕΡΑΣΙΜΟΥΛΑ	ΚΑΡΑΚΑΣΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΜΑΡΙΑ	ΓΚΑΣΤΗ ΕΛΕΝΗ	ΜΕΡΣΙΝΙΑΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ	ΖΩΓΡΑΦΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΑ	ΠΟΛΥΜΕΡΑΚΗΣ ΦΩΤΙΟΣ	ΧΡΥΣΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΣΥΛΒΑΝΑ	ΑΥΤΕΡΙΝΟΣ ΧΑΡΙΛΑΟΣ	ΜΑΥΡΟΜΑΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΑΛΕΞΑΚΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ	ΚΑΓΓΑΛΗΣ ΤΑΚΗΣ	ΑΓΓΕΛΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	ΒΟΓΙΑΤΖΟΓΛΟΥ ΑΘΗΝΑ	ΚΑΡΓΙΩΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ	ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ ΓΙΑΝΝΗΣ	ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΚΑΛΤΣΟΓΙΑΝΝΗ ΕΛΕΝΗ	ΜΠΑΛΤΑΤΖΑΝΗ ΜΑΡΙΑ	ΛΕΚΑΚΟΥ ΜΑΡΙΚΑ	ΜΑΣΤΡΟΠΑΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ ΜΕ ΠΔ 407	ΛΑΔΟΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΙΑ	
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ																												
Ρητορεία (I)		X							X			X																
Ομήρου Οδύσσεια (I)					X																							
Λατινική Πεζογραφία (I)							X																					
Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας: Ποίηση I (I)																					X							
Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας: Πεζογραφία I (I)																	X											
Εισαγωγή στη Γλωσσολογία I (I)																									X			
ΑΕΦ Ιστοριογραφία (II)					X								X															
Εισαγωγή στην Αρχαιογνωσία (II)	X	X	X		X	X				X			X															
Ρωμαϊκή Ιστοριογραφία (II)						X	X																					

[illegible]

[illegible]

Παρατηρήσεις:
Φ. Πολυμεράκης: Ετήσια εκπαιδευτική άδεια 2015-2016
Μ. Μπαλτατζάνη: Άδεια άνευ αποδοχών
Μ. Μαστροπαύλου: Άδεια ανατροφής τέκνου
Γ. Λαδογιάννη: Καθηγήτρια ΝΕΛ του Παιδαγωγικού Τμ. Νηπιαγωγών Παν/μίου Ιωαννίνων

Φ. Πολυμεράκης: Ετήσια εκπαιδευτική άδεια 2015-2016

Μ. Μπαλτατζάνη: Άδεια άνευ αποδοχών

Γ. Λαδογιάννη: Καθηγήτρια ΝΕΛ του Παιδαγωγικού Τμ. Νηπιαγωγών Παν/μίου Ιωαννίνων

Τα μαθήματα Ρητορεία, ΑΕΦ Ιστοριογραφία, Ομήρου *Ιλιάδα*, Ρωμαϊκή Ιστοριογραφία, Φιλοσοφική Πεζογραφία προσφέρονται στα Τμήματα Ιστορίας-Αρχαιολογίας και ΦΠΨ.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ
2016-2017

ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ																											
	ΓΚΑΡΤΖΙΟΥ ΑΡΙΑΔΝΗ	ΧΟΥΛΙΑΡΑ ΕΛΕΝΗ	ΛΙΑΤΣΗ ΜΑΡΙΑ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ ΣΩΤ	ΝΕΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΤΟΧΟΣ ΔΙΑ	ΚΑΡΑΚΑΣΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΜΑΡΙΑ	ΓΚΑΣΤΗ ΕΛΕΝΗ	ΜΕΡΣΙΝΙΑΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ	ΖΩΓΡΑΦΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΑ	ΠΟΛΥΜΕΡΑΚΗΣ ΦΩΤΙΟΣ	ΧΡΥΣΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΣΥΛΒΑΝΑ	ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ ΧΑΡΙΛΑΟΣ	ΜΑΥΡΟΜΑΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΑΛΕΞΑΚΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ	ΚΑΓΙΑΛΗΣ ΤΑΚΗΣ	ΑΓΓΕΛΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	ΒΟΓΙΑΤΖΟΓΛΟΥ ΑΘΗΝΑ	ΚΑΡΓΙΩΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ	ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ ΓΙΑΝΝΗΣ	ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΚΑΛΤΣΟΓΙΑΝΝΗ ΕΛΕΝΗ	ΝΕΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΤΟΧΟΣ ΔΙΑ	ΛΕΚΑΚΟΥ ΜΑΡΙΚΑ	ΜΑΣΤΡΟΠΑΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ ΜΕ ΠΔ 407	ΛΑΔΟΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΙΑ	
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ																												
Ρητορεία (I)		X							X			X																
Ομήρου Οδύσσεια (I)													X															
Λατινική Πεζογραφία (I)							X																					
Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας: Ποίηση I (I)																												X
Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας: Πεζογραφία I (I)																	X											
Εισαγωγή στη Γλωσσολογία I (I)																									X	X		
ΑΕΦ Ιστοριογραφία (II)													X															
Εισαγωγή στην Αρχαιογνωσία (II)	X	X				X				X			X															
Ρωμαϊκή Ιστοριογραφία (II)						X	X				X																	
Ιστορία της Νεοελληνικής																												X

[illegible]

της ΝΕΑ (1930-1980) VI																					X		
Γραμματική της Νέας Ελληνικής (VI)																							
Τραγωδία: Αισχύλος (VII) Ειδίκευση Κλασική							X																
Ελληνιστική ποίηση (VIII) Ειδίκευση Κλασική										X													
Λατινική Κωμωδία (VIII) Ειδίκευση Κλασική						X																	
Ζητήματα Λογοτεχνικής Κριτικής (1930-1960) (VII) Ειδίκευση ΜΝΕΦ													X										
Ο Κ.Π. Καβάφης και η πρόσληψή του (VII) Ειδίκευση ΝΕΦ																X							
Όψεις της Αρχαιότητας στη ΝΕ Ποίηση 20 ^{ος} (VII) Ειδίκευση ΝΕΦ												X											
Ο Άγγελος Σικελιανός και η εποχή του VIII) Ειδίκευση ΝΕΦ														X									
Γ. Σεφέρης: Ποίηση και Ποιητική (VIII) Ειδίκευση ΝΕΦ												X											
Κρητική Αναγέννηση (VIII) Ειδίκευση ΝΕΦ											X												
Δημόδης Βυζαντινή Λογοτεχνία (VII) Ειδίκευση ΜΕΦ											X												
Βυζαντινό Μυθιστόρημα (VIII) Ειδίκευση ΜΕΦ																	X						
Εισαγωγή στην ελληνική παλαιογραφία (VIII) Ειδίκευση ΜΕΦ											X	X											
Γραμματεία Παλαιολόγειων χρόνων														X									

[illegible]

Γενική Γλωσσολογία Ι: «Συγκριτική Σύνταξη																								X			
Ζητήματα Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας 2: «Το διεπίπεδο λεξικού- σύνταξης και η κατάκτηση των ρημάτων στη μητρική και τη δεύτερη γλώσσα»																									X		
Ιστορική /Συγκριτική Γλωσσολογία: «Ζητήματα Διαλεκτολογίας και Διαλεκτικής Επαφής στην Ιστορία της Ελληνικής»																										X	

Παρατηρήσεις:

Μαρία Λιάτση, Μαρία Λεκάκου: Εκπαιδευτική άδεια κατά το εαρινό εξάμηνο

Δημήτρης Καργιώτης: Ετήσια Εκπαιδευτική άδεια

Γ. Λαδογιάννη: Καθηγήτρια ΝΕΛ του Παιδαγωγικού Τμ. Νηπιαγωγών Παν/μίου Ιωαννίνων

Τα μαθήματα Ρητορεία, ΑΕΦ Ιστοριογραφία, Ομήρου *Ιλιάδα*, Ρωμαϊκή Ιστοριογραφία, Εισαγωγή στη ΝΕΛ, ΝΕΛ 19^{ος}-20^{ος} αι. προσφέρονται στους φοιτητές του Τμήματος Ιστορίας-Αρχαιολογίας.

Τα μαθήματα Φιλοσοφική Πεζογραφία και ΝΕΛ από τον ρομαντισμό στον μοντερνισμό προσφέρονται στους φοιτητές του ΦΠΨ.

Το μάθημα Γενική Γλωσσολογία προσφέρεται σε φοιτητές παλαιών εξαμήνων (Ειδίκευση Γλωσσολογία) και φοιτητές ΦΠΨ

Το μάθημα του ΠΜΣ Κλασικής Ειδίκευσης με τίτλο: «Η παλαιά διαμάχη μεταξύ φιλοσοφίας και ποίησης (Πλ. Πολιτεία 607b)» διδάχτηκε από τον ομότιμο καθηγητή Ι.Ν. Περυσινάκη

4.4. Διδακτικό Έργο

4.4.1. Ποιότητα και αποτελεσματικότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας: Ποιες συγκεκριμένες διδακτικές μέθοδοι χρησιμοποιούνται; Υπάρχει διαδικασία επικαιροποίησης του περιεχομένου των μαθημάτων και των διδακτικών μεθόδων;

- Οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται εξαρτώνται από τη φύση του εκάστοτε μαθήματος και τη μορφή των παραδόσεων. Αξιοποιούνται επίσης ΤΠΕ.
- Η επικαιροποίηση του περιεχομένου των μαθημάτων και των διδακτικών μεθόδων βασίζεται κυρίως στην αξιοποίηση των στατιστικών που συγκεντρώνουν οι διδάσκοντες από τα ερωτηματολόγια των φοιτητών, καθώς επίσης και στην ανταλλαγή απόψεων με τους συναδέλφους κατά την κατάρτιση του προγράμματος σπουδών για την επόμενη χρονιά. Σ' αυτό το πλαίσιο το περιεχόμενο ορισμένων μαθημάτων επαναπροσδιορίζεται ή προστίθενται και νέα μαθήματα.

4.4.2. Ο τρόπος αξιολόγησης των φοιτητών στα μαθήματα συνδέεται με τα μαθησιακά αποτελέσματα κάθε μαθήματος; Το σύστημα και τα κριτήρια αξιολόγησης των επιδόσεων των φοιτητών στα μαθήματα είναι σαφές, επαρκές και σε γνώση των φοιτητών; Υπάρχει διαδικασία αξιολόγησης της εξεταστικής διαδικασίας και ποια είναι αυτή;

- Οι μαθησιακοί στόχοι καθώς και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα γνωστοποιούνται στους φοιτητές έγκαιρα είτε προφορικά, κατά τη διάρκεια των παραδόσεων και συχνά σε έντυπη μορφή με τη διανομή του ειδικού πλάνου μαθήματος (syllabus). Η μέτρηση της επίτευξης των μαθησιακών στόχων γίνεται στο πλαίσιο των εξετάσεων των μαθημάτων στο τέλος του εξαμήνου αλλά και μέσω του ελέγχου εργασιών ή πρακτικών ασκήσεων που εκπονούν οι φοιτητές κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Στα μαθήματα των πρώτων εξαμήνων λόγω των μεγάλων ακροατηρίων αλλά και της έλλειψης εμπειρίας των φοιτητών δεν είναι εύκολο να ανατεθούν εργασίες. Απεναντίας, η μέθοδος αυτή χρησιμοποιείται στα μαθήματα των μεγάλων εξαμήνων και κυρίως στα ΕΥ μαθήματα, όπου τα ακροατήρια είναι μικρότερα και επιτρέπουν κάτι τέτοιο. Επιπλέον η φύση των μαθημάτων αυτών είναι τέτοια που ευνοεί την ανάθεση ατομικών ή και ομαδικών εργασιών, που εξετάζονται ή ατομικά ή παρουσιάζονται κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Για τις εργασίες αυτές οι φοιτητές ενθαρρύνονται και στη χρήση πολλαπλής βιβλιογραφίας.
- Το σύστημα και τα κριτήρια αξιολόγησης των επιδόσεων των φοιτητών στα μαθήματα είναι σαφές, επαρκές και γνωστοποιείται στους φοιτητές από την αρχή του εξαμήνου. Στα περισσότερα μαθήματα η διαφάνεια της αξιολόγησης διασφαλίζεται μέσω της επιλογής θεμάτων που μπορούν να αξιολογηθούν αντικειμενικά καθώς επίσης και με τη δυνατότητα πρόσβασης στα γραπτά και συζήτησης με τον διδάσκοντα για τα λάθη τους, τις παραλείψεις τους ή τις αδυναμίες τους.
- Δεν υπάρχει διαδικασία αξιολόγησης του τρόπου εξέτασης και ως εκ τούτου κρίνεται αναγκαία η καθιέρωση μιας τέτοιας διαδικασίας (χρήση ερωτηματολογίου), η οποία θα βοηθούσε σημαντικά στην αποτελεσματικότερη αξιολόγηση των φοιτητών και ενδεχομένως σε επαναπροσδιορισμό της διδακτικής μεθόδου.

4.4.3. Ποιο είναι το ποσοστό των φοιτητών που συμμετέχουν στις εξετάσεις; Ποια είναι τα ποσοστά επιτυχίας των φοιτητών στις εξετάσεις; Εξηγήστε τις αποκλίσεις.

Το ποσοστό των φοιτητών που συμμετέχουν στις εξετάσεις κυμαίνεται από 55-65%. Τα ποσοστά επιτυχίας κυμαίνονται από 35-55% ανάλογα με τη δυσκολία των μαθημάτων.

- Το γεγονός ότι η αξιολόγηση πραγματοποιείται με μια τελική εξέταση δεν προωθεί τη δημιουργικότητα των φοιτητών και δεν τους εμπλέκει στην ερευνητική διαδικασία.

Τα μεγάλα ακροατήρια, κυρίως στα υποχρεωτικά μαθήματα, δεν ενδείκνυνται για εναλλακτικούς τρόπους αξιολόγησης, όπως εργασίες, ασκήσεις, παρουσιάσεις και ενδιάμεσες πρόοδοι. Οι συνθήκες αυτές σε συνδυασμό με τα οικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι φοιτητές και συχνά καθιστούν απαγορευτική τη μόνιμη εγκατάστασή τους στον τόπο σπουδών αποτελούν ανασταλτικό παράγοντα στην απρόσκοπτη αφοσίωση στις σπουδές τους. Για τους λόγους αυτούς συχνά οι φοιτητές αποτυγχάνουν στις εξετάσεις.

4.4.4. Εσωτερικοί κανονισμοί και άλλες διαδικασίες διασφάλισης και βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου που υπάρχουν και λειτουργούν στο Τμήμα. Πως κατανέμονται οι ευθύνες για τη λήψη αποφάσεων και την παρακολούθηση της υλοποίησης του προγράμματος;

- Για τη διασφάλιση και βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου μεριμνά η επιτροπή προγράμματος σπουδών με την έγκαιρη ανάρτηση του οδηγού σπουδών στην ιστοσελίδα, την ορθολογική οργάνωση και δομή του ωρολόγιου προγράμματος στο μέτρο του εφικτού, φροντίζοντας κυρίως ώστε να μην συμπίπτουν μαθήματα υποχρεωτικά. Όταν υπάρχει η δυνατότητα τα ακροατήρια των υποχρεωτικών μαθημάτων κατανέμονται σε δύο διδάσκοντες. Επίσης, γνωστοποιείται από την αρχή το πρόγραμμα εξετάσεων ώστε οι φοιτητές να προγραμματίζουν σε ποια μαθήματα θα εξεταστούν. Η λήψη των αποφάσεων σχετικά με την υλοποίηση του προγράμματος εναπόκειται στους οικείους τομείς ενώ συνολικά το πρόγραμμα συζητείται στη Γενική Συνέλευση του Τμήματος.

4.4.5. Οργάνωση και Διαδικασίες Διπλωματικής / Πτυχιακής Εργασίας:
Υπάρχουν συγκεκριμένες προδιαγραφές ποιότητας για την πτυχιακή/ διπλωματική εργασία; Ποιες; Με ποιο τρόπο το τμήμα διασφαλίζει τη διαφάνεια στη διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της πτυχιακής/ διπλωματικής εργασίας;

- Το Τμήμα μας δεν προβλέπει στο πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών τη διπλωματική / πτυχιακή εργασία

4.4.6. Οργάνωση και Διαδικασίες Πρακτικής Άσκησης
Υπάρχει ο θεσμός της πρακτικής άσκησης των φοιτητών; Είναι υποχρεωτική η πρακτική άσκηση για όλους τους φοιτητές;
Αν η πρακτική άσκηση δεν είναι υποχρεωτική, ποιο ποσοστό των φοιτητών την επιλέγει; Πώς κινητοποιείται το ενδιαφέρον των φοιτητών; Πώς καλλιεργείται το ενδιαφέρον των φοιτητών σε περίπτωση που η πρακτική άσκηση είναι υποχρεωτική;
Πώς έχει οργανωθεί η πρακτική άσκηση των φοιτητών του Τμήματος; Ποια είναι η διάρκειά της; Υπάρχει σχετικός εσωτερικός κανονισμός;
Σε ποιες ικανότητες εφαρμογής γνώσεων στοχεύει η πρακτική άσκηση; Πόσο ικανοποιητικά κρίνετε τα αποτελέσματα; Πόσο επιτυχής είναι η εξοικείωση των ασκούμενων με το περιβάλλον του φορέα εκτέλεσης της πρακτικής άσκησης;
Συνδέεται το αντικείμενο απασχόλησης κατά την πρακτική άσκηση με την εκπόνηση πτυχιακής / διπλωματικής εργασίας;
Δημιουργούνται με την πρακτική άσκηση ευκαιρίες για μελλοντική απασχόληση των πτυχιούχων;
Έχει αναπτυχθεί δίκτυο διασύνδεσης του Τμήματος με κοινωνικούς, πολιτιστικούς ή παραγωγικούς φορείς με σκοπό την πρακτική άσκηση των φοιτητών; Ποιες πρωτοβουλίες αναλαμβάνει το Τμήμα προκειμένου να δημιουργηθούν θέσεις πρακτικής άσκησης φοιτητών (σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο);
Υπάρχει στενή συνεργασία και επαφή μεταξύ των εκπαιδευτικών / εποπτών του Τμήματος και των εκπροσώπων του φορέα εκτέλεσης της πρακτικής άσκησης;
Υπάρχουν συγκεκριμένες προϋποθέσεις και απαιτήσεις για τη συνεργασία του Τμήματος με τους φορείς εκτέλεσης της πρακτικής άσκησης; Ποιες;
Πώς παρακολουθούνται και υποστηρίζονται οι ασκούμενοι φοιτητές;

- Το Τμήμα Φιλολογίας συμμετέχει στο Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων 2016-2020, που συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) μέσω του Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», ΕΣΠΑ 2014-2020 παρέχοντας στους φοιτητές του την ευκαιρία να εργαστούν, για σύντομο χρονικό διάστημα, σε πραγματικό περιβάλλον εργασίας και να μεταφέρουν σε πραγματικές συνθήκες την επιστημονική τους γνώση, να την εφαρμόσουν και να τη δοκιμάσουν. Παράλληλα, τους επιτρέπει να δοκιμάσουν έναν πιθανό μελλοντικό επαγγελματικό χώρο και να διερευνήσουν τα επαγγελματικά τους ενδιαφέροντα.
- Κατά την έναρξη του προγράμματος Πρακτικής Άσκησης πραγματοποιούνται ενημερωτικές εκδηλώσεις για τους φοιτητές και παρουσιάζονται στοιχεία για το πρόγραμμα πρακτικής άσκησης και οι διαδικασίες και προϋποθέσεις συμμετοχής των φοιτητών, ενώ παράλληλα, υπάρχει ενότητα ερωτήσεων και απαντήσεων προκειμένου οι φοιτητές να προετοιμαστούν κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο για την εκδήλωση ενδιαφέροντος.
- Δικαίωμα συμμετοχής στο πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης έχουν οι φοιτητές που βρίσκονται στα τελευταία δύο έτη φοίτησης. Για να συμμετάσχει κανείς θα πρέπει να διατηρεί τη φοιτητική του ιδιότητα καθ' όλη την διάρκεια πραγματοποίησης της πρακτικής άσκησης. Αυτό σημαίνει, πρακτικά, πως μετά την ολοκλήρωση της πρακτικής, θα πρέπει να υπάρχει έστω και ένα μάθημα για το οποίο να μην έχει ανακοινωθεί επιτυχής βαθμός εξέτασης.
- Ο αριθμός των θέσεων Πρακτικής ανά περίοδο είναι περιορισμένος, συνεπώς αν οι αιτήσεις υπερβαίνουν τον αριθμό αυτό, το Τμήμα πρέπει να προβεί σε διαδικασία επιλογής. Οι φοιτητές του Τμήματός μας θα πρέπει παράλληλα με την αίτηση να προσκομίσουν και ένα βιογραφικό σημείωμα καθώς και μία σύντομη συνοδευτική επιστολή (απευθυνόμενη προς το Τμήμα, στην οποία θα αναφέρονται τα ιδιαίτερα ενδιαφέροντά τους, οι λόγοι για τους οποίους επιθυμούν να πραγματοποιήσουν πρακτική άσκηση, τα κριτήρια με τα οποία θα επιλέξουν φορέα αν τελικά επιλεγούν κ.λπ.)
- Η κατάταξη των φοιτητών γίνεται ως εξής: (Κ): Κ1: Πηλίκο των ECTS των μαθημάτων στα οποία ο φοιτητής έχει εξεταστεί επιτυχώς προς τα ECTS των μαθημάτων στα οποία θα έπρεπε να έχει εξετασθεί επιτυχώς αν είχε απολύτως ομαλή φοίτηση, βάσει εξαμήνου σπουδών στο οποίο βρίσκεται ο φοιτητής (ειδική βαρύτητα κριτηρίου: 0,5). Κ2: Τρέχων Μ.Ο. βαθμολογίας (ειδική βαρύτητα κριτηρίου: 0,5). Τύπος υπολογισμού μορίων: **K1x10x0, 5+ K2x0, 5**. Σε περίπτωση ισοβαθμίας λαμβάνονται υπόψη το Βιογραφικό Σημείωμα και η Συνοδευτική Επιστολή.
- Οι φοιτητές ασκούνται για χρονικό διάστημα δύο (2) μηνών (πλήρες ωράριο), σε αντικείμενα συναφή με το αντικείμενο των σπουδών τους. Η συνάφεια με το αντικείμενο σπουδών ελέγχεται και εγκρίνεται ή απορρίπτεται από τον επιστημονικό επιβλέποντα του Τμήματος. Οι πρακτικές ασκήσεις επιβλέπονται από καθηγητή του Τμήματος. Κατά τη διάρκεια της Πρακτικής Άσκησης οι φοιτητές αμείβονται και ασφαλίζονται, κατά κινδύνου ατυχήματος, από το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.
- Οι Φορείς Υποδοχής αναλαμβάνουν να υποδεχτούν και να εκπαιδεύσουν τον φοιτητή, εξασφαλίζοντας κατάλληλο χώρο και συνθήκες εργασίας και αναθέτουν σε στέλεχός τους την εποπτεία της πρακτικής άσκησης του φοιτητή.
- Ο Ακαδημαϊκός επιβλέπων του φοιτητή συνεργάζεται με τον φοιτητή πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την πραγματοποίηση της Πρακτικής Άσκησης, τον καθοδηγεί και τον συμβουλεύει, επικοινωνεί με τα στελέχη του φορέα υποδοχής, στον οποίο πραγματοποιεί Πρακτική Άσκηση ο φοιτητής, ενημερώνεται και ελέγχει την πορεία της Πρακτικής Άσκησης, βοηθά στην επίλυση προβλημάτων που μπορεί να παρουσιαστούν στην διάρκεια της πρακτικής άσκησης, για τα οποία ενημερώνεται από τον ασκούμενο ή από στέλεχος του φορέα. Τέλος, αξιολογεί εγγράφως την

Πρακτική Άσκηση του υπό την επίβλεψή του ασκούμενου φοιτητή και συνεισφέρει έτσι στην διαρκή βελτίωση του προγράμματος

- Για την πρακτική άσκηση το τμήμα Φιλολογίας συνεργάζεται με φορείς τοπικούς εθνικούς αλλά και ευρωπαϊκούς, αφού υπάρχει η δυνατότητα πρακτικής άσκησης φοιτητών στο πλαίσιο του κοινοτικού προγράμματος Δια Βίου Μάθησης (Life Long Learning - LLP) / ERASMUS, το οποίο προσφέρει τη δυνατότητα, σε προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές του Τμήματός μας, τοποθέτησης για πρακτική άσκηση σε οργανισμούς σε άλλη ευρωπαϊκή χώρα, αναγνωρίζοντας την περίοδο πρακτικής άσκησης ως αναπόσπαστο κομμάτι των σπουδών τους και προσφέροντας ταυτόχρονα υποτροφίες κινητικότητας. Η διάρκεια των τοποθετήσεων είναι έως 5 μήνες, σε διαδοχικές ροές. Με τον τρόπο αυτό οι φοιτητές του Τμήματός μας εκτός από το ότι αποκτούν επαγγελματική εμπειρία σχετική με το αντικείμενο σπουδών, ταυτόχρονα γνωρίζουν τόσο τις απαιτήσεις της ευρωπαϊκής αγοράς εργασίας όσο και τις οικονομικές και πολιτισμικές συνθήκες στη χώρα υποδοχής.

4.4.7. Υπάρχει διαδικασία αξιολόγησης των διδασκόντων από τους φοιτητές; Πώς εφαρμόζεται; Πώς αξιοποιούνται τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των διδασκόντων από τους φοιτητές;

- Υπάρχει διαδικασία αξιολόγησης των διδασκόντων από τους φοιτητές. Διανέμονται ερωτηματολόγια στους φοιτητές, συμπληρώνονται και εγκλείονται σε φάκελο, ο οποίος σφραγίζεται και ένας ή δύο φοιτητές αναλαμβάνουν να τον παραδώσουν στο γραμματέα του οικείου Τομέα. Ο διδάσκων λαμβάνει γνώση της αξιολόγησης στο τέλος του εξαμήνου, όταν του αποστέλλονται τα στατιστικά στοιχεία. Η διαδικασία αυτή δίνει τη δυνατότητα στους φοιτητές να διατυπώσουν ελεύθερα τις απόψεις τους, ενώ ο διδάσκων μπορεί να αναπροσαρμόσει τους στόχους του μαθήματος και τη μεθοδολογία του με βάση τα στατιστικά στοιχεία της αξιολόγησης.

4.4.8. Ποιος είναι ο μέσος εβδομαδιαίος φόρτος διδακτικού έργου των μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος;

- Ο μέσος εβδομαδιαίος φόρτος διδακτικού έργου των μελών ΔΕΠ του Τμήματος είναι τουλάχιστον οι 6 ώρες χωρίς να συμπεριλαμβάνονται σε αυτές οι ώρες συνεργασίας με τους φοιτητές, η καθοδήγηση προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών και η εποπτεία των εργασιών τους.

4.4.9. Υπάρχουν θεσμοθετημένες από το Τμήμα υποτροφίες/βραβεία διδασκαλίας; Λαμβάνεται υπ' όψη η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου των μελών ΔΕΠ/ΕΠ στις διαδικασίες επιλογής και εξέλιξης τους;

- Δεν υπάρχουν θεσμοθετημένες από το Τμήμα υποτροφίες / βραβεία διδασκαλίας αλλά στις διαδικασίες εξέλιξης των μελών ΔΕΠ λαμβάνεται υπ' όψη η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού τους έργου.

4.4.10. Ποιος είναι ο μέσος βαθμός πτυχίου; Ποια είναι η μέση διάρκεια σπουδών για τη λήψη πτυχίου;

- Ο μέσος βαθμός πτυχίου είναι το έξι (6) ενώ η μέση διάρκεια σπουδών για τη λήψη πτυχίου είναι τα 6 χρόνια.

4.5. Σχέδια Βελτίωσης

4.5.1. Αναφερθείτε σε συγκεκριμένο σχέδιο δράσης για την άρση των αρνητικών σημείων και ενίσχυση των θετικών με καθορισμένες προτεραιότητες. Σε ποιο βαθμό έχουν ληφθεί υπόψη οι παρατηρήσεις Εξωτερικών Αξιολογήσεων / Πιστοποιήσεων;

- Στα ισχυρά θετικά σημεία του Τμήματος προσμετρώνται: Η ικανοποιητική έως υψηλή ποιότητα της διδασκαλίας, η ιδιαίτερα ικανοποιητική ποσοτικά παραγωγή ερευνητικού έργου ποιότητας και επιστημονικού κύρους, καθώς και η διεθνής αναγνώρισή του, παρά τις σοβαρές αντικειμενικές δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα μέλη ΔΕΠ στην άσκηση και των δύο σκελών της δραστηριότητάς τους. Η εθελοντική και υπερωριακή προσφορά πολλών μελών ΔΕΠ θεραπεύουν κι αποκρύβουν πολλές από τις ελλείψεις και αστοχίες είτε της Πολιτείας είτε της κεντρικής πανεπιστημιακής διοίκησης.
- Αρνητικούς και ανασταλτικούς παράγοντες αποτελούν: Η παρατεταμένη δυστοκία στη ροή της χρηματοδότησης μέσω του κρατικού προϋπολογισμού, εξέλιξη που απειλεί να αποδυναμώσει το διδακτικό και ερευνητικό έργο, να καταστήσει αδύνατο τον εμπλουτισμό των βιβλιοθηκών και εκσυγχρονισμό του υλικοτεχνικού εξοπλισμού. Η συνεχής συρρίκνωση του διδακτικού και διοικητικού προσωπικού με την ταυτόχρονη σταθερή ή και αυξητική τάση του αριθμού των φοιτητών επηρεάζει τη λειτουργία του Τμήματος και τις υπηρεσίες που προσφέρει. Να επισημάνουμε την αποδυνάμωση ενός δυναμικού Τομέα του Τμήματός μας, του Τομέα Γλωσσολογίας, που εξαιτίας της έλλειψης προσωπικού αδυνατεί να προσφέρει την αντίστοιχη ειδίκευση σε προπτυχιακό επίπεδο, παρά το ότι υπάρχει μεγάλο ενδιαφέρον από τους φοιτητές. Η διαφαινόμενη αυξητική τάση μη προσέλευσης των φοιτητών στα μαθήματα, η οποία, βέβαια, συναρτάται και με τις γενικότερα δύσκολες οικονομικές συνθήκες. Ο μη ικανοποιητικός προσανατολισμός του προγράμματος σπουδών προς τη μερίδα των φοιτητών που θα επιδιώξουν να απορροφηθούν στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Οι απόφοιτοι του Τμήματος έχουν πολύ καλή φιλολογική κατάρτιση, υπολείπονται όμως στον Τομέα της διδακτικής των φιλολογικών μαθημάτων. Καταβάλλεται, ωστόσο, προσπάθεια να αντιμετωπιστεί αυτό το κενό. Η μη ύπαρξη θεσμοθετημένων προγραμματικών συμφωνιών με κοινωνικούς και πολιτιστικούς φορείς που θα ενίσχυαν τη βιωσιμότητα και την αποδοτικότητα της λειτουργικής ένταξης του Τμήματος σε δραστηριότητες της τοπικής κοινωνίας.
- Τα μέλη του Τμήματος γνωρίζουν τα πλεονεκτήματα και τις αδυναμίες του Φορέα στον οποίο ασκούν το λειτούργημά τους, η επαφή με φοιτητές και απόφοιτους δίνει την ευκαιρία να αντιληφθούν ποια στοιχεία πρέπει να διατηρηθούν και να ενισχυθούν και ποια πρέπει να αναπροσαρμοστούν και να διορθωθούν. Η διαδικασία για τη σύνταξη της παρούσας έκθεσης της εσωτερικής αξιολόγησης καθώς και οι παρατηρήσεις της εξωτερικής αξιολόγησης συνέβαλαν στην καλύτερη συνειδητοποίηση της κατάστασης του Τμήματος, πράγμα που μπορεί να αποτελέσει την αφετηρία για την αντιμετώπιση των προβλημάτων. Η προοπτική ανάπτυξης των εκπαιδευτικών και ερευνητικών δυνατοτήτων του Τμήματος εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη θεραπεία των σοβαρών αντικειμενικών δυσχερειών που επισημάνθηκαν. Ωστόσο, το Τμήμα Φιλολογίας και μέσα στις σημερινές δυσχερείς κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες καταφέρνει χάρη στην ανιδιοτελή προσφορά και την αφοσίωση των μελών ΔΕΠ να διαδραματίζει σημαντικό εκπαιδευτικό και ερευνητικό ρόλο τόσο στην Ελλάδα όσο και σε διεθνές επίπεδο.
- Σχετικά με την ανάπτυξη του Τμήματος στην έκθεση εξωτερικής αξιολόγησης του 2014 προτείνεται η υποβολή ανταγωνιστικών ερευνητικών προτάσεων (πράγμα δύσκολο για Τμήματα Φιλολογίας). Μόνο ο Τομέας Γλωσσολογίας μπορεί να ανταποκριθεί ικανοποιητικά, οπότε προτείνεται η ενίσχυσή του με προσωπικό. Επίσης ιδιαίτερα ανταγωνιστικές μπορούν να είναι οι ερευνητικές προτάσεις στα γνωστικά αντικείμενα της Παπυρολογίας και Παλαιογραφίας. Σ' αυτό το πλαίσιο ενισχύθηκε ο Τομέας Γλωσσολογίας με την προκήρυξη μιας θέσης ΔΕΠ και αξιοποιήθηκε το νομοθετικό πλαίσιο για τη μετάταξη ενός διδάκτορα από τη Μέση Εκπαίδευση στον Τομέα με την ιδιότητα του ΕΔΙΠ. Με βάση τις συστάσεις της έκθεσης εξωτερικής αξιολόγησης και προς την κατεύθυνση της άρσης των αρνητικών παραμέτρων αξιοποιήθηκαν από το Τμήμα όλες οι ευκαιρίες που πρόσφερε το

πρόγραμμα ΕΣΠΑ για την πρόσληψη διδασκόντων για ΕΥ μαθήματα, μεταξύ των οποίων υπήρξε πρόβλεψη για διδάσκοντα Παλαιογραφίας.

- Όσον αφορά την προτροπή της Έκθεσης Εξωτερικής Αξιολόγησης για ενίσχυση ανταλλαγών με το ERASMUS το Τμήμα φρόντισε να οργανωθούν καλύτερα οι αντίστοιχες επιτροπές με έμπειρα μέλη ΔΕΠ στα θέματα προγραμμάτων ανταλλαγών για την αντιστοίχιση των πιστωτικών μονάδων και την αναγνώριση των μαθημάτων.

5. Ερευνητικό έργο του τμήματος

Στην ενότητα αυτή περιγράφεται το επιστημονικό και ερευνητικό έργο του τμήματος κατά την τελευταία πενταετία όπως αυτό απεικονίζεται στις Ετήσιες Συγκεντρωτικές Εκθέσεις (Πίνακας 8-8) σύμφωνα με τα κριτήρια αξιολόγησης που περιγράφονται στο έντυπο «Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων» Έκδοση 2.0, Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα, (<http://www.adip.gr>).

Ειδικότερα να γίνει αναφορά στα παρακάτω και σχετικός σχολιασμός:

- Υπάρχει σαφής προσανατολισμός των ερευνητικών δραστηριοτήτων της ακαδημαϊκής μονάδας σε συγκεκριμένα πεδία ερευνητικού ενδιαφέροντος.
 - Αποτελέσματα ερευνητικής δραστηριότητας τελευταίας πενταετίας. Επιστημονικές δημοσιεύσεις και βαθμός αναγνώρισης της έρευνας από τρίτους. Βραβεία και διακρίσεις.
 - Ποσοστό μελών ΔΕΠ/ΕΠ που έχουν ενεργό ερευνητική δραστηριότητα
 - Συμμετοχή σε διεθνή δίκτυα με άλλα ΑΕΙ / Ερευνητικούς φορείς. Άλλες ερευνητικές συνεργασίες
 - Συσχέτιση των ερευνητικών δραστηριοτήτων των μελών ΔΕΠ/ΕΠ με τα βασικά γνωστικά αντικείμενα του τμήματος
 - Εκπαίδευση των φοιτητών στην ερευνητική διαδικασία (π.χ. αναζήτηση και χρήση βιβλιογραφίας).
 - Συμμετοχή των φοιτητών σε ερευνητικά έργα.
 - Διαθέσιμες Ερευνητικές Υποδομές
- Από τα στοιχεία που καταχωρήθηκαν στη βάση δεδομένων της ΑΔΙΠ η προαγωγή της έρευνας κατά την περίοδο της παρούσας εσωτερικής αξιολόγησης είναι σταθερά αύξουσα. Επίσης, ο βαθμός αναγνώρισης του ερευνητικού έργου του Τμήματος, παρόλο που δεν μετριέται με τις μεθόδους ή τα μέσα των θετικών επιστημών, είναι υψηλός, όπως δείχνουν τα στοιχεία της ΜΟΔΙΠ. Να σημειωθεί ότι ο σχετικός πίνακας 8-8 της παρούσας έκθεσης δεν συμπληρώνεται αλλά αξιοποιούνται τα δεδομένα που έχουν καταχωρηθεί στη βάση δεδομένων της ΑΔΙΠ και έχουν αποσταλεί στην ΟΜΕΑ από την ΜΟΔΙΠ.
 - Όπως φαίνεται από τα ατομικά απογραφικά δελτία των μελών ΔΕΠ, η ερευνητική δραστηριότητα των μελών του Τμήματος συντελείται κυρίως με τη μορφή προσωπικών επιστημονικών επιλογών και δημοσιεύσεων (αυτοδύναμων μονογραφιών και άρθρων σε ελληνικά και διεθνή επιστημονικά περιοδικά, σε συλλογικούς ή αφιερωματικούς τόμους, σε Πρακτικά Συνεδρίων κ. ά.), σε μικρότερο βαθμό με τη μορφή συλλογικών δημοσιεύσεων. Αρκετά μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έχουν συμμετάσχει ως ερευνητές, συντονιστές ή επιστημονικοί υπεύθυνοι ή συνεργάτες σε σημαντικό αριθμό ελληνικών και διεθνών ερευνητικών προγραμμάτων και έργων με εξωτερική χρηματοδότηση.
 - Πρέπει να υπογραμμιστεί πως στο πλαίσιο των ατομικών ερευνητικών επιλογών που ακολουθούνται από την πλειονότητα των μελών ΔΕΠ του Τμήματος, η ερευνητική παραγωγή των μελών του Τμήματος είναι εντυπωσιακή σε όγκο, πρωτοτυπία, ποιότητα και αναγνώριση, όπως προκύπτει από τον ιδιαίτερα μεγάλο αριθμό ατομικών δημοσιευμένων επιστημονικών μονογραφιών, διδακτικών βιβλίων και επιμέλειας συλλογικών τόμων, άρθρων σε έγκυρα επιστημονικά περιοδικά σε Πρακτικά Συνεδρίων, σε Συλλογικούς τόμους, με ή χωρίς κριτές, ανακοινώσεων σε συνέδρια, βιβλιοκρισιών ή άλλων εργασιών, και από την πληθώρα ετεροαναφορών ή αναφορών του επιστημονικού τύπου, βιβλιοκρισιών τρίτων για το έργο τους που απαντούν στη συναφή επιστημονική βιβλιογραφία, καθώς και ποικίλων συμμετοχών σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων, σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών και προσκλήσεων για διαλέξεις.
 - Οι μονογραφίες και τα επιστημονικά άρθρα πολλών μελών ΔΕΠ του Τμήματος, που δημοσιεύονται στην επιστημονική επετηρίδα της Φιλοσοφικής Σχολής Δωδώνη προβάλλουν την εγχώρια ερευνητική παραγωγή σε διεθνές επίπεδο. Η επιστημονική αναγνώριση του έργου των μελών ΔΕΠ του Τμήματος και η συμβολή τους στην προαγωγή της επιστήμης τεκμηριώνονται από τις βιβλιοκρισίες τους σε ελληνικά και ξένα περιοδικά και τη χρησιμοποίησή τους από την έντυπη και ηλεκτρονική ελληνική και ξένη βιβλιογραφία. Παρά την απουσία κεντρικής ηλεκτρονικής βάσης καταγραφής βιβλιοαναφορών και βιβλιοκρισιών, που δεν επιτρέπει στα μέλη αυτή τη στιγμή να παραθέσουν όλες τις αναφορές στις δημοσιευμένες εργασίες τους και τα πολυάριθμα

- άρθρα, εντούτοις μπορεί κανείς περιστασιακά να αλιεύσει εντυπωσιακό αριθμό ετεροαναφορών.
- Πολλά μέλη συνεργάζονται ερευνητικά με συναδέλφους από το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, από ομόλογα Τμήματα της Ελλάδας και του εξωτερικού, με ξένα Ινστιτούτα και οργανισμούς. Προσφέρουν επίσης τις υπηρεσίες τους ως «επισκέπτες καθηγητές» στην Ελλάδα και το εξωτερικό, ως επιμελητές βιβλίων και συλλογικών τόμων, ως Διευθυντές επιστημονικών εκδοτικών σειρών, ως μέλη Διοικητικών Συμβουλίων, ερευνητικών φορέων, συντακτικών επιτροπών επιστημονικών περιοδικών, ως μέλη οργανωτικών και επιστημονικών επιτροπών Συνεδρίων και Ημερίδων και ως μέλη πληθώρας Εισηγητικών Επιτροπών. Σημαντική επίσης είναι και συμμετοχή τους ως εισηγητών και πρόεδρων σε πολλά επιστημονικά συνέδρια στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.
 - Κατά τα έτη 2015-2017 μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Φιλολογίας συμμετείχαν σε ερευνητικά προγράμματα, όπως:
 - ✓ Συγκρότηση ψηφιακού αρχείου στο Βυζάντιο και τις ελληνόφωνες περιοχές της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και εκπαιδευτική και πολιτιστική αξιοποίησή του - Πρόγραμμα ΘΑΛΗΣ -Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών. Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών.
 - ✓ Ιδιαίτερα σημαντική είναι η συμμετοχή μέλους ΔΕΠ του Τμήματός μας στην Ομάδα Επιστημονικού Συντονισμού του έργου 1.3.β /13: «Μαθήματα ελληνικής γλώσσας, ιστορίας και πολιτισμού σε μετανάστες ανέργους, μητέρες, άτομα με αναπηρία (ΑμεΑ) και αναλφάβητους» στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 1: «Υλοποίηση Δράσεων για την πρακτική εφαρμογή των Κοινών Βασικών αρχών για την πολιτική ένταξης των μεταναστών στην Ευρωπαϊκή Ένωση» (ΜΑΘ.Ε.ΜΕ./ Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας).
 - ✓ Αξιόλογη είναι και η συμμετοχή μελών ΔΕΠ του Τομέα Γλωσσολογίας σε προγράμματα όπως: α) πρόγραμμα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (σε συνεργασία με την MKO Terre Des Hommes) «Ολοκληρωμένη απόκριση στις ανάγκες εκπαίδευσης και προστασίας των παιδιών-προσφύγων και των κηδεμόνων τους στην Ευρώπη και ειδικότερα στην Ελλάδα», με χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ECHO), στο πλαίσιο της δράσης «Αριστεία» β) συμμετοχή σε πρόγραμμα με τίτλο: «Individual Differences in Anaphora Resolution: Linguistic and Cognitive effects», σε συνεργασία με το τμήμα Αγγλικής Γλώσσας & Φιλολογίας του ΑΠΘ. (2012-2015), συμμετοχή σε ερευνητικό πρόγραμμα στο πλαίσιο της δράσης «Θαλής» με τίτλο: «VOWels of greek dialects: phonetiC and phonologicAL analysis, dialECT index construction, and diffusion of results through educational material», "VOCALECT" (2010-2015)
 - Το Τμήμα Φιλολογίας οργανώνει Διεθνή Συνέδρια υψηλού κύρους, ημερίδες, διαλέξεις από διακεκριμένους επιστήμονες και άλλες συναφείς επιστημονικές δραστηριότητες και εκδηλώσεις, και οι τρεις Τομείς του με ελάχιστη δαπάνη οργανώνουν ετήσια επιστημονικά Συμπόσια.
 - Ακόμη πολλές δραστηριότητες των μελών του Τμήματος γίνονται γέφυρες σύνδεσης του Πανεπιστημίου με την κοινωνία.
 - Ωστόσο, στο πλαίσιο του Τμήματος η συνέχεια, η ανάπτυξη και η επίτευξη των ερευνητικών σχεδίων και γενικότερα η εξέλιξη της ερευνητικής και διδακτικής δραστηριότητας των μελών προσκρούουν στις ελλείψεις εξειδικευμένων ερευνητικών υποδομών για τα ήδη υπάρχοντα Εργαστήρια. Η Βιβλιοθήκη, ζωτικής σημασίας για τις ανθρωπιστικές σπουδές, χρειάζεται γενναία χρηματοδοτική ενίσχυση για σύγχρονο εξοπλισμό, εμπλουτισμό σε έντυπο και ηλεκτρονικό βιβλιογραφικό υλικό, ψηφιοποίηση περιοδικών, βιβλίων, χειρογράφων, παπύρων και πρόσληψη εξειδικευμένου προσωπικού για την αποτελεσματική λειτουργία του Γραφείου Δημοσιευμάτων του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.
 - Δεν υπάρχει η δυνατότητα προπτυχιακών φοιτητών σε ερευνητικά έργα.

- Η εκπαίδευση των φοιτητών στην ερευνητική διαδικασία είναι ευκαιριακή και γίνεται στο πλαίσιο κάποιων μαθημάτων, κυρίως των τελευταίων εξαμήνων, όπου ο αριθμός των φοιτητών είναι μικρός και μπορεί να γίνει προσπάθεια εκπαίδευσης των φοιτητών μέσω της αναζήτησης και χρήσης πολλαπλής βιβλιογραφίας κατά την εκπόνηση εργασιών. Επιπλέον, αρκετά μέλη ΔΕΠ παρουσιάζουν στο πλαίσιο της διδασκαλίας κάποιων μαθημάτων, αποτελέσματα από την προσωπική τους δημοσιευμένη έρευνα, κεντρίζοντας έτσι το ενδιαφέρον των φοιτητών για την ερευνητική διαδικασία.
- Σχετικά με τα συγκεντρωτικά στοιχεία για τις επιστημονικές δημοσιεύσεις, σύμφωνα με τις δηλώσεις των μελών ΔΕΠ, καθώς και με την απήχηση των παραπάνω δημοσιεύσεων στην ευρύτερη επιστημονική κοινότητα λαμβάνονται υπόψη τα αντίστοιχα δεδομένα από την ηλεκτρονική βάση της ΑΔΙΠ. Ας σημειωθεί ότι από τα στοιχεία της ΑΔΙΠ πιθανώς δεν αποτυπώνεται η πλήρης εικόνα της απήχησης του επιστημονικού έργου και ίσως να υπάρχει και υποεκτίμηση της πραγματικής αναγνώρισης που έχουν τύχει οι εργασίες αυτές, μιας και απουσιάζουν αναφορές σε εργασίες που ενδεχομένως έχουν δημοσιευθεί σε μη αγγλόφωνα περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων.

6. Υποδομές – Υποστηρικτικές υπηρεσίες

Στην ενότητα αυτή τεκμηριώνεται η διαθεσιμότητα των αναγκαίων υποδομών (εργαστηριακών χώρων, εξοπλισμού, υποδομών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών) για την υποστήριξη και υλοποίηση του εκπαιδευτικού έργου και των στόχων του προγράμματος.

6.1. Υποδομές που χρησιμοποιεί το τμήμα για την υποστήριξη του διδακτικού έργου

6.1.1. Επάρκεια και ποιότητα των τεκμηρίων της βιβλιοθήκης.

- Το 2002 ολοκληρώθηκε το νέο κτήριο της Κεντρικής Βιβλιοθήκης και ξεκίνησε η ενοποίηση των επιμέρους Βιβλιοθηκών στο νέο κτήριο. Σήμερα η Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων στεγάζεται σε ιδιαίτερο κτήριο στο κέντρο της Πανεπιστημιούπολης. Το κτήριο αποτελείται από έξι ορόφους διατεταγμένους σε δύο πτέρυγες με επιφάνεια που την καθιστά ως τη μεγαλύτερη Ακαδημαϊκή Βιβλιοθήκη της χώρας μας. Η Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (Β.Κ.Π.-Π.Ι.) διαθέτει 600 θέσεις ανάγνωσης διάσπαρτες σε όλους τους ορόφους της Βιβλιοθήκης. Προσφέρει στους χρήστες της ένα σύγχρονο και ευχάριστο περιβάλλον ανάγνωσης, καθώς διαθέτει κλιματισμό σε όλους τους χώρους της, επίπλωση που ικανοποιεί διεθνείς προδιαγραφές, σύγχρονα φωτοτυπικά μηχανήματα, μηχανήματα σάρωσης και αποστολής κειμένων μέσω του διαδικτύου, ηλεκτρονικούς υπολογιστές για χρήση από τους αναγνώστες, ασύρματη δικτύωση, μηχανογραφημένο κατάλογο, συστήματα προστασίας του υλικού, καθώς και 10 κλειστούς χώρους ατομικής ανάγνωσης.
- Στις δυσχέρειες που αφορούν την ερευνητική χρήση της πανεπιστημιακής βιβλιοθήκης συμπεριλαμβάνεται το υψηλό κόστος του διαδανεισμού, ιδίως όταν πρόκειται για βιβλία ή περιοδικά από το εξωτερικό, καθώς και των φωτοτυπιών (λαμβάνοντας υπόψη τον μεγάλο αριθμό φωτοτυπιών που απαιτεί η ερευνητική χρήση περιοδικών), αλλά και η ελλιπής συντήρηση των φωτοτυπικών μηχανημάτων (τροφοδότηση με χαρτί, γραφίτη κλπ.).

6.1.2. Το διδακτικό υλικό (βιβλία, εγχειρίδια, επιστημονικά περιοδικά, βάσεις δεδομένων) είναι επαρκές και εύκολα προσβάσιμο από τους φοιτητές;

- Στα βιβλιοστάσια υπάρχει αναλυτική σήμανση του υλικού κατά θεματική ενότητα, ώστε ο αναγνώστης να έχει γρήγορη και άμεση πρόσβαση στο υλικό, αφενός στις συλλογές βιβλίων και αφετέρου στις συλλογές περιοδικών. Παρόλα αυτά πολλά μέλη ΔΕΠ επισημαίνουν ότι χρειάζεται βελτίωση του τρόπου κατάταξης των βιβλίων (πολλά βιβλία για συγγενικά θέματα είναι διασκορπισμένα σε διαφορετικές ενότητες).
- Δυστυχώς, λόγω έλλειψης κονδυλίων δεν γίνονται συχνά παραγγελίες νέων βιβλίων. Ως εκ τούτου, τόσο στο πεδίο της Κλασικής Φιλολογίας όσο και στο πεδίο της Νεοελληνικής Φιλολογίας, η συλλογή της βιβλιοθήκης παρουσιάζει μεγάλα και σοβαρότατα κενά στην πρόσφατη βιβλιογραφία, τα οποία δυσχεραίνουν όχι μόνο την έρευνα αλλά και την απλή εκπαιδευτική λειτουργία.
- Γενική είναι επίσης η διαπίστωση ότι χρειάζονται περισσότερες και ευρύτερες συνδρομές σε εξειδικευμένα πακέτα Ηλεκτρονικών Περιοδικών (όπως τα JSTOR, Muse, Questia και άλλα), καθώς η έντυπη μορφή των επιστημονικών περιοδικών

διαρκώς περιορίζεται, ενώ οι ηλεκτρονικές συνδρομές της βιβλιοθήκης διακόπτονται ή περιορίζονται αντί να αυξάνονται.

- 6.1.3. Επάρκεια και ποιότητα χώρων και εξοπλισμού εργαστηρίων και σπουδαστηρίων. Ο εξοπλισμός που χρησιμοποιείται στη διδασκαλία και την εκμάθηση (εργαστηριακός και ηλεκτρονικός εξοπλισμός, αναλώσιμα, κ.λπ.) είναι ποσοτικά και ποιοτικά επαρκής;

- Στο Τμήμα Φιλολογίας λειτουργούν **πέντε εργαστήρια**:

Εργαστήριο Κλασικής Φιλολογίας

Εργαστήριο Μεσαιωνικής Ελληνικής Φιλολογίας

Εργαστήριο Νέας Ελληνικής Φιλολογίας

Εργαστήριο Γλωσσολογίας

Εργαστήριο Αρχαίας Ελληνικής και Λατινικής Γλώσσας

Τα εργαστήρια διαθέτουν ηλεκτρονικούς υπολογιστές δικτυωμένους με server και εγκατεστημένους σε θέσεις εργασίας, σαρωτές εγγράφων, εκτυπωτές, προβολείς.

- 6.1.4. Επάρκεια και ποιότητα γραφείων διδασκόντων.

- Όλα τα μέλη ΔΕΠ διατηρούν δικά τους γραφεία, τα οποία είναι ευρύχωρα, επαρκώς εξοπλισμένα και η ποιότητα των οποίων κρίνεται ικανοποιητική. Υπάρχει στο κτήριο επάρκεια γραφείων, τα οποία διατίθενται κατά περίπτωση στο έκτακτο προσωπικό ενώ και όλοι οι ομότιμοι καθηγητές του Τμήματος διαθέτουν δικά τους γραφεία. Βέβαια, παρουσιάζουν ειδικότερα προβλήματα, στα οποία συμπεριλαμβάνονται ο κακός φωτισμός αλλά και οι ανεπαρκείς ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις, οι οποίες καθιστούν αδύνατη τη χρήση οποιουδήποτε εξοπλισμού πέραν των στοιχειωδών εργαλείων (υπολογιστής και εκτυπωτής), γεγονός που οφείλεται στην εν γένει κακή συντήρηση του κτηρίου στο οποίο στεγάζεται το Τμήμα.

- 6.1.5. Επάρκεια και ποιότητα χώρων Γραμματείας Τμήματος και Τομέων.

Η Γραμματεία του Τμήματος στεγάζεται σε ειδικό χώρο, στο κτήριο της Πρυτανείας, στον 1^ο όροφο και η ποιότητα των χώρων που διαθέτει κρίνεται επαρκής. Λειτουργεί μία γραμματεία που εξυπηρετεί όλους τους Τομείς του Τμήματος και στεγάζεται σε ειδικό χώρο 2 γραφείων στο κτήριο της Φιλοσοφικής σχολής στον 1^ο όροφο, η ποιότητα και ο εξοπλισμός των οποίων κρίνονται επαρκείς.

- 6.1.6. Επάρκεια και ποιότητα χώρων συνεδριάσεων.

- Η επάρκεια και η ποιότητα των χώρων συνεδριάσεων είναι γενικά ικανοποιητικές, με επιμέρους προβλήματα που οφείλονται κι αυτά στην εν γένει κακή συντήρηση του κτηρίου. Υπάρχει ένας μεγάλος χώρος για τις συνεδριάσεις του Τμήματος στο Ισόγειο της Φιλοσοφικής Σχολής και μικρότεροι χώροι για τις συνεδριάσεις των Τομέων.

- 6.1.7. Επάρκεια και ποιότητα άλλων χώρων (διδασκαλεία, πειραματικά σχολεία, μουσεία, αρχεία, αγκυρώματα, εκθεσιακοί χώροι κλπ).

- Στο Τμήμα δεν υπάρχουν τέτοιοι χώροι.

- 6.1.8. Επάρκεια και ποιότητα υποδομών ΑΜΕΑ.

Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, έχοντας ως κύριο άξονα της εκπαιδευτικής και ερευνητικής του πολιτικής τη διασύνδεση της επιστημονικής γνώσης με τις πραγματικές κοινωνικές συνθήκες ανάπτυξης και προόδου επιχειρεί να συμβάλει στην ενίσχυση της επιστημονικής και επαγγελματικής ταυτότητας και στην επίτευξη επιδιώξεων των φοιτητών ΑμεΑ. Στη Συνεδρία της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων αριθμ. 1028/37/3-3-2016 συγκροτήθηκε Επιτροπή με σκοπό την υποστήριξη και τη διαμόρφωση καλών πρακτικών αντιμετώπισης των δυσκολιών των φοιτητών ΑμεΑ. Το Τμήμα Φιλολογίας θέλοντας να συμβάλει στη βελτίωση των υποδομών ΑΜΕΑ φροντίζει να ορίζει στη Γενική Συνέλευση του Τμήματος έναν εκπρόσωπο που θα συμμετέχει στην επιτροπή ΑΜΕΑ. Παρά το ό,τι οι υποδομές ΑΜΕΑ δεν είναι πλήρεις καταβάλλεται προσπάθεια να επισημαίνονται οι ελλείψεις στις αρμόδιες υπηρεσίες, ώστε να λαμβάνεται μέριμνα για την επίλυση των προβλημάτων.

6.2. Αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών

- 6.2.1. Λειτουργίες του Τμήματος υποστηρίζονται από ΤΠΕ; Ποιες από αυτές και πόσο χρησιμοποιούνται από τις διοικητικές υπηρεσίες, τους φοιτητές και το ακαδημαϊκό προσωπικό του Τμήματος;
- Τόσο τα μαθήματα όσο και οι ανακοινώσεις αναρτώνται στην ιστοσελίδα του τμήματος. Επίσης, το πανεπιστήμιο διαθέτει πλατφόρμα ασύγχρονης τηλε-εκπαίδευσης (ecourse), μέσω της οποίας οι φοιτητές μπορούν να βρουν υλικό για τα διδασκόμενα μαθήματα, βιβλιογραφία, καθώς επίσης και βιντεοδιαλέξεις. Επιπλέον, τα περισσότερα από τα μέλη ΔΕΠ επικοινωνούν με τους φοιτητές με ηλεκτρονική αλληλογραφία
- 6.2.2. Πόσα μέλη επί του συνόλου του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος διαθέτουν ιστοσελίδα στο διαδίκτυο;
- Όλα τα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος διαθέτουν και χρησιμοποιούν ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και ατομική μερίδα στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Αρκετά από τα μέλη του Τμήματος διαθέτουν προφίλ επιστημονικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων στο academia.edu, ή στο researchgate
- 6.2.3. Πόσο συχνά ανανεώνεται ο ιστότοπος του Τμήματος στο διαδίκτυο;
- Με τη σύσταση ειδικής επιτροπής για την ανανέωση της ιστοσελίδας του Τμήματος στο διαδίκτυο καταβάλλεται προσπάθεια για την ενημέρωση και τον εμπλουτισμό της σε συνεχή βάση.
- 6.2.4. Το διδακτικό προσωπικό αξιοποιεί τα ηλεκτρονικά μέσα για την υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας;
- Αρκετά μέλη ΔΕΠ χρησιμοποιούν στα μαθήματά τους υπολογιστή με προβολέα.

6.3. Υποστηρικτικές υπηρεσίες

Περιγράψατε με ποιο τρόπο το τμήμα και το ίδρυμα εξασφαλίζει ικανοποιητικό επίπεδο ακαδημαϊκής και κοινωνικής υποστήριξης των φοιτητών

- Κάθε Τμήμα ορίζει, με την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους και ανάλογα με τις ανάγκες του Τμήματος, τουλάχιστον έναν Καθηγητή – Σύμβουλο σπουδών, ο οποίος είναι μέλος ΔΕΠ του Τμήματος και συμβουλεύει και κατευθύνει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες στην καλύτερη επιλογή μαθημάτων σύμφωνα με το Πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος και το βαθμό δυσκολίας των επιμέρους μαθημάτων. Παράλληλα, είναι στη διάθεση των φοιτητών και των φοιτητριών για τυχόν προβλήματα που

παρουσιάζονται στις σπουδές τους και αναζητά, σε συνεργασία με τη Γραμματεία ή τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος, τρόπους καλύτερης αντιμετώπισής τους.

- Κατά τη διάρκεια φοίτησής τους στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να υποστηριχθούν στον σχεδιασμό της σταδιοδρομίας τους, που πλέον αποτελεί μια δια βίου διαδικασία και απαιτεί την ανάπτυξη δεξιοτήτων διαχείρισής της. Το Γραφείο Διασύνδεσης της ΔΑΣΤΑ παρέχει υπηρεσίες συμβουλευτική σταδιοδρομίας σε θέματα επιλογής μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών, αναζήτησης εργασίας και διαχείρισης σταδιοδρομίας. Οι υπηρεσίες συμβουλευτικής σταδιοδρομίας παρέχονται σε ομαδικό επίπεδο με τη διοργάνωση εργαστηρίων, καθώς και σε ατομικό επίπεδο.
- Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τις ανάγκες των φοιτητών και νέων αποφοίτων για πληροφόρηση, προσανατολισμό και υποστήριξη σε θέματα σταδιοδρομίας όσο και τις διεθνώς βέλτιστες πρακτικές υποστήριξης τους υλοποιεί το Πρόγραμμα Mentoring Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, μέσω του οποίου δημιουργείται μια σχέση συνεργασίας μεταξύ ενός έμπειρου επαγγελματία και ενός νέου ανθρώπου, λιγότερου έμπειρου. Η σχέση αυτή επιτρέπει την ανταλλαγή εμπειριών, πληροφοριών και πρακτικών συμβουλών για ένα συγκεκριμένο τομέα απασχόλησης και συμβάλλει αποτελεσματικά στην εκπαιδευτική και επαγγελματική ανάπτυξη των φοιτητών και νέων αποφοίτων μας.
- Οι φοιτητές του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων έχουν τη δυνατότητα εκπαίδευσής τους στην ανάπτυξη επιχειρηματικών δεξιοτήτων αλλά και στην απόκτηση εξειδικευμένων γνώσεων και συμβουλών στην περίπτωση που ενδιαφέρονται να δραστηριοποιηθούν επιχειρηματικά. Στο πλαίσιο αυτό, η Μονάδα Καινοτομίας & Επιχειρηματικότητας της ΔΑΣΤΑ υλοποιεί δράσεις για την καλλιέργεια της καινοτομίας σκέψης και κουλτούρας μέσα από τη διεξαγωγή μαθημάτων, εξειδικευμένων σεμιναρίων, βραβείων και διαγωνισμών καινοτομίας, business games. Ταυτόχρονα υποστηρίζει τους νέους ανθρώπους (φοιτητές και απόφοιτους) που επιθυμούν να αρχίσουν τη δική τους επαγγελματική δραστηριότητα με καθοδήγηση και συμβουλές.
- Επιπλέον, στο Ίδρυμά μας λειτουργεί το Συμβουλευτικό Κέντρο του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (Σ.ΚΕ.Π.Ι.), το οποίο στελεχώνεται από δυο μόνιμους ειδικούς ψυχολόγους και προσφέρει εμπιστευτικές υπηρεσίες υποστήριξης στους φοιτητές που αντιμετωπίζουν διάφορα προσωπικά προβλήματα. Σε ορισμένες περιπτώσεις, πάντα με τη συναίνεση τον φοιτητή, οι Σύμβουλοι του ΣΚΕΠΙ συνεργάζονται στενά με στελέχη άλλων συναφών Υπηρεσιών, όπως το Γραφείο Διασύνδεσης Σπουδών και Σταδιοδρομίας, για επίλυση των προβλημάτων αυτών.
- Στην πανεπιστημιούπολη λειτουργεί το Φοιτητικό Εστιατόριο με πλήρη και σύγχρονο εξοπλισμό του Πανεπιστημίου και δυνατότητα σίτισης τουλάχιστον 4.000 φοιτητών την ημέρα
- Για τους φοιτητές του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων υπάρχει δυνατότητα διαμονής στις φοιτητικές κατοικίες του Πανεπιστημίου στον χώρο της πανεπιστημιούπολης.
- Στο Πανεπιστήμιό μας λειτουργεί το Τμήμα Υγειονομικής Περίθαλψης της Φοιτητικής Μέριμνας, το οποίο στελεχώνεται από μια μόνιμη διοικητική υπάλληλο πτυχιούχο της Σχολής ΣΕΥΠ ΤΕΙ Ηπείρου Τμήματος Νοσηλευτικής και αρμοδιότητες την παροχή πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας και περίθαλψης στους σπουδαστές και στο προσωπικό του Ιδρύματος, η συνεργασία με άλλους φορείς (Υπουργείο – ΚΕΕΛΠΝΟ – Νοσοκομείο).
- Το Πανεπιστήμιό μας επίσης, διαθέτει και Γυμναστήριο, το οποίο κάθε χρόνο διαμορφώνει ένα διευρυμένο, δυναμικό και προσιτό πρόγραμμα μαθημάτων και αθλητικών δραστηριοτήτων, προσαρμοσμένο στις διαφορετικές ανάγκες και

ενδιαφέροντα των αθλουμένων. Επιπλέον, ένας αριθμός Φοιτητικών Οργανώσεων και Ομίλων συμπληρώνει τη ζωή στην Πανεπιστημιούπολη και παρέχει τη δυνατότητα στους φοιτητές να ασχολούνται με τα εξωπανεπιστημιακά ενδιαφέροντα και χόμπι τους. Οι οργανώσεις καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερόντων, όπως η μουσική, οι κοινωνικές υπηρεσίες, οι καλές τέχνες, η φωτογραφία και η εθελοντική αιμοδοσία (Θεατρική Συντροφιά, Φωτογραφικός Σύλλογος, Κινηματογραφική Ομάδα, Φοιτητική Ομάδα Εθελοντικής Αιμοδοσίας, Ζωοφιλική Ομάδα, Χορευτική Ομάδα, Χορωδία ΠΤΔΕ, Καμεράτα)

7. Διοίκηση και Στρατηγική Ακαδημαϊκής Ανάπτυξης

Στην ενότητα αυτή αναπτύσσεται ο τρόπος διοίκησης και η στρατηγική ανάπτυξης του τμήματος συνολικά και ιδιαίτερα σε σχέση με το εν λόγω πρόγραμμα σπουδών.

7.1. Διοίκηση του τμήματος

- 7.1.1. Διάρθρωση του Τμήματος σε Τομείς και σχέση της με τη σημερινή αντίληψη του Τμήματος για την αποστολή του. Ποιος ο ρόλος της Σχολής στις εν λόγω διαδικασίες;

Το Τμήμα Φιλολογίας διαρθρώνεται σε τρεις Τομείς

α. Τομέας Κλασικής Φιλολογίας

β. Τομέας Μεσαιωνικής και Νέας Ελληνικής Φιλολογίας:

γ. Τομέας Γλωσσολογίας

- Η αποστολή του Τμήματος Φιλολογίας είναι να καλλιεργεί και να προάγει τις σχετικές με τη Φιλολογία επιστήμες (Κλασική, Βυζαντινή και Νεοελληνική Φιλολογία, Γλωσσολογία), μέσω της ακαδημαϊκής διδασκαλίας και της επιστημονικής έρευνας, παρέχοντας στους πτυχιούχους του τα απαραίτητα εφόδια που θα τους εξασφαλίσουν την άρτια κατάρτισή τους για την επιστημονική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία. Με την διάρθρωση του Τμήματος στους παραπάνω τομείς και με το εύρος των θεματικών αντικειμένων που διδάσκονται στους φοιτητές θεωρούμε πως το Τμήμα μας πετυχαίνει την αποστολή του, αφού καλλιεργεί στην επαγγελματική ταυτότητα των αποφοίτων του τόσο τις αξίες της θεωρητικής και εφαρμοσμένης γνώσης όσο και της επιστημονικής έρευνας.
- Για τη δημιουργία ενός πιο ολοκληρωμένου και σφαιρικού προγράμματος Σπουδών το Τμήμα μας συνεργάζεται με τα άλλα Τμήματα της Σχολής, καθώς τα μαθήματα Παιδαγωγικής Κατάρτισης, Ιστορίας, Αρχαιολογίας, Φιλοσοφίας προσφέρονται στους φοιτητές μας από τα αντίστοιχα Τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής. Ανάλογα το τμήμα μας προσφέρει μαθήματά του στους φοιτητές των άλλων Τμημάτων.

- 7.1.2. Ποιοι εσωτερικοί κανονισμοί υπάρχουν και λειτουργούν στο τμήμα. Πως διασφαλίζεται η ομαλή διεξαγωγή της εκπαιδευτικής διαδικασίας;

- Στο τμήμα υπάρχουν και λειτουργούν
 - ✓ Ο Κανονισμός (προπτυχιακών) Σπουδών
(URL: <http://www.uoi.gr/schools/human/philology/undergraduate/>)
 - ✓ Ο εσωτερικός κανονισμός του προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών, ο οποίος προβλέπει τη σύσταση της συντονιστικής επιτροπής, που παρακολουθεί τη λειτουργία του προγράμματος και ορίζεται από τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος. Ο κανονισμός ορίζει τα κριτήρια επιλογής των φοιτητών του πρώτου και δεύτερου κύκλου, τη χρονική διάρκεια του

προγράμματος, τις ώρες διδασκαλίας καθώς και τις προϋποθέσεις για την απονομή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών - διδακτορικού.

7.1.3. Θεσμοθετημένες Επιτροπές που λειτουργούν στο τμήμα.

Στο Τμήμα έχουν θεσμοθετηθεί και λειτουργούν οι εξής επιτροπές:

1. Επιτροπές Οδηγού και Ωρολόγιου Προγράμματος Σπουδών
2. Επιτροπή Πιστοποιητικού Παιδαγωγικής Κατάρτισης
3. Επιτροπή OMEA
4. Επιτροπή Παραλαβής Υλικών
5. Επιτροπή φοιτητικών θεμάτων - Μετεγγραφών
6. Επιτροπή ERASMUS
7. Επιτροπή ECTS
8. Επιτροπή Ιστοσελίδας
9. Επιτροπή Κτηρίου
10. Επιτροπή AMEA
11. Εκδοτική Επιτροπή ΕΕΦΣΠ ΔΩΔΩΝΗ «ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ»:
12. Εισηγητικές επιτροπές για την έγκριση δημοσίευσης βιβλίων στη σειρά των παραρτημάτων της Επιστημονικής Επετηρίδας Φιλοσοφικής Σχολής ΔΩΔΩΝΗ
13. Επιτροπή κατάθεσης Προγραμμάτων
14. Επιτροπή Κατατακτήριων Εξετάσεων (Εξεταστές - Βαθμολογητές - Αναβαθμολογητές)
15. Επιτροπές ΠΜΣ
 - α. Επιτροπή γραπτών εξετάσεων
 - β. Επιτροπή Συνέντευξης
 - γ. Συντονιστική Επιτροπή
15. Επιτροπές Ξένης Γλώσσας (Αγγλικά, Γερμανικά, Γαλλικά, Ισπανικά, Ιταλικά)

7.1.4. Μέσω ποιων μηχανισμών και διαδικασιών λήψης αποφάσεων το τμήμα επιτυγχάνει τη συνεχή βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας. (αναφερθείτε σε συγκεκριμένα παραδείγματα που κατά τη γνώμη σας έχουν οδηγήσει σε βελτιώσεις σε ό,τι αφορά την επίτευξη των μαθησιακών αποτελεσμάτων του προγράμματος σπουδών.

- Σκοπός του Τμήματος μας είναι να διαμορφώσει για τους φοιτητές ένα πλήρες πρόγραμμα σπουδών σε όλους τους τομείς. Για το λόγο αυτό προσπαθεί να προσελκύσει μέλη ΔΕΠ με εθνική και διεθνή ακτινοβολία, αναπτύσσει συνεργασίες με πανεπιστήμια του εξωτερικού ώστε οι φοιτητές μας να γνωρίζουν τα εκπαιδευτικά συστήματα άλλων ευρωπαϊκών χωρών. Επιπλέον, φροντίζει για τις απαραίτητες υποδομές για την έρευνα τόσο του διδακτικού προσωπικού όσο και των φοιτητών του, ενώ κάνει έντονη την παρουσία του στην τοπική κοινωνία. Στην επίτευξη των μαθησιακών αποτελεσμάτων του προγράμματος σπουδών σημαντική είναι και η συμβολή του Συμποσίου Μεταπτυχιακών Φοιτητών και Υποψηφίων Διδασκόντων του Τμήματός μας, που οργανώνεται σχεδόν σε ετήσια βάση και συγκεντρώνει μεταπτυχιακούς φοιτητές και υποψήφιους διδάκτορες από την Ελλάδα και την Κύπρο, οι οποίοι παρουσιάζουν τα αποτελέσματά της έρευνάς τους. Θεωρούμε, λοιπόν, ότι το Τμήμα μας παρέχει στους φοιτητές ένα πολύ καλό πρόγραμμα σπουδών και αποκτούν πολλές γνώσεις στο αντικείμενο της φιλολογίας.
- Το αδύνατο σημείο του προγράμματος σπουδών του Τμήματος μας είναι η έλλειψη μαθημάτων διδακτικής φιλολογικών μαθημάτων, κάτι που θα ήταν ιδιαίτερα χρήσιμο για τους φοιτητές, καθώς οι περισσότεροι απ' αυτούς επιδιώκουν με την αποφοίτησή τους τη διδασκαλία στη ιδιωτική και δημόσια εκπαίδευση.

7.1.5. Ποια είναι η συμμετοχή της Σχολής και των φοιτητών στις παραπάνω διαδικασίες;

- Θα πρέπει να επισημάνουμε ότι η συμμετοχή της Σχολής στο συντονισμό των εκπαιδευτικών διαδικασιών δεν είναι ικανοποιητική ενώ τα τελευταία χρόνια οι φοιτητές δεν συμμετέχουν καθόλου στις παραπάνω διαδικασίες και σπάνια καταθέτουν επίσημες προτάσεις για τη βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας

7.2. Στρατηγικός σχεδιασμός

7.2.1. Διαδικασία διαμόρφωσης και παρακολούθησης συγκεκριμένου βραχυμεσοπρόθεσμου (λ.χ. 5ετούς) σχεδίου ανάπτυξης του Τμήματος. Πώς εντάσσεται το συγκεκριμένο πρόγραμμα σπουδών στο σχέδιο ανάπτυξης.

Η στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος Φιλολογίας αποβλέπει:

- (α) Στην επαρκή στελέχωση του Τμήματος σε επίπεδο εκπαιδευτικού, πρωτίστως, αλλά και γραμματειακού και τεχνικού προσωπικού
- (β) Στη διαρκή αναβάθμιση του Προγράμματος Σπουδών, με τον εμπλουτισμό των γνωστικών αντικειμένων, την εισαγωγή νέων ειδικοτήσεων και τη δημιουργία περισσότερο ευέλικτων επιλογών
- (γ) Στη διαρκή ανάπτυξη της έρευνας, με την οργάνωση και λειτουργία πρότυπων ερευνητικών εργαστηρίων, κατάλληλα εξοπλισμένων και στελεχωμένων με εξειδικευμένο προσωπικό, τη σύναψη διεθνών ερευνητικών συνεργασιών και την συστηματική αξιοποίηση των Νέων Τεχνολογιών
- (δ) Στην ενίσχυση της ποιότητας διδασκαλίας, με την προσφορά μαθημάτων σεμιναριακού τύπου, την εισαγωγή νέων, καινοτόμων και αποτελεσματικών μεθόδων και τη χρήση σύγχρονων εποπτικών μέσων
- (ε) Στη διαρκή αναβάθμιση του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών
- (στ) Στη βελτίωση των παρεχόμενων προς τους φοιτητές υπηρεσιών (επικοινωνία, γραμματειακή υποστήριξη κ.λπ.)
- (ζ) Στη διεύρυνση της διασύνδεσης του Τμήματος με κοινωνικούς, πολιτισμικούς και εκπαιδευτικούς φορείς.

7.2.2. Δημοσιοποίηση του σχεδίου ανάπτυξης και των αποτελεσμάτων του.

- Η μόνη θεσμοθετημένη διαδικασία παρακολούθησης των σχεδίων ανάπτυξης είναι οι Γενικές Συνελεύσεις του Τμήματος, όπου αναλύονται συστηματικά. Κρίνουμε σκόπιμο, εφεξής, τα σχέδια ανάπτυξης, που αποτυπώνονται στις εκθέσεις εσωτερικής αξιολόγησης να δημοσιοποιούνται στον ιστότοπο του Τμήματος.

7.2.3. Συμμετοχή της ακαδημαϊκής κοινότητας περιλαμβανόμενης της αντίστοιχης Σχολής στη διαμόρφωση και παρακολούθηση της υλοποίησης, και στη δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων των αναπτυξιακών του στρατηγικών.

- Στις συνελεύσεις τόσο των Τομέων όσο και του Τμήματος γίνονται συχνά συζητήσεις για το πρόγραμμα σπουδών και η επιτροπή του προγράμματος σπουδών προσπαθεί να λάβει υπόψη της τις εξελίξεις στο χώρο της φιλολογίας και να δημιουργήσει ένα ευέλικτο πρόγραμμα σπουδών που να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις τόσο των φοιτητών όσο και της σύγχρονης αγοράς εργασίας. Η Σχολή συμμετέχει σε όλα τα θέματα που άπτονται της αρμοδιότητάς της και είναι το όργανο που αποφασίζει για τις προτεινόμενες αλλαγές μετά από εισήγηση της Συνέλευσης του Τμήματος.

7.2.4. Συμμετοχή άλλων ενδιαφερομένων μερών (φοιτητών, αποφοίτων, αντίστοιχων επαγγελματικών και επιστημονικών οργανώσεων) στο στρατηγικό σχέδιο ανάπτυξης.

- Δυστυχώς, τα τελευταία χρόνια έχει ατονήσει το ενδιαφέρον των εκπροσώπων των φοιτητών και δεν συμμετέχουν καθόλου στα συλλογικά όργανα των Τομέων και του

Τμήματος. Επίσης, δεν έχει ζητηθεί η γνώμη άλλων φορέων στο στρατηγικό σχέδιο ανάπτυξης.

- 7.2.5. Ύπαρξη μηχανισμού συγκέντρωσης και ανάλυσης στοιχείων και δεικτών που είναι απαιτούμενα για τον αποτελεσματικό σχεδιασμό της ακαδημαϊκής ανάπτυξής του.
- Ο μόνος μηχανισμός συγκέντρωσης και ανάλυσης στοιχείων και δεικτών για έναν πιο αποτελεσματικό σχεδιασμό της ακαδημαϊκής ανάπτυξης είναι η ΜΟΔΙΠ του Ιδρύματος.
- 7.2.6. Τι προσπάθειες κάνει το Τμήμα προκειμένου να προσελκύσει μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού υψηλού επιπέδου;
- Η παρουσία του Τμήματος τόσο σε εθνικό όσο και ευρωπαϊκό επίπεδο είναι αυτή που προσελκύει μέλη ΔΕΠ υψηλού επιπέδου. Εξάλλου κατά την εκλογή των νέων μελών ΔΕΠ, οι υποψήφιοι που επιλέγονται από το Τμήμα μας υπερπληρούν τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα που απαιτεί ο νόμος. Επιπλέον, φοιτητές του Τμήματός μας που έχουν κάνει μεταπτυχιακές και διδακτορικές σπουδές σε πανεπιστήμια του εξωτερικού, αποτελούν τους καλύτερους πρεσβευτές του Τμήματός μας.
- 7.2.7. Πώς συνδέεται ο προγραμματισμός προσλήψεων και εξελίξεων μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού με το σχέδιο ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος;
- Για τον προγραμματισμό των προσλήψεων και εξελίξεων μελών ΔΕΠ λαμβάνονται υπόψη οι συνταξιοδοτήσεις καθώς επίσης και τα νέα γνωστικά αντικείμενα που πρέπει να ενταχθούν στο πρόγραμμα σπουδών. Σημαντικός ανασταλτικός παράγοντας είναι η αναστολή προκήρυξης θέσεων αφυπηρετησάντων μελών ΔΕΠ.
- 7.2.8. Πόσους φοιτητές ζητάει τεκμηριωμένα το Τμήμα ανά έτος για το συγκεκριμένο πρόγραμμα σπουδών. Πόσοι φοιτητές τελικά σπουδάζουν ανά έτος;
- Το Τμήμα Φιλολογίας ζητάει 200 φοιτητές ανά έτος. Οι προσφερόμενες θέσεις στις Πανελλήνιες εξετάσεις είναι 230.
 - Το ακαδημαϊκό έτος 2015-2016 οι νεοεισαχθέντες φοιτητές ήταν 242 συνυπολογιζομένων των μετεγγραφών και των εισαχθέντων με κατατακτήριες εξετάσεις.
 - Το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017 οι νεοεισαχθέντες φοιτητές ήταν 247 συνυπολογιζομένων των μετεγγραφών και των εισαχθέντων με κατατακτήριες εξετάσεις.
- 7.2.9. Τι προσπάθειες κάνει το Τμήμα προκειμένου να προσελκύσει φοιτητές υψηλού επιπέδου;
- Το πρόγραμμα και η ποιότητα σπουδών του Τμήματός μας καθώς και οι αυξημένες βάσεις εισαγωγής για το Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων πιστοποιούν ότι βρίσκεται μεταξύ των πρώτων στις προτιμήσεις των φοιτητών. Το Τμήμα πραγματοποιεί εκδηλώσεις που απευθύνονται στους μαθητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς αυτοί αποτελούν τη δεξαμενή των υποψηφίων φοιτητών. Για το λόγο αυτό δέχεται επισκέψεις σχολείων στις εγκαταστάσεις του Τμήματος και συμμετέχει με εκπρόσωπό του (συνήθως τον Πρόεδρο του Τμήματος) σε εκδηλώσεις επαγγελματικού προσανατολισμού.
- 7.2.10. Τι προσπάθειες κάνει το Τμήμα προκειμένου να προσελκύσει φοιτητές από το εξωτερικό;

Στην πολιτική προσέγγισης φοιτητών ERASMUS από το εξωτερικό εντάσσεται η σύνταξη του οδηγού σπουδών στην αγγλική και η ανάρτησή του στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Επιπλέον, οι ερευνητικές συνεργασίες του Τμήματος με άλλα ιδρύματα του εξωτερικού, καθώς και η κινητικότητα αρκετών μελών ΔΕΠ μέσω του προγράμματος ERASMUS σε συνδυασμό με τις ενέργειες του Ιδρύματος γενικότερα για επιστημονική συνεργασία με χώρες όπως η Κίνα, ο Καναδάς, η Αλβανία συμβάλλουν αποφασιστικά στην προσέλκυση φοιτητών από το εξωτερικό. Σημαντική είναι και η συμβολή του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας, όπου κάθε χρόνο ένας μεγάλος αριθμός φοιτητών από όλο τον κόσμο επιλέγει το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας. Σημαντικό κίνητρο ειδικά για τους φοιτητές ERASMUS είναι το γεγονός ότι έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθούν μαθήματα ελληνικής γλώσσας στο Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας χωρίς την υποχρέωση καταβολής διδάκτρων.

7.3 Συνεργασίες του τμήματος με κοινωνικούς / πολιτιστικούς / παραγωγικούς (ΚΠΠ) φορείς

Μεταξύ των στόχων του Τμήματός μας είναι να συμβάλλει στην ανάπτυξη του πολιτιστικού επιπέδου της ευρύτερης περιοχής, αναλαμβάνοντας πρωτοβουλίες προς αυτή την κατεύθυνση. Το Τμήμα μας διατηρεί σταθερή συνεργασία με διάφορους κοινωνικούς / πολιτιστικούς φορείς σε επίπεδο τοπικό.

7.3.1. Δυναμική του Τμήματος για ανάπτυξη συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς.

Υπάρχουν μηχανισμοί και διαδικασίες για την ανάπτυξη συνεργασιών; Πόσο αποτελεσματικοί είναι κατά την κρίση σας; Πώς αντιμετωπίζουν τα μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος την ανάπτυξη τέτοιων συνεργασιών; Πώς αντιμετωπίζουν οι ΚΠΠ φορείς την ανάπτυξη τέτοιων συνεργασιών; Διαθέτει το Τμήμα πιστοποιημένα εργαστήρια για παροχή υπηρεσιών; Αξιοποιούνται οι εργαστηριακές υποδομές του Τμήματος στις συνεργασίες με ΚΠΠ φορείς;

- Θεσμοθετημένοι μηχανισμοί και διαδικασίες για την ανάπτυξη συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς δεν υπάρχουν, υπό την έννοια ότι δεν έχει συσταθεί μια ειδική επιτροπή που να προτείνει και να αναπτύσσει οργανωμένο σχέδιο δράσης προς αυτή την κατεύθυνση. Οι διαδικασίες που ακολουθούνται προκύπτουν από πρωτοβουλίες μελών ΔΕΠ, που έχουν θεσμικό ρόλο σε κάποιο από τα όργανα του Τμήματος (π.χ. Διευθυντής ΣΕΜΣ) είτε από προτάσεις που κατατίθενται και συζητούνται στο πλαίσιο των Συνελεύσεων των Τομέων και της Γενικής Συνέλευσης. Το σύστημα αυτό λειτουργεί ικανοποιητικά αλλά μπορεί να γίνει αποτελεσματικότερο, αν καθιερωθεί σε θεσμικό επίπεδο.
- Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος αντιμετωπίζουν θετικά την ανάπτυξη τέτοιων συνεργασιών, γεγονός που αποδεικνύεται από τις πρωτοβουλίες που αναλαμβάνουν για την προώθηση και διεκπεραίωση τέτοιων συνεργασιών. Επίσης και οι ΚΠΠ είναι πρόθυμοι για την ανάπτυξη συνεργασιών με το Τμήμα.
- Το Τμήμα δεν διαθέτει πιστοποιημένα με σύστημα ISO εργαστήρια για παροχή υπηρεσιών, το ζήτημα όμως αυτό της πιστοποίησης πρέπει να εξεταστεί συνολικά στο πλαίσιο της κεντρικής διοίκησης του Ιδρύματος.
- Είναι αυτονόητο ότι οι υπάρχουσες εργαστηριακές υποδομές του Τμήματος αξιοποιούνται στις συνεργασίες του με ΚΠΠ φορείς. Στην περίπτωση που απόφοιτοι

του Τμήματος είναι στελέχη ΚΠΠ φορέων η επαφή και η συνεργασία είναι ευκολότερη.

7.3.2. Αποτελέσματα συνεργασιών του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς.

Ποια έργα συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς εκτελούνται ή εκτελέσθηκαν στο Τμήμα κατά την τελευταία πενταετία; Πόσα μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος συμμετείχαν σ' αυτά; Πόσοι φοιτητές του προγράμματος σπουδών συμμετείχαν σε αυτά; Πώς αναγνωρίζεται και προβάλλεται η επιστημονική συνεργασία του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς; Ανακοινώνονται τα αποτελέσματα των έργων συνεργασίας σε ειδικά περιοδικά ή στον τύπο; Οργανώνει ή συμμετέχει το Τμήμα σε εκδηλώσεις με σκοπό την ενημέρωση ΚΠΠ φορέων σχετικά με τους σκοπούς, το αντικείμενο και το παραγόμενο έργο του Τμήματος; Υπάρχει επαφή και συνεργασία με αποφοίτους του Τμήματος που είναι στελέχη ΚΠΠ φορέων;

- Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματός μας προωθούν την ανάπτυξη συνεργασιών με ερευνητικούς, πανεπιστημιακούς, πολιτιστικούς και συναφείς επαγγελματικούς φορείς στην Ελλάδα και το εξωτερικό, προσφέροντας υπηρεσίες διαγνωστικού, ερευνητικού ή συμβουλευτικού χαρακτήρα στην τοπική αυτοδιοίκηση, την κεντρική κυβέρνηση, δημόσιους οργανισμούς, ιδιωτικούς φορείς, φυσικά πρόσωπα της Ελλάδας και του εξωτερικού. Παράλληλα συμβάλλουν στη σύνδεση του Πανεπιστημίου με την κοινωνία με δράσεις όπως:
- Οργανώσεις εκθέσεων στα Γιάννενα
- Ενεργή συμμετοχή στη διάσωση της πολιτισμικής κληρονομιάς (π. χ. Μονή Βουτσάς. Ιστορία και παράδοση, Χειρόγραφα και 'σκιές' χειρογράφων από το Ανατολικό Ζαγόρι, «Ιστορικά μνημεία, αρχεία, επιγραφές και άλλες μαρτυρίες από το Ανατολικό Ζαγόρι»).
- Διαλέξεις στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.
- Ανοικτές διαλέξεις μελών ΔΕΠ του Τμήματος μετά από προσκλήσεις πολιτιστικών φορέων (Μουσικοφιλολογικός Σύλλογος Άρτης, «Ο Σκουφάς»-Εφορεία Αρχαιοτήτων Άρτας).
- Συμμετοχή σε λογοτεχνικές εκδηλώσεις, παρουσιάσεις λογοτεχνικών έργων ή ποιητικών συλλογών, συμμετοχή σε κριτικές φιλολογικές-ποιητικές επιτροπές (π. χ. «Λυρική Παμβώτιδα»), αφιερώματα σε προσωπικότητες, συνεντεύξεις, δημοσιεύματα σε εφημερίδες.
- Εκδόσεις ποιητικών συλλογών (Μονόφυλλο Α: Ποιήματα)·
- Με την ιδιότητα μελών Συλλόγων, επιστημονικών εταιρειών (π. χ. Εταιρείας Ελλήνων Φιλολόγων, Εταιρείας Λογοτεχνών και Συγγραφέων Ηπείρου, Εταιρείας Ηπειρωτικών Μελετών) και διοικητικών συμβουλίων (π. χ. Συλλόγου Κυπρίων Ηπείρου) κ. ά.
- Κατά το 2015-2016 ο Τομέας Κλασικής Φιλολογίας του Τμήματος Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Ιωαννιτών συνδιοργάνωσαν στην αίθουσα «Δ. Χατζής» κύκλο διαλέξεων με το γενικό τίτλο: «Θραύσματα Αρχαιογνωσίας».
- Κατά το 2016-2017 το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων σε συνεργασία με το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Ιωαννιτών διοργάνωσε σειρά διαλέξεων για το ευρύ κοινό, στον Πολιτιστικό Πολυχώρο «Δ. Χατζής» (Παλαιά Σφαγεία) με θέμα: «Σάτιρα, λογοτεχνία και κοινωνία: Όψεις μιας σοβαρής σχέσης». Στις διαλέξεις αυτές συμμετείχαν ως ομιλητές μέλη ΔΕΠ του Τμήματος μας καθώς και από άλλα πανεπιστημιακά Ιδρύματα της χώρας και του εξωτερικού.

- Μέλη ΔΕΠ του Τμήματός μας συμμετείχαν στην διοργάνωση της έκθεσης που έγινε με πρωτοβουλία της Κοσμητείας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου μας με θέμα: «Από την Έπειρο Χώρα στην μεγάλη Ήπειρο. Ηπειρώτες ακολουθώντας την υπερπόντια μετανάστευση προς τις ΗΠΑ. Τέλος του 19ου αιώνα έως τον Μεσοπόλεμο», η οποία φιλοξενήθηκε στο Ίτς Καλέ του Κάστρου των Ιωαννίνων, με πολύ μεγάλη επισκεψιμότητα από τους κατοίκους της πόλης μας και άλλων περιοχών, από σχολεία κ.α. Η έκθεση αυτή συνοδεύτηκε από την έκδοση ενός πολυτελούς τόμου, όπου δημοσιεύονται άρθρα σχετικά με το θέμα και πλούσιο φωτογραφικό και αρχαιολογικό υλικό.
 - Το 2017 η Κοσμητεία της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων διοργάνωσε ημερίδα με θέμα: Docere et Discere...! Τα Λατινικά στην Εκπαίδευση. Αναδρομές – Προτάσεις – Προοπτικές, με ομιλητές μέλη ΔΕΠ του Τμήματός μας και άλλων πανεπιστημίων, καθώς και καθηγητές από τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.
 - Το 2017 στο πλαίσιο του εορτασμού των 40 χρόνων από την Ίδρυση της Ιατρικής Σχολής, το Τμήμα Ιατρικής της Σχολής Επιστημών Υγείας και το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος μας, συνδιοργάνωσαν Επιστημονικό Συμπόσιο με θέμα: «Υβριδικά και ιδιότυπα όντα. Αποκλίσεις από την “κανονικότητα” στην Αρχαία Ελληνική Μυθολογία και στη σύγχρονη Ιατρική», στο οποίο συμμετείχαν ως ομιλητές μέλη ΔΕΠ του Τμήματος μας και άλλων Πανεπιστημίων, μέλη ΔΕΠ από το Τμήμα Ιστορίας-Αρχαιολογίας, από το Τμήμα Επιστημών της Τέχνης, μέλη ΔΕΠ από όλες σχεδόν τις ειδικότητες του Τμήματος της Ιατρικής, νομικοί, εργαζόμενοι στα Γ.Α.Κ.
 - Διαλέξεις μελών ΔΕΠ στο Πνευματικό Κέντρο Δήμου Αθηναίων, στο Ίδρυμα Ωνάση, και συμμετοχή στα εκπαιδευτικά προγράμματα του Αρχείου Καβάφη.
 - Αυτές οι επιστημονικές συνεργασίες του Τμήματος προβλήθηκαν ιδιαίτερα και από τον Τύπο και από τα τοπικά ΜΜΕ και διοργανώθηκαν εκδηλώσεις με σκοπό την δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων της συνεργασίας (παρουσίαση του τόμου των Πρακτικών «Υβριδικά και ιδιότυπα όντα. Αποκλίσεις από την “κανονικότητα” στην Αρχαία Ελληνική Μυθολογία και στη σύγχρονη Ιατρική», τόσο στα Ιωάννινα όσο και στην Αθήνα). Επίσης διαλέξεις μελών ΔΕΠ ή υποψηφίων διδασκόντων του Τμήματός μας που δόθηκαν στο Ίδρυμα Ωνάση είναι διαθέσιμες στο youtube.
- 7.3.3. Σύνδεση των συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς με την εκπαιδευτική διαδικασία.
Εντάσσονται οι εκπαιδευτικές επισκέψεις των φοιτητών σε ΚΠΠ χώρους στην εκπαιδευτική διαδικασία; Οργανώνονται ομιλίες / διαλέξεις στελεχών ΚΠΠ φορέων; Απασχολούνται στελέχη ΚΠΠ φορέων ως διδάσκοντες;
- Λόγω της φύσης του γνωστικού αντικείμενου δεν είναι συστηματική η ένταξη τέτοιου είδους εκπαιδευτικών επισκέψεων.
 - Ωστόσο, κάποιες φορές, όπως για παράδειγμα με αφορμή κάποιες διαλέξεις μελών ΔΕΠ σε μουσεία ή βιβλιοθήκες, οι φοιτητές έχουν την ευκαιρία μιας εκπαιδευτικής επίσκεψης στους χώρους αυτούς. Ενδεικτικά αναφέρουμε τη διάλεξη που έδωσε στο χώρο του Αρχαιολογικού Μουσείου η Ομότιμη Καθηγήτρια Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας του Τμήματος Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Κατερίνα Συνοδινού, με θέμα: Δούλοι - Βάρβαροι στην Αρχαία Ελλάδα, ως προσκεκλημένη της Εταιρείας Φίλων του Αρχαιολογικού Μουσείου Ιωαννίνων.

- Στο πλαίσιο συγκεκριμένων μαθημάτων πραγματοποιούνται εκπαιδευτικές εκδρομές σε γεωγραφικούς χώρους συνδεδεμένους με τη γραμματειακή παραγωγή κάποιας χρονικής περιόδου.
- Δεν απασχολούνται στελέχη ΚΠΠ φορέων ως διδάσκοντες επειδή το νομικό σύστημα δεν το επιτρέπει.

7.3.4. Η Συμβολή του Τμήματος στην τοπική, περιφερειακή και εθνική ανάπτυξη.

Πόσο σταθερές και βιώσιμες είναι οι υπάρχουσες συνεργασίες; Συνάπτονται προγραμματικές συμφωνίες συνεργασίας μεταξύ Τμήματος και ΚΠΠ φορέων; Εκπροσωπείται το Τμήμα σε τοπικούς και περιφερειακούς οργανισμούς και αναπτυξιακά όργανα; Συμμετέχει ενεργά το Τμήμα στην εκπόνηση τοπικών /περιφερειακών σχεδίων ανάπτυξης; Υπάρχει διάδραση ή/και συνεργασία του Τμήματος με το περιβάλλον του, ιδίως με αντίστοιχα Τμήματα άλλων ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης; Αναπτύσσει το Τμήμα και διατηρεί σχέσεις με την τοπική και περιφερειακή κοινωνία, καθώς και με την τοπική, περιφερειακή ή/και εθνική οικονομική υποδομή; Πώς συμμετέχει το Τμήμα στα μείζονα περιφερειακά, εθνικά και διεθνή ερευνητικά και ακαδημαϊκά δίκτυα;

Το Τμήμα διοργανώνει ή/και συμμετέχει στη διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων που απευθύνονται στο άμεσο κοινωνικό περιβάλλον;

- Οι ήδη πραγματοποιηθείσες συνεργασίες του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς εγγυώνται την περαιτέρω συνέχισή τους. Οπωσδήποτε θα βοηθούσε στη βιωσιμότητά τους και η ένταξή τους σε ένα πλαίσιο προγραμματικών συμφωνιών συνεργασίας, έτσι ώστε να μην είναι ευκαιριακές και να μην στηρίζονται αποκλειστικά στις καλές προσωπικές σχέσεις μελών ΔΕΠ και μελών ΚΠΠ φορέων.
- Δεν είναι θεσμοθετημένη και συστηματική η σύναψη προγραμματικών συμφωνιών συνεργασίας μεταξύ Τμήματος και ΚΠΠ φορέων και αυτό είναι ένα πεδίο στο οποίο θα πρέπει το Τμήμα να προσπαθήσει περισσότερο.
- Το Τμήμα εκπροσωπείται σε τοπικούς οργανισμούς, καθώς μέλη του είναι μέλη διοικητικών συμβουλίων φορέων. Ο Τομέας αυτός μπορεί και πρέπει να ενισχυθεί περισσότερο, αν και αυτό συναρτάται πολύ συχνά και με το ενδιαφέρον που δείχνουν οι αντίστοιχοι φορείς.
- Σε περιφερειακούς και αναπτυξιακούς οργανισμούς η εκπροσώπηση του Τμήματος είναι περιορισμένη λόγω της θεωρητικής φύσης της επιστήμης που διακονεί. Ακριβώς, λόγω της θεωρητικής φύσης του γνωστικού αντικείμενου του Τμήματος, η συμμετοχή του στην εκπόνηση τοπικών/περιφερειακών σχεδίων ανάπτυξης είναι περιορισμένη.
- Το Τμήμα καταβάλλει προσπάθειες διάδρασης και συνεργασίας με αντίστοιχα Τμήματα άλλων πανεπιστημιακών ιδρυμάτων. Διοργανώνονται ειδικές ημερίδες προβληματισμού και σχεδιασμού για το επαγγελματικό μέλλον των αποφοίτων των Φιλολογικών Τμημάτων ή για την πυκνότερη ένταξη των Νέων Τεχνολογιών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.
- Το Τμήμα, όπως ήδη αναφέρθηκε, αναπτύσσει και διατηρεί σχέσεις με την τοπική και περιφερειακή κοινωνία. Η σχέση του με την περιφερειακή, εθνική υποδομή εκφράζεται με την υποβολή ερευνητικών σχεδίων και προγραμμάτων (μέσω της Επιτροπής Ερευνών του Π.Ι.) συμβάλλοντας στην απορρόφηση οικονομικών πόρων που διατίθενται για ερευνητικούς σκοπούς.
- Το Τμήμα συμμετέχει στα μείζονα περιφερειακά, εθνικά και διεθνή ερευνητικά και ακαδημαϊκά δίκτυα μέσω της συνδρομής του στις σχετικές δράσεις που έχει αναλάβει το Π.Ι. (ανταλλαγές φοιτητών και διδασκόντων σε αντίστοιχα προγράμματα, συνεργασία με διεθνή ερευνητικά κέντρα και αποδοχή δωρεάς υλικού βιβλιοθηκών).

- Το Τμήμα συμμετέχει, με τη σταθερή παρουσία πολλών μελών του, στη διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων που απευθύνονται στο άμεσο κοινωνικό περιβάλλον.

7.4. Διεθνής Διάσταση του Προγράμματος Σπουδών

7.4.1. Υπάρχει στρατηγικός σχεδιασμός του Τμήματος σχετικά με την κινητικότητα των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας;

- Το Τμήμα ενθαρρύνει την κινητικότητα των μελών του. Τα μέλη ΔΕΠ και οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα μετακίνησης μέσω των Διαπανεπιστημιακών Προγραμμάτων συνεργασίας ERASMUS.
- Τα μέλη του διδακτικού προσωπικού που επιθυμούν να συνεργαστούν με συναδέλφους από άλλα Ευρωπαϊκά Ιδρύματα για τα προσεχή ακαδημαϊκά έτη, εισηγούνται τη σύναψη διμερούς συμφωνίας στο οικείο Τμήμα και στη Διεύθυνση Διεθνών και Δημοσίων Σχέσεων. Οι διμερείς συμφωνίες συνάπτονται μόνο μεταξύ αντίστοιχων τμημάτων των συνεργαζόμενων ιδρυμάτων. Τα κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη από το Τμήμα μας για τη σύναψη νέων Διμερών Συμφωνιών είναι:
 - ✓ Το συνεργαζόμενο ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα να έχει αποκτήσει EUC (Ευρωπαϊκό Χάρτη ERASMUS).
 - ✓ Η προτεινόμενη συμφωνία να είναι συμβατή με τη στρατηγική διεθνοποίησης του οικείου Τμήματος.
 - ✓ Το συνεργαζόμενο ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα να εφαρμόζει το Σύστημα ECTS ή άλλο σύστημα συσσώρευσης και μεταφοράς πιστωτικών μονάδων.
 - ✓ Το πρόγραμμα σπουδών του συνεργαζόμενου τμήματος να είναι συμβατό ή τουλάχιστον συμπληρωματικό με το αντίστοιχο πρόγραμμα σπουδών (ανά κύκλο σπουδών) του Τμήματός μας
 - ✓ Τέλος, λαμβάνονται υπόψη και οι προτεραιότητες του Τμήματος Φιλολογίας σε σχέση με διεθνείς επιστημονικές ερευνητικές ή άλλες συνεργασίες που έχει αναπτύξει.

7.4.2. Σε πόσα (και ποια) προγράμματα διεθνούς εκπαιδευτικής συνεργασίας (π.χ. ERASMUS, LEONARDO, TEMPUS, ALPHA) συμμετέχει το Τμήμα; Πόσες και ποιες συμφωνίες έχουν συναφθεί για την ενίσχυση της κινητικότητας του διδακτικού προσωπικού ή/και των φοιτητών;

- Προγράμματα διεθνούς ερευνητικής και εκπαιδευτικής συνεργασίας στα οποία συμμετέχουν μέλη του Τομέα Γλωσσολογίας:
 - ✓ Στο πλαίσιο της δράσης HORIZON 2020 της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο: **«Infrastructure and Integrated Tools for Personalized Learning of Reading Skill - iRead»**. Σε συνεργασία με ευρύτερη ερευνητική ομάδα αποτελείται από πανεπιστήμια και φορείς από διάφορες χώρες της Ε.Ε., όπως Ελλάδα (Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Βρετανικό Συμβούλιο), Μεγάλη Βρετανία (University College London), Ισπανία (Universidad de Barcelona), Γερμανία, Σουηδία, Ρουμανία κ.α.
 - ✓ Ερευνητικό έργο με τίτλο *Ψηφιακές υποδομές εξατομικευμένης εκμάθησης της ανάγνωσης*. Horizon 2020, 2017-2020.
 - ✓ Ερευνητικό πρόγραμμα στο πλαίσιο του 7^{ου} Ευρωπαϊκού Πακέτου Στήριξης (FP7) με τίτλο: **«Integrated Intelligent Learning Environment for Reading and Writing»**. Συνεργασία με Τμήμα Λογοθεραπείας του ΤΕΙ

Ηπείρου. Η ερευνητική ομάδα αποτελείται από πανεπιστήμια και φορείς από διάφορες χώρες της Ε.Ε. (2012-2015).

- Το Τμήμα συμμετέχει στο πρόγραμμα διεθνούς εκπαιδευτικής συνεργασίας ERASMUS και έχει υπογράψει διμερή σύμβαση με τα παρακάτω πανεπιστήμια:

Βέλγιο Université de Liège
 Βουλγαρία Paisii Hilendarski University of Plovdiv
 Βουλγαρία St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Turnovo
 Γαλλία UNIVERSITY OF TOULOUSE LE MIRAIL(Faculty of Languages)
 Γαλλία Université Paul-Valéry Montpellier3
 Γαλλία Institut National des Langues et Civilisations Orientales (INALCO)
 Γαλλία Université Paris Sorbonne
 Γαλλία Université Paris8 Vincennes – Saint Denis
 Γαλλία Université Paris Ouest Nanterre La Défense
 Γερμανία Universität zu Köln
 Γερμανία Freie Universität Berlin
 Ελβετία Université de Genève
 Ελβετία Université de Genève
 Ιταλία Università Ca Foscari Venezia
 Ιταλία Università degli Studi di Padova
 Ιταλία UNIVERSITA' DEGLI STUDI DI NAPOLI "L'ORIENTALE"
 Ιταλία UNIVERSITÀ DEGLI STUDI DI BARI ALDO MORO
 Ιταλία Università del Salento
 Ιταλία Università degli Studi di Salerno
 Ισπανία University of Granada
 Ισπανία UNIVERSIDAD DEL PAÍS VASCO / EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA (UPV/EHU)
 Ισπανία Universidad de Murcia
 Ισπανία Universitat de Barcelona
 Ισπανία Universidad Complutense de Madrid
 Ισπανία Universidad de Cádiz
 Ισπανία Universidad de Oviedo
 Ισπανία Universitat Pompeu Fabra (UPF)
 Κύπρος University of Cyprus
 Μεγ. Βρετανία Royal Holloway and Bedford New College (University of London)
 Ολλανδία Utrecht University
 Ολλανδία Radboud University Nijmegen
 Πολωνία University of Warsaw
 Ρουμανία University of Bucharest
 Τουρκία TRAKYA UNIVERSITESI
 Τουρκία Istanbul University
 Τουρκία Bogazici University
 Τσεχική Δημοκρατία Masaryk University
 Τσεχική Δημοκρατία Charles University in Prague, Faculty of Arts, Institute of Greek and Latin Studies

- 7.4.3. Πόσα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος μετακινήθηκαν προς άλλα Ιδρύματα στο πλαίσιο ακαδημαϊκών/ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά την τελευταία πενταετία; Πόσα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων Ιδρυμάτων μετακινήθηκαν προς το Τμήμα στο πλαίσιο ακαδημαϊκών/ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά την τελευταία πενταετία;

Κατά την τελευταία πενταετία οι μετακινήσεις είναι οι εξής:

2012-2013: 1 μέλος ΔΕΠ, 2013-2014: 3 μέλη ΔΕΠ, 2014-2015: 1 μέλος ΔΕΠ, 2015-2016: 3 μέλη ΔΕΠ και 2016-2017: 2 μέλη ΔΕΠ. Μόνο 1 μέλος ΔΕΠ μετακινήθηκε προς το Τμήμα στο πλαίσιο των ακαδημαϊκών δραστηριοτήτων του έτους 2016-2017.

- 7.4.4. Πόσοι φοιτητές του Τμήματος μετακινήθηκαν προς άλλα Ιδρύματα στο πλαίσιο ακαδημαϊκών/ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά την τελευταία πενταετία; Πόσοι φοιτητές άλλων Ιδρυμάτων μετακινήθηκαν προς το Τμήμα στο πλαίσιο ακαδημαϊκών/ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά την τελευταία πενταετία;

Οι φοιτητές του Τμήματος που μετακινήθηκαν στο εξωτερικό την τελευταία πενταετία ανέρχονται σε 77. Οι φοιτητές που μετακινήθηκαν προς το Τμήμα μας κατά την τελευταία πενταετία ανέρχονται σε 38.

- 7.4.5. Οργανώνονται εκδηλώσεις για τους εισερχόμενους φοιτητές από άλλα Ιδρύματα; Πώς υποστηρίζονται οι εισερχόμενοι φοιτητές; Πόσα μαθήματα διδάσκονται σε ξένη γλώσσα για εισερχόμενους αλλοδαπούς σπουδαστές;

- Οι εισερχόμενοι φοιτητές υποστηρίζονται συστηματικά από το κεντρικό γραφείο ERASMUS του Ιδρύματος και το τοπικό δίκτυο φοιτητών ERASMUS (ESN) σε όλα τα διαδικαστικά ζητήματα και τα ζητήματα διαμονής, ένταξης κλπ. Το Erasmus Student Network είναι ένα μη κερδοσκοπικό δίκτυο, απαρτιζόμενο από πρώην φοιτητές Erasmus, με κύριο σκοπό να βοηθήσουν τους ξένους φοιτητές που έρχονται στα Ιωάννινα. Το ESN υποδέχεται τους φοιτητές Erasmus στην Πανεπιστημιακή μας κοινότητα, διοργανώνοντας γι' αυτούς εκδρομές, parties και άλλες δραστηριότητες κοινωνικού και πολιτιστικού χαρακτήρα. Επίσης, από το Πανεπιστήμιό μας υπάρχει μέριμνα για την υποστήριξη στο θέμα της διαμονής των φοιτητών Erasmus.
- Δεν προβλέπεται η διδασκαλία μαθημάτων σε ξένη γλώσσα για εισερχόμενους αλλοδαπούς σπουδαστές.

- 7.4.6. Υπάρχουν διαδικασίες αναγνώρισης του εκπαιδευτικού έργου που πραγματοποιήθηκε σε άλλο Ίδρυμα;

Το Τμήμα έχει διασφαλίσει διαδικασίες αναγνώρισης του έργου που έχει πραγματοποιηθεί σε άλλο Ίδρυμα. Ο υπεύθυνος του προγράμματος ERASMUS αξιολογεί το πιστοποιητικό μαθημάτων που προσκομίζουν οι φοιτητές που έχουν μετακινηθεί και προτείνει στο Τμήμα την αντιστοίχιση των μαθημάτων με μαθήματα του δικού μας προγράμματος σπουδών, μετά από αίτηση των ενδιαφερομένων.

- 7.4.7. Πώς προωθείται στο Τμήμα η ιδέα της κινητικότητας φοιτητών και μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού και της Ευρωπαϊκής διάστασης γενικότερα;

- Η ιδέα της κινητικότητας φοιτητών και μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού προωθείται από το Γραφείο Διεθνών και Δημοσίων Σχέσεων του Πανεπιστημίου μας, που έγκαιρα ενημερώνει για τα προγράμματα ανταλλαγών και αναδεικνύει τα οφέλη από την εμπειρία της κινητικότητας. Με τη δημοσιοποίηση των Συμφωνιών με Ιδρύματα του Εξωτερικού γίνεται σαφές το ενδιαφέρον που αποδίδει το Τμήμα στην κινητικότητα των φοιτητών και μελών ΔΕΠ.

- 7.4.8. Τι ενέργειες για την προβολή και ενημέρωση της ακαδημαϊκής κοινότητας για τα προγράμματα κινητικότητας αναλαμβάνει το Τμήμα;

Το Τμήμα διοργανώνει ενημερωτικές συναντήσεις για το Πρόγραμμα Erasmus+, τόσο για τους φοιτητές -προπτυχιακούς, μεταπτυχιακούς και υπ. διδάκτορες -, όσο και για

τα μέλη ΔΕΠ προκειμένου να ενημερωθούν για τις δράσεις του Προγράμματος Erasmus+ , για τη διαδικασία επιλογής Πανεπιστημίου ή φορέα υποδοχής καθώς και για τη διαδικασία υποβολής αίτησης. Τα μέλη ΔΕΠ που συμμετέχουν στα προγράμματα κινητικότητας και οι ακαδημαϊκοί συντονιστές ERASMUS μεταφέρουν τις εμπειρίες και γνώσεις που αποκτούν στα υπόλοιπα μέλη του Τμήματος.

7.4.9. Υπάρχει πρόσθετη (από το Τμήμα ή/και το Ίδρυμα) οικονομική ενίσχυση των φοιτητών και των μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού που λαμβάνουν μέρος στα προγράμματα κινητικότητας;

- Στο πλαίσιο του ERASMUS οι φοιτητές και τα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού που συμμετέχουν στα προγράμματα κινητικότητας λαμβάνουν τις προβλεπόμενες από τον κανονισμό του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών αμοιβές ή αποζημιώσεις. Δεν υπάρχει πρόσθετη (από το Τμήμα ή/και το Ίδρυμα) οικονομική ενίσχυση των φοιτητών και των μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού που λαμβάνουν μέρος στα προγράμματα κινητικότητας;

7.4.10. Πώς ελέγχεται η ποιότητα (και όχι μόνον η ποσότητα) της κινητικότητας του ακαδημαϊκού προσωπικού; Υπάρχει συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό; Σε ποιο ποσοστό;

- Όσον αφορά την κινητικότητα των μελών ΔΕΠ υπάρχουν συγκεκριμένα κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής που ελέγχονται από το Πρυτανικό Συμβούλιο. Η κινητικότητα ελέγχεται από τις επιτροπές ERASMUS που ορίζει το Τμήμα και ο έλεγχος γίνεται από τον υπεύθυνο του Προγράμματος, ενώ παράλληλα λαμβάνει γνώση και η Γενική Συνέλευση του Τμήματος. Το ποσοστό συμμετοχής διδασκόντων από το εξωτερικό είναι πολύ μικρό.

7.4.11. Υπάρχουν διεθνείς διακρίσεις του Προγράμματος Σπουδών; Ποιες;

- Δεν υπάρχουν διεθνείς διακρίσεις του ΠΣ.

7.4.12. Εφαρμόζεται το σύστημα μεταφοράς διδακτικών μονάδων (ECTS); Υπάρχουν και διανέμονται ενημερωτικά έντυπα εφαρμογής του συστήματος ECTS;

- Στο Τμήμα μας εφαρμόζεται το σύστημα μεταφοράς διδακτικών μονάδων. Εξάλλου, για το σκοπό αυτό έχουν συσταθεί και οι επιτροπές ERASMUS και επιτροπές που ελέγχουν την εφαρμογή του συστήματος ECTS.

7.4.13. Εκδίδεται το Παράρτημα Διπλώματος (Diploma Supplement) για όλους τους πτυχιούχους του Προγράμματος Σπουδών;

- Για το ακαδημαϊκό έτος 2015-2016 δεν εκδιδόταν Παράρτημα Διπλώματος. Από το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017 προβλέπεται η έκδοση Παραρτήματος Διπλώματος.

7.5. Επιπρόσθετοι Πόροι - Βιωσιμότητα

7.5.1. Με ποιο τρόπο το τμήμα εξασφαλίζει συμπληρωματικούς πόρους για τη λειτουργία και συνεχή βελτίωση της ποιότητας του συγκεκριμένου προγράμματος σπουδών.

Συμπληρωματικοί πόροι για την ομαλή λειτουργία του προγράμματος σπουδών και τη βελτίωση της ποιότητάς του εξασφαλίζονται:

- Από το πρόγραμμα ΕΣΠΑ (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά βίου μάθηση 2014-2020»), το οποίο χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και από εθνικούς πόρους και δίνει τη δυνατότητα για απόκτηση ακαδημαϊκής διδακτικής εμπειρίας σε νέους επιστήμονες κατόχους διδακτορικού. Αξιοποιώντας αυτούς τους πόρους το Τμήμα μας ανέθεσε τη διδασκαλία ΕΥ μαθημάτων σε πανεπιστημιακούς υποτρόφους, οι οποίοι συνέβαλαν αποφασιστικά στο διδακτικό έργο.
- Από το ίδιο πρόγραμμα χρηματοδοτείται και η πρακτική άσκηση των φοιτητών, που αποτελεί σημαντικό τμήμα της εκπαίδευσής τους και αναβαθμίζει το πρόγραμμα σπουδών.
- Η κινητικότητα προσωπικού με σκοπό την επιμόρφωση καθώς και η κινητικότητα των φοιτητών χρηματοδοτείται από το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών, που είναι η Εθνική Μονάδα διαχείρισης του προγράμματος Erasmus+
- Δυνατότητες εξασφάλισης συμπληρωματικών πόρων μέσω προγραμμάτων διαφαίνονται από τη δυναμική του Τομέα Γλωσσολογίας, ο οποίος παρά τη δραματική συρρίκνωση του διδακτικού-ερευνητικού του προσωπικού, λόγω του γενικότερου ενδιαφέροντος που υπάρχει για τα γνωστικά αντικείμενα που θεραπεύει, μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη του Τμήματος με την υποβολή ανταγωνιστικών ερευνητικών προτάσεων. Σύμφωνα με την εξωτερική αξιολόγηση ο Τομέας Γλωσσολογίας μπορεί να ανταποκριθεί ικανοποιητικά σ' αυτό το πεδίο, ενώ παρόμοιες δυνατότητες για τη διεκδίκηση πόρων από προγράμματα παρέχει η ενίσχυση των γνωστικών αντικειμένων της Παπυρολογίας και της Παλαιογραφίας, με δεδομένο το διεθνές ενδιαφέρον για την καταγραφή χειρογράφων και την έκδοση σχετικών καταλόγων.

- 7.5.2. Βιωσιμότητα του προγράμματος σπουδών όπως προκύπτει από τις τάσεις στη ζήτηση του από υποψηφίους, την μελλοντική επάρκεια σε επιστημονικό προσωπικό και άλλους ενδογενείς ή εξωγενείς παράγοντες.

Παρά την περικοπή των ωρών διδασκαλίας των φιλολογικών μαθημάτων στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, το Τμήμα μας βρίσκεται αρκετά ψηλά στις προτιμήσεις των υποψηφίων, καθώς η ποιότητα του παραγόμενου ερευνητικού και διδακτικού έργου του Τμήματός μας το καθιστούν ελκυστικό. Ένας σημαντικός ανασταλτικός παράγοντας, ωστόσο, είναι η διαφαινόμενη έλλειψη επάρκειας σε επιστημονικό προσωπικό λόγω των συνταξιοδοτήσεων που επίκεινται και τη μη προκήρυξη των θέσεων που εκκενώνονται. Με δεδομένη την συνεχιζόμενη και διαρκή προσφορά σπουδών υψηλής ποιότητας εκ μέρους του διδακτικού προσωπικού του Τμήματός μας, στην ουσία ο βασικός παράγοντας για τη βιωσιμότητα του προγράμματος σπουδών είναι εξωγενής και συνδέεται με τη γενικότερη οικονομική κατάσταση και υποχρηματοδότηση των Πανεπιστημίων.

